FRANCISCUS AGELLI

M. VALERII
MARTIALIS
OPERA

PARS PRIOR.

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBRI

AD OPTIMOS CODICES PARISIIS NVPERRIME RECENSITI ET CASTIGATI.

TOMVS PRIOR

Everholst. fec.

MANNHEMII

Cura & Sumptibus Societatis literatae

MDCCLXXXII.

VITA MARTIALIS

EX

PETRO CRINITO.

MARCUS VALERIUS MARTIALIS genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiae, ut veteres auctores tradunt, & ipſe Martialis cum pluribus locis demonſtrat, tum maxime his verſibus ad Licinianum, municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtraeque laus Hiſpaniae,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.

Sub primam aetatem profectus eſt ad urbem Romam, quo facilius in litterarum ſtudio verſari poſſet, ſuumque ingenium

erudire. Sed cum agendis caufis minime fe idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad fcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit, judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis fibi atque conciliandis hominum ftudiis: adeo urbanitate & falibus praeftitit. Relata funt a C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis; quibus fatis colligere poffumus, quanti fecerit hunc ipfum poëtam, quantumque illius verfibus oblectari confueverit. Sic enim fcribit: *Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in fcribendo & falis haberet & fellis, neque candoris minus.* Itaque minime mirari oportet, fi Aelius Verus imperator (qui Caefari Hadriano gratiffimus fuit) folitus eft fingulari affectu profequi lepores atque jocos poëtae Martialis, fuumque Virgilium vocare. Neque dubium eft, illum Romae publicis honoribus ornatum atque honeftatum fuiffe.

Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & praetura, & jure trium liberorum: ut ipſe de ſe teſtatur. Lib. XII. Epigrammaton compoſuit miro ingenio & ſingulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta, libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poëtam, Pedonem, atque Getulicum: quorum exemplo ſeipſum tuetur; ac laſcivam verborum licentiam excuſat. Valerium quoque Catullum & Licinium Calvum plurimi fecit, quod in hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Nervae atque Trajano Imperatoribus blanditus eſt, damnatis temporibus Domitiani Caeſaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber, qui extra ordinem aliorum habetur a noſtris grammaticis; ut vetuſti codices probant. Inter amicos praecipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, alioſque complures, ad quos ſaepe numero

ſcribit. Stertinius, vir clariſſimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum conceſſit ipſius ingenio atque doctrinae, ut viventi adhuc imaginem more veterum in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremo cum Martialis foret provectior, taedio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali ſolo paulo poſt interiit, non ſine lacrymis ac magno moerore C. Plinii, ut ingenue teſtatus eſt, ſcripta epiſtola ad Cornelium Priſcum.

M. VALERII MARTIALIS DE SPECTACVLIS LIBELLVS

EPIGRAMMA I. in amphitheatrum Caesaris.

BARBARA Pyramidum sileat miracula Memphis;
  Assiduus jactet nec Babylona labor;
Nec Triviae templo molles laudentur Iones;
  Dissimuletque deum cornibus ara frequens;
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
  Laudibus immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Caesareo cedat labor amphitheatro:
  Unum prae cunctis fama loquatur opus.

II. in opera publica Caesaris.

Hic ubi sidereus propius videt astra colossus,
  Et crescunt media pegmata celsa via;

Invidiosa feri radiabant atria Regis,
Unaque jam tota stabat in urbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles; stagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas;
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulae deficientis erat.
Reddita Roma sibi est; & sunt, te praeside, Caesar,
Deliciae populi, quae fuerant Domini.

III. de spectatorum frequentia.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
Ex qua spectator non sit in Urbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeïus Haemo,
Venit & epoto Sarmata pastus equo;
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
Et quem supremae Tethios unda ferit.
Festinavit Arabs, festinavêre Sabaei,
Et Cilices nimbis hic maduere suis.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Aethiopes,

Vox diverſa ſonat: populorum eſt vox tamen una,
Cum verus patriae diceris eſſe pater.

IV. ad Caeſarem, de delatoribus.

Turba gravis paci, placidaeque inimica quieti,
Quae ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Tradita Getulis; nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat, exſilium.

V. de iiſdem.

Exſulat Auſonia profugus delator ab urbe:
Impenſis vitam principis annumeres.

VI. de Paſiphaës ſpectaculo.

Junctam Paſiphaën Dictaeo credite tauro.
Vidimus: accepit fabula priſca fidem.
Nec ſe miretur, Caeſar, longaeva vetuſtas:
Quidquid fama canit, donat arena tibi.

VII. de foeminarum pugna cum beſtiis.

Belliger invictis quod Mars tibi ſaevit in armis;
Non ſatis eſt, Caeſar: ſaevit & ipſa Venus.

VIII. de eadem.

Proſtratum Nemees & vaſta in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat: nam poſt tua munera, Caeſar,
Haec jam foeminea vidimus acta manu.

IX. de Laureolo.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Aſſiduam vivo viſcere pavit avem:
Nuda Caledonio ſic pectora praebuit urſo
Non falſa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ſupplicium dederat necis ille paternae,
Vel domini jugulum foderat enſe nocens.
Templa vel arcano demens ſpoliaverat auro;
Subdiderat ſaevas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquae ſceleratus crimina famae,
In quo, quae fuerat fabula, poena fuit.

X. de Daedalo.

Daedale, Lucano cum ſic lacereris ab urſo,
Quam cuperes pennas nunc habuiſſe tuas!

XI. de rhinocerote.

Praeſtitit exhibitus tota tibi, Caeſar, arena,
Quae non promiſit, praelia rhinoceros.
O quam terribileis exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

XII. de leone.

Laeſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine poenas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius eſſe feris?

XIII. de urſo.

Praeceps ſanguinea dum ſe rotat urſus arena,
Implicitam viſco perdidit ille fugam.

Splendida jam tecto cessent venabula ferro;
  Nec volet excussa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre praedam,
  Si captare feras aucupis arte placet.

XIV. de sue, quae ex vulnere peperit.

Inter Caesareae discrimina saeva Dianae
  Fixisset gravidam cum levis hasta suem:
Exsiliit partus miserae de vulnere matris.
  O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
  Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
  Sic genitum numen credite: nata fera est.

XV. de eadem.

Icta gravi telo, confossaque vulnere, mater
  Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
  Hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianae;
  Quaque soluta parens, quaque perempta fera est.

XVI. de eadem.

Sus fera jam gravior maturi pignora ventris
Emifit foetum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, fed matre cadente cucurrit.
O quantum eft fubitis cafibus ingenium!

XVII. de Carpophoro venatore.

Summa tuae, Meleagre, fuit quae gloria famae,
Quantula Carpophori portio, fufus aper!
Ille & praecipiti venabula condidit urfo,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli;
Stravit & ignota fpectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuiffe manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Praemia cum laudis ferret, adhuc poterat.

XVIII. de Hercule infidente Tauro ad Coelum rapto.

Raptus abit media quod ad aethera taurus arena;
Non fuit hoc artis, fed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per aequora taurus;
At nunc Alciden taurus in aftra tulit.

Caesaris atque Jovis confer nunc, Roma, juvencos:
Par onus ut tulerınt, altius iste tulit.

XIX. de elephante.

Quod pius & supplex elephas te, Caesar, adorat:
Hic modo qui tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

XX. de tigride & leone.

Lambere securi dextram consueta magistri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Saeva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, silvis dum vixit in altis;
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

XXI. de tauro & elephante.

Qui modo per totam, flammis stimulatus, arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

XXII. de Myrino & Triumpho, gladiatoribus.

Dum peteret pars haec Myrinum, pars illa Triumphum,
Promiſit pariter Caeſar utraque manu.
Non potuit melius litem finire jocoſam.
O dulce invicti Principis ingenium!

XXIII. de Orpheo.

Quidquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur; exhibuit, Caeſar, arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandaque ſilva cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Adfuit immixtum pecudum genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit avis.
Ipſe ſed ingrato jacuit laceratus ab urſo.
Haec tamen ut res eſt facta, ita ficta alia.

XXIV. de rhinocerote.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magiſtri,
Seque diu magnae colligit ira ferae;

Desperabantur promissi praelia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit urum,
Jactat ut impositas Taurus in astra pilas.

XXV. de Carpophoro venatore.

Dorica quam certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cum fugeret, praeceps in tela cucurrit,
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

XXVI. de Naumachia.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis: hic modo terra fuit.
Non credis? spectes, dum laxent aequora Martem:
Parva mora est; dices: hic modo pontus erat.

XXVII. de Leandro naumachiario.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Desine mirari: Caesaris unda fuit.

XXVIII. Leandri votum.

Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
Et fessus tumidis jam premeretur aquis;
Sic miser instantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero; mergite, dum redeo.

XXIX. de natatoribus.

Lusit Nereidum docilis chorus aequore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
Credidimus remum, credidimusque ratem;
Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
Lataque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit?

XXX. de Carpophoro venatore.

Secula Carpophorum, Caesar, si prisca tulissent,
Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Maenalium non timuisset aprum.
Haec armata manus Hydrae mors una fuisset;
Huic percussa foret tota Chimaera semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeae laudis numeretur gloria: plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

XXXI. de Naumachia.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tuba,
Caesaris haec nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:
Vidit in aequoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat saevis ratibus fera praelia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.

Quidquid & in Circo ſpectatur, & Amphitheatro,
Dives Caeſarea praeſtitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur ſtagna Neronis:
Hanc norint unam ſecula Naumachiam.

XXXII. de Priſco & Vero, gladiatoribus.

Cum traheret Priſcus, traheret certamina Verus,
Eſſet & aequalis Mars utriuſque diu:
Miſſio ſaepe viris magno clamore petita eſt;
Sed Caeſar legi paruit ipſe ſuae.
Lex erat, ad digitum poſita concurrere palma;
Quod licuit, lances, donaque ſaepe dedit.
Inventus tamen eſt finis diſcriminis aequi;
Pugnavere pares: ſuccubuere pares.
Miſit utrique rudes, & palmas Caeſar utrique:
Hoc pretium virtus ingenioſa tulit.
Contigit hoc nullo niſi te ſub principe, Caeſar:
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

XXXIII. de dama & canibus.

Concita veloces fugeret cum dama moloſſos
Et varia obliquas necteret arte moras;

Caesaris ante pedes supplex, similisque roganti
Constitit; & praedam non tetigere canes.

XXXIV. Fragmentum.

* * * * * * * * * * * * *

Haec intellecto principe dona tulit.
Numen habet Caesar, sacra est vis, sacra potestas.
Credite, mentiri non didicere ferae.

XXXV. Aliud.

Cedere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

XXXVI. Aliud, ad Caesarem.

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat, Caesar, qui placuisse tibi.

Aliud, apud antiquum Juvenalis scholiastem.

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit haeres!
Paene fuit tanti, non habuisse duos.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM

LIBER I.

Ad Lectorem Epistola.

Spero me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit, quiſquis de ſe bene ſenſerit, cum ſalva infimarum quoque perſonarum reverentia ludant; quae adeo antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abuſi ſint, ſed & magnis. Mihi fama vilius conſtet, & probetur in me nunc noviſſimum ingenium. Abſit a jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea ſcribat. Improbe facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt. Laſcivam verborum licentiam, id eſt, Epigrammatôn linguam excuſarem, ſi meum eſſet exemplum: ſic ſcribit

Catullus, ſic Marſus, ſic Pedo, ſic Gaetulicus, ſic quicunque praelegitur. Si quis tamen tam ambitioſe triſtis eſt, ut apud illum in nulla pagina Latine loqui fas ſit; poteſt Epiſtola, vel potius Titulo contentus eſſe. Epigrammata illis ſcribuntur, qui ſolent ſpectare Florales. Non intret Cato theatrum noſtrum; aut ſi intraverit, ſpectet. Videor mihi meo jure facturus, ſi Epiſtolam verſibus clauſero.

Epigramma I. ad Catonem.

Noſſes jocoſae dulce cum ſacrum Florae,
Feſtoſque luſus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum, Cato ſevere, veniſti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

II. ad Lectorem.

Hic eſt, quem legis, ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis
Argutis Epigrammatôn libellis:
Cui, Lector ſtudioſe, quod dediſti
Viventi decus, atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent Poëtae.

III.

III. ubi libri venales.

Qui tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
Et comites longae quaeris habere viae;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis; me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quaere Secundi,
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

IV. ad librum suum.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae:
Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi: juvenesque, senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cum grande sophos, dum basia jactas,
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neve notet lusus tristis arundo tuos;

Aetherias, lascive, cupis volitare per auras.
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

V. ad Caesarem.

Contigeris nostros, Caesar, si forte libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi;
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelen spectas, derisoremque Latinum,
Illa fronte, precor, carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

VI. sub personam Caesaris, ad Poëtam.

Do tibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

VII. de leonum & leporum spectaculo.

Aetherias aquila puerum portante per auras,
Illaesum timidis unguibus haesit onus:
Nunc sua Caesareos exorat praeda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quae majora putas miracula? summus utrisque
Auctor adest: haec sunt Caesaris, illa Jovis.

VIII. ad Maximum, de columba Stellae.

Stellae delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, passerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo,
Quanto passere major est columba.

IX. ad Decianum.

Quod magni Thraseae, consummatique Catonis
Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis;
Pectore nec nudo strictos incurris in enses:
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

X. in Cottam.

Bellus homo & magnus vis idem, Cotta, videri,
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

XI. de Gemello & Maronilla.

Petit Gemellus nuptias Maronillae,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulcra eſt? immo foedius nil eſt.
Quid ergo in illa appetitur & placet? tuſſis.

XII. in Sextilianum.

Cum data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Jam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

XIII. de Regulo.

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces,
Ganaque ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemuſque ſacrum, dilectaque jugera Muſis
Signat vicina quartus ab urbe lapis:
Hic rudis aeſtivas praeſtabat porticus umbras,
Heu quàm paenè novum porticus auſa nefas!
Nam ſubito collapſa ruit, cum mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.

Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas,
Quae par tam magnae non erat invidiae.
Nunc & damna juvant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare deos.

XIV. de Arria uxore Paeti.

Caſta ſuo gladium cum traderet Arria Paeto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
Sed quod tu facies, hoc mihi, Paete, dolet.

XV. ad Caeſarem.

Delicias, Caeſar, luſuſque, jocoſque leonum
Vidimus: hoc etiam praeſtat arena tibi:
Cum prenſus blando toties a dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus,
Unde poteſt avidus captae leo parcere praedae?
Sed tamen eſſe tuus dicitur, ergo poteſt.

XVI. ad Julium.

O mihi poſt nullos, Juli, memorande ſodales,
Si quid longa fides, canaque jura valent:

Bis jam paenè tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas quae posse negari;
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curaeque catenatique labores,
Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Haec utraque manu, complexuque assere toto:
Saepe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

XVII. ad Avitum.

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura,
Quae legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

XVIII. in Titum.

Cogit me Titus actitare caussas,
Et dicit mihi saepe, magna res est:
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

XIX. ad Tuccam.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile eſt: ſcelus eſt jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica ſaeva mero.
Convivae meruere tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

XX. ad Aeliam.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Aelia, dentes:
Exſpuit una duos tuſſis, & una duos.
Jam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

XXI. ad Caecilianum.

Dic mihi, quis furor eſt? turba ſpectante vocata,
Solus boletos, Caeciliane, voras.
Quid dignum tanto ventrique gulaeque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

XXII. de Mucio Scaevola.

Cum peteret regem decepta satellite dextra,
  Ingessit sacris se peritura focis.
Sed tam saeva pius miracula non tulit hostis,
  Et raptum flammis jussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Murcius igne,
  Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Major deceptae fama est & gloria dextrae.
  Si non errasset, fecerat illa minus.

XXIII. de leonum & leporum spectaculo.

Quid nunc saeva fugis placidi lepus ora leonis?
  Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
  Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Praeda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
  Non timeat Dacus Caesaris arma puer.

XXIV. ad Cottam.

Invitas nullum, nisi cum quo, Cotta, lavaris,
  Et dant convivam balnea sola tibi.

Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
Jam scio me nudum displicuisse tibi.

XXV. ad Decianum.

Adspicis incomtis illum, Deciane, capillis,
Cujus & ipse times triste supercilium,
Qui loquitur Curios, assertoresque Camillos,
Nolito fronti credere, nupsit heri.

XXVI. ad Faustinum.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces,
Nec sileant nostri, praetereantque senes.
Ante fores stantem dubitasne admittere famam?
Teque piget curae praemia ferre tuae?
Post te victurae per te quoque vivere chartae
Incipiant: cineri gloria sera venit.

XXVII. in Sextilianum.

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
Solus; aqua toties ebrius esse potes.

Nec confefforum vicina munifmata tantum,
Aera fed a cuneis ulteriora petis.
Non haec Pelignis agitur vindemia praelis,
Uva nec in Tufcis nafcitur ifta jugis.
Tefta fed antiqui felix ficcatur Opimi,
Egerit & nigros Maffica cella cados.
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

XXVIII. ad Procillum.

Hefterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, poft decem peractos,
Coenares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem ftatim putafti,
Et non fobria verba fubnotafti;
Exemplo nimium periculofo:
Μισῶ μνήμονα συμπότην, Procille.

XXIX. de Acerra.

Hefterno foetere mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem femper Acerra bibit.

XXX. ad Fidentinum plagiarium.

Fama refert noſtros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis; haec eme, ne mea ſint.

XXXI. in Diaulum.

Chirugus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus.
Coepit quo poterat clinicus eſſe modo.

XXXII. de Encolpo.

Hos tibi, Phoebe, vovet totos a vertice crines
Encolpus, domini Centurionis amor.
Grata Pudens meriti tulerit cum praemia pili,
Quam primum longas, Phoebe, recide comas.
Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus,
Dumque decent fuſcae laſtea colla comae:
Utque tuis longum dominuſque, puerque fruantur
Muneribus, tonſum fac cito, ſero virum.

XXXIII. ad Sabidium.

Non amo te, Sabidi, nec poſſum dicere quare;
Hoc tantum poſſum dicere; non amo te.

XXXIV. de Gellia.

Amiſſum non flet, cum ſola eſt, Gellia patrem:
Si quis adeſt, juſſae proſiliunt lacrymae.
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quaerit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

XXXV. in Lesbiam.

Incuſtoditis, & apertis, Lesbia, ſemper
Liminibus peccas, nec tua furta tegis,
Et plus ſpectator, quam te delectat adulter;
Nec ſunt grata tibi gaudia, ſi qua latent.
At meretrix abigit teſtem veloque, ſeraque;
Raraque Summoeni fornice rima patet.
A Chione ſaltem, vel ab Helide diſce pudorem:
Abſcondunt ſpurcas & monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium cenſura videtur?
Deprendi veto te, Lesbia, non futui.

XXXVI. ad Cornelium.

Verſus ſcribere me parum ſeveros,
Nec quos praelegat in ſcola magiſter,
Corneli, quereris: ſed hi libelli,
Tanquam conjugibus ſuis mariti,
Non poſſunt ſine mentula placere.
Quid ſi me jubeas Thalaſſionem
Verbis dicere, non Thalaſſionis?
Quis Floralia veſtit, & ſtolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex haec, carminibus data eſt jocoſis,
Nec poſſunt, niſi pruriant, juvare.
Quare depoſita ſeveritate,
Parcas luſibus, & jocis, rogamus;
Nec caſtrare velis meos libellos,
Gallo turpius eſt nihil Priapo.

XXXVII. ad Lucanum & Tullum fratres.

Si, Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle, darentur,
Qualia Laedei fata Lacones habent:

Nobilis haec eſſet pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior îſſet ad umbras:
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

XXXVIII. ad Baſſam.

Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro,
Baſſa; bibis vitro; carius ergo cacas.

XXXIX. in Fidentinum plagiarium.

Quem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus:
Sed male cum recitas, incipit eſſe tuus.

XL. ad Decianum.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaque novit anus;
Si quis Cecropiae madidus, Latiaeque Minervae
Artibus, & vera ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti;
Et nihil arcano qui roget ore deos;
Si quis erit magnae ſubnixus robore mentis;
Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.

XLI. ad Lividum.

Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter;
Omnibus invideas, Livide; nemo tibi.

XLII. in Caecilium.

Urbanus tibi, Caecili, videris;
Non es, crede mihi: quid ergo? verna es.
Hoc quod Tranſtiberinus ambulator,
Qui pallentia ſulfurata fractis
Permutat vitreis: quod otioſae
Vendit qui madidum cicer coronae:
Quod cuſtos, dominuſque viperarum:
Quod viles pueri ſalariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus Urbicus Poëta:
Quod de Gadibus improbis magiſter:
Quod bucca eſt vetuli loquax cinaedi.
Quare deſine jam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Caecili, videris;
Qui Galbam ſalibus tuis, & ipſum

Poſſis vincere Seſtium Caballum.
Non cuicumque datum eſt habere naſum,
Ludit qui ſtolida procacitate,
Non eſt Seſtius ille, ſed caballus.

XLIII. de Porcia uxore Bruti.

Conjugis audiſſet fatum cum Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quaereret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:
I nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

XLIV. in Mancinum.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et poſitum eſt nobis nil, here, praeter aprum,
Non quae de tardis ſervantur vitibus uvae;
Dulcibus aut certant quae melimela favis;
Non pira, quae lenta pendent religata geniſta;
Aut imitata breves Punica mala roſas.
Ruſtica lactantes nec miſit fiſcina metas;
Nec de Picenis venit oliva cadis.

Nudus

Nudus aper; ſed & hic minimus, qualiſque necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt: tantum ſpectavimus omnes.
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

XLV. ad Stellam.

Laſcivos leporum curſus, luſuſque leonum,
Quod major nobis charta minorque gerit;
Et bis idem facimus, nimium ſi, Stella, videtur
Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.

XLVI. de libro ſuo.

Edita ne brevibus pereat mihi charta libellis
Dicatur potius τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος.

XLVII. ad Hedylam.

Cum dicis propero, fac ſic facis, Hedyla, languet
Protinus, & ceſſat debilitata Venus.
Exſpectare jube; velocius ibo retentus.
Hedyla, ſi properas, dic mihi, ne properem.

XLVIII. de Diaulo.

Nuper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

XLIX. de leonum & leporum ſpectaculo.

Rictibus his tauros non eripuere magiſtri,
Per quos praeda fugax itque reditque lepus;
Quoque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
Nec nihil a tanta nobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cum currit arena,
Nec caveae tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quaeris,
Ad quae confugias ora leonis habes.

L. ad Licinianum.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtraeque laus Hiſpaniae,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem,
Sterilemque Calvum nivibus, & fractis ſacrum
Vadaveronem montibus,

Et delicati dulce Boterdi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Mollesque nympharum lacus;
Quibus remissum corpus adstringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
Praestabit illic ipsa figendas prope
Vobisca prandenti feras.
Aestus serenos aureo franges Tago,
Obscurus umbris arborum.
Avidam rigens Dercenna placabit sitim,
Et Nutha quae vincit nives.
At cum December canus, & Bruma impotens
Aquilone rauco mugiet;
Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernas apros,
Leporemque forti callidum rumpens equo,
Cervos relinques villico.
Vicina in ipsum silva descendet focum
Infante cinctum sordido.

Vocabitur venator, & veniet tibi
Conviva clamatus prope.
Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
Olidaeque vestes murice:
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus;
Sed mane totum dormies;
Mercetur alius grande & insanum sophos:
Miserere tu felicium;
Veroque fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
Cum fama, quod satis est, habet.

LI. in Aemilianum.

Si tibi Mistyllus cocus, Aemiliane, vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi.

LII. de leonum & leporum spectaculo.

Non facit ad saevos cervix nisi prima leones.
Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?

Scilicet a magnis ad te descendere tauris,
 Et, quae non cernunt, frangere colla velint.
Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
 Non potes hoc tenuis praeda sub hoste mori.

LIII. ad Quinctianum.

Commendo tibi, Quinctiane, nostros,
(Nostros dicere si tamen libellos
Possim, quos recitat tuus Poëta:)
Si de servitio gravi queruntur,
Assertor venias, satisque praestes;
Et, cum se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris;
Impones plagiario pudorem.

LIV. in Fidentinum plagiarium.

Una est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura;
Quae tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vili contaminat unco
Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:

Sic Aretinae violant cryſtallina teſtae:
Sic niger in ripis errat cum forte Cayſtri,
Inter Ledaeos ridetur corvus olores:
Sic ubi multiſona fervet ſacer Atthide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus eſt noſtris nec vindice libris:
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

LV. ad Fuſcum.

Si quid, Fuſce, vacas adhuc amari,
(Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici)
Unum, ſi ſupereſt, locum rogamus.
Nec me, quod tibi ſim novus, recuſes;
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inſpice, qui novus paratur,
An poſſit fieri vetus ſodalis.

LVI. ad Frontonem.

Vota tui breviter ſi vis cognoſcere Marci,
  Clarum militiae, Fronto, togaeque decus;
Hoc petit: eſſe ſui, nec magni ruris arator,
  Sordidaque in parvis otia rebus amat.

Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
  Et matutinum portat ineptus ave;
Cui licet, exuviis nemoris rurisque beato,
  Ante focum plenas explicuisse plagas?
Et piscem tremula salientem ducere seta,
  Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inaequales onerat cui villica mensas,
  Et sua non emtus praeparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amet, opto:
  Vivat & urbanis albus in officiis.

LVII. ad cauponem.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
  Non potes, ut cuperes, vendere, caupo, merum.

LVIII. ad Flaccum, qualem puellam velit.

Qualem, Flacce, velim quaeris, nolimve puellam?
  Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium est, atque inter utrumque probamus.
  Nec volo, quod cruciat: nec volo, quod satiat.

LIX. de pueri pretio.

Millia pro puero centum me mango popofcit:
Rifi ego; fed Phoebus protinus illa dedit.
Hoc do'et, & queritur de me mea mentula mecum;
Laudaturque meam Phoebus in invidiam.
Sed feftertiolum donavit mentula Phoebo
Bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

LX. ad Flaccum.

Dat Bajana mihi quadrantes fportula centum;
Inter delicias quid facit ifta fames?
Redde Lupi nobis, tenebrofaque balnea Grylli:
Tam male cum coenem, cur bene, Flacce, lavor?

LXI. de leonum & leporum fpectaculo.

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Effe tamen vacuo fe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
Alta juvencorum vulnera figet ubi?
Quid fruftra nemorum dominum regemque fatigas?
Non nifi delecta pafcitur ille fera.

LXII. ad Licinianum.

Verona docti ſyllabas amat Vatis;
Marone felix Mantua eſt:
Cenſetur Apona Livio ſuo tellus,
Stellaque nec Flacco minus:
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Naſone Peligni ſonant;
Duoſque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba,
Gaudent jocoſae Canio ſuo Gades,
Emerita Deciano meo:
Te, Liciniane, gloriabitur noſtra,
Nec me tacebit Bilbilis.

LXIII. de Laevina.

Caſta, nec antiquis cedens Laevina Sabinis,
Et quamvis tetrico triſtior ipſa viro:
Dum modo Lucrino, modo ſe permittit Averno;
Et dum Bajanis ſaepe fovetur aquis:
Incidit in flammas, juvenemque ſecuta, relicto
Conjuge, Penelope venit, abît Helene.

LXIV. ad Celerem.

Ut recitem tibi noſtra rogas Epigrammata; nolo:
Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

LXV. ad Fabullam.

Bella es; novimus: & puella; verum eſt:
Et dives; quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

LXVI. ad Caecilianum, de genere & declinatione ficus.

Cum dixi ficus, rides quaſi barbara verba,
Et dici ficos, Caeciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus ficos, Caeciliane, tuos.

LXVII. ad plagiarium.

Erras, meorum fur avare librorum,
Fieri poëtam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.

Non ſex paratur aut decem ſophôs nummis,
Secreta quaere carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, ſcrinioque ſignatas
Cuſtodit ipſe virginis pater chartae;
Quae trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non poteſt liber notus,
Sed pumicata fronte ſi quis eſt nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana;
Mercare: tales habeo; nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

LXVIII. ad Choerilum.

Liber homo es nimium, dicis mihi, Choerile, ſemper:
In te qui dicit, Choerile, liber homo eſt.

LXIX. de Rufo.

Quidquid agit Rufus, nihil eſt niſi Naevia Rufo:
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Coenat, propinat, poſcit, negat, innuit; una eſt
Naevia. ſi non ſit Naevia, mutus erit.

Scriberet hesterna patri cum luce salutem,
  Naevia lux, inquit, Naevia lumen, ave.
Haec legit, & ridet demisso Naevia vultu.
  Naevia non una est: quid, vir inepte, furis?

LXX. ad Maximum de Canio Rufo.

Coepit, Maxime, Pana quae solebat,
Nunc ostendere Canium Terentos.

LXXI. librum suum Procullo mittit.

Vade salutatum pro me, liber: ire juberis
  Ad Proculi nitidos, officiose, Lares.
Quaeris iter? dicam: vicinum Castora canae
  Transibis Vestae, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes pallatia clivo,
  Plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata colossi,
  Quae Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hac, qua madidi sunt tecta Lyaei,
  Et Cybeles picto stat Coribante tholus.
Protinus a laeva clari tibi fronte Penates,
  Atriaque excelsae sunt adeunda domus.

Hanc pete; nec metuas faſtus, limenque ſuperbum:
Nulla magis toto janua poſte patet;
Nec propior quam Phoebus amet, doctaeque ſorores.
Si dicet: quare non tamen ipſe venit?
Sic licet excuſes: quia qualiacunque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

LXXII. ad Somnum.

Naevia ſex calathis; ſeptem Juſtina bibatur;
Quinque Lycas; Lyde quattuor; Ida tribus.
Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

LXXIII. in Fidentinum plagiarium.

Noſtris verſibus eſſe te poëtam,
Fidentine, putas, cupiſque credi.
Sic dentata ſibi videtur Aegle,
Emtis oſſibus, Indicoque cornu:
Sic, quae nigrior eſt cadente moro,
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua poëta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

LXXIV. ad Caecilianum.

Nullus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
Uxorem gratis, Caeciliane, tuam,
Dum licuit: fed nunc pofitis cuftodibus, ingens
Turba fututorum eft; ingeniofus homo es.

LXXV. ad Paullam.

Moechus erat; poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce, vir eft; nunquid, Paulla, negare potes?

LXXVI. de Lino.

Dimidium donare Lino, quam credere totum,
Qui mavult: mavult perdere dimidium.

LXXVII. ad Flaccum.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei fpes & alumne Laris:
Pierios differ cantufque, chorofque fororum:
Aes dabit ex iftis nulla puella tibi.
Quid petis a Phoebo? nummos habet arca Minervae:
Haec fapit, haec omnes foenerat una deos.

Quid possent hederae Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Praeter aquas Helicon, & serta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic aera sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras, basia sola crepant.

LXXVIII. de Charino.

Pulchre valet Charinus, & tamen pallet.
Parce bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole uritur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet,
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

LXXIX. de Festo.

Indignas premeret pestis cum tabida fauces,
Inque duos vultus serperet atra lues:
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit Stygios Festus adire lacus.

Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno;
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana vitam ſed morte peregit,
Dimiſitque animam nobiliore via.
Hanc mortem fatis magni praeferre Catonis
Fama poteſt: hujus Caeſar amicus erat:

LXXX. ad Attalum.

Semper agis cauſſas, & res agis, Attale, ſemper;
Eſt, non eſt, quod agas, Attale; ſemper agis.
Si res, & cauſſae deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

LXXXI. ad Canum.

Sportula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt.
Occidit, puto, te, Cane, quod una fuit.

LXXXII. ad Soſibianum.

E ſervo ſcis te genitum, blandeque fateris,
Cum dicis dominum, Soſibiane, patrem.

LXXXIII. de Regulo.

Haec quae pulvere diſſipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet abſoluta caſu!
Tectis nam modo Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque.
Victa eſt pondere cum ſuo repente;
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantae, Regule, poſt metum querelae,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

LXXXIV. de Manneja.

Os & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
Non miror, merdas ſi libet eſſe cani.

LXXXV. de Quirinali.

Uxorem habendam non putat Quirinalis,
Cum vult habere filios; & invenit,

Quo possit istud more; futuit ancillas;
Domumque & agros implet equitibus vernis.
Paterfamilias verus est Quirinalis.

LXXXVI. de Mario.

Venderet excultos colles cum praeco facetus,
Atque suburbani jugera pulchra soli:
Errat, ait, si quis Mario putet esse necesse
Vendere, nil debet, foenerat immo magis.
Quae ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amet inde locum.
Quis faceret pretium; nisi qui sua perdere vellet.
Omnia? Sic Mario noxius haeret ager.

LXXXVII. de Novio micropsyco.

Vicinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestris.
Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Juncto cui liceat frui sodale?
Tam longe est mihi quam Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.

Non convivere, nec videre ſaltem,
Non audire licet; nec urbe tota
Quiſquam eſt tam prope, tam proculque nobis,
Migrandum eſt mihi longius, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, ſi quis Novium videre non vult.

LXXXVIII. ad Feſcenniam.

Ne gravis heſterno fragres, Feſcennia, vino,
Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.
Iſta linunt dentes jentacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cum venit a barathro.
Quid quod olet gravius miſtum diapaſmate virus,
Atque duplex animae longius exit odor.
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaque furta
Jam tollas, & ſis ebria ſimpliciter.

LXXXIX. Alcimi pueri epitaphium.

Alcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana levi ceſpite velat humus:
Accipe non Pario nutantia pondera ſaxo,
Quae cineri vanus dat ruitura labor;

Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quaeque virent lacrymis roſcida prata meis.
Accipe; care puer, noſtri monumenta laboris:
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
Cum mihi ſupremos Lacheſis pervenerit annos;
Non aliter cineres mando jacere meos.

XC. in Cinnam.

Garris in aurem ſemper omnibus, Cinna:
Garris & illud, teſte quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus ſedit hic tibi morbus,
Ut ſaepe in aurem, Cinna, Caeſarem laudes?

XCI. ad Baſſam tribadem.

Quod nunquam maribus cinctam te, Baſſa, videbam,
Quodque tibi moechum fabula nulla dabat;
Omne ſed officium circa te ſemper obibat
Turba tui ſexûs, non adeunte viro:
Eſſe videbaris (fateor) Lucretia nobis;
At tu (pro facinus!) Baſſa, fututor eras.

Inter ſe geminos audes committere cunnos;
Mentiturque virum prodigioſa Venus.
Commenta es dignum Thebano aenigmate monſtrum,
Hic, ubi vir non eſt, ut ſit adulterium.

XCII. ad Laelium obtrectatorem.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

XCIII. ad Mamurianum.

Saepe mihi queritur non ſiccis Ceſtus ocellis,
Tangi ſe digito, Mamuriane, tuo.
Non opus eſt digito: totum tibi Ceſton habeto,
Si deeſt nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed ſi nec focus eſt, nudi nec ſponda grabati,
Nec currus Chiones, Antiopeſve calix:
Cerea ſi pendet lumbis & trita lacerna,
Dimidiaſque nates Gallica palla tegit;
Paſceris & nigrae ſolo nidore culinae,
Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culum (neque enim eſt culus, qui non cacat olim,)
Sed fodiam digito, qui ſupereſt, oculum.

Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum,
 Denique paedica, Mamuriane, satur.

XCIV. Aquini & Fabricii tumulus.

Fabricio junctus fido requiescit Aquinus,
 Qui prior Elysias gaudet abisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili;
 Inscriptum est, titulo quod breviore legis;
Junctus uterque, sacro laudatae foedere vitae,
 Famaque quod raro novit, amicus erat.

XCV. ad Aeglen fellatricem.

Cantasti male, dum fututa es, Aegle.
Jam cantas bene: basianda non es.

XCVI. ad Aelium.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis, Aeli,
 Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

XCVII. in Maternum.

Si non molestum est, teque non piget, Scazon,
Nostro (rogamus) pauca verba Materno

Dicas in aurem, fic, ut audiat folus.
Amator ille triftium lacernarum,
Et baeticatus atque leucophaeatus,
Qui coccinatos non putat viros effe,
Amethyftinafque mulierum vocat veftes;
Nativa laudet, habeat & licet femper
Fufcos colores, Galbinos habet mores:
Rogabis, unde fufpicer virum mollem?
Una lavamur, adfpicit nihil furfum;
Sed fpectat oculis devorantibus draucos,
Nec otiofis mentulas videt labris.
Quaeris, quis hic fit? excidit mihi nomen.

XCVIII. ad Naevolum cauffidicum.

Cum clamant omnes, loqueris tu, Naevole, tantum,
Et te patronum, cauffidicumque putas.
Hac ratione poteft nemo non effe difertus:
Ecce, tacent omnes; Naevole, dic aliquid.

XCIX. in Diodorum, ad Flaccum.

Litigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat;
Sed nil patrono porrigit: haec chiragra eft.

C. ad Calenum avarum.

Non plenum modo vicies habebas;
Sed tam prodigus, atque liberalis,
At tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras;
Etque intra, puto, septimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abisti
In tantam miser esuritionem,
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quae semel apparas in anno,
Nigrae sordibus explices monetae;
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies, Calene:
Hoc si contigerit, fame peribis.

CI. de Afra vetula.

Mammas atque tatas habet Afra; ſed ipſa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma poteſt.

CII. de Demetrio liberto ſuo.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notaque Caeſaribus,
Deſtituit primos viridis Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet umbras,
Ureret implicitum cum ſcelerata lues,
Cavimus; & domini jus omne remiſimus aegro:
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua praemia, meque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

CIII. ad Lycorim.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Minervae.

CIV. in Scaevolam.

Si dederint ſuperi decies mihi millia centum,
  Dicebas nondum, Scaevola, juſtus eques:
Qualiter ô vivam, quam large, quamque beate?
  Riſerunt, faciles & tribuere dei.
Sordidior multo poſt hoc toga; paenula pejor;
  Calceus eſt ſarta terque quaterque cute;
Deque decem plures ſemper ſervantur olivae;
  Explicat & coenas unica menſa duas;
Et Vejentani bibitur fex craſſa rubelli;
  Aſſe cicer tepidum conſtat, & aſſe Venus.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
  Aut vive, aut decies, Scaevola, redde deis.

CV. de leonum & leporum ſpectaculo.

Picto quod juga delicata collo
Pardus ſuſtinet; improbaeque tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quod lupata cervi;
Quod fraeno Libyci domantur urſi;
Et quantum Calydon tuliſſe fertur,

Paret purpureis aper capiſtris;
Turpes eſſeda quod trahunt biſontes;
Et molles dare juſſa quod choreas
Nigro bellua nil negat magiſtro;
Quis ſpectacula non putet deorum?
Haec tranſit tamen, ut minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos;
Et ſecurior eſt in ore praeda,
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam:
Stratis cum modo venerint juvencis.
Haec clementia non paratur arte;
Sed norunt, cui ſerviant, leones.

CVI. ad Q. Ovidium.

In Nomentanis, Ovidi, quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annoſa mores nomenque ſenecta,
Et, quidquid voluit, teſta vocatur anus.

CVII. ad Rufum.

Interponis aquam fubinde, Rufo;
Et, fi cogeris a fodale, raram
Diluti bibis unciam Falerni.
Numquid pollicita eft tibi beatam
Noctem Naevia, fobriafque mavis
Certae nequitias fututionis?
Sufpiras, retices, gemis: negavit.
Crebros ergo bibas licet trientes,
Et durum jugules mero dolorem.
Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum eft.

CVIII. ad Lucium Julium.

Saepe mihi dicis, Luci cariffime Juli,
Scribe aliquid magnum: defidiofus homo es.
Otia da nobis; fed qualia fecerat olim
Mecaenas Flacco, Virgilioque fuo.
Condere victuras tentem per fecula chartas,
Et nomen flammis eripuiffe meum.
In fteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue folum laffat; fed juvat ipfe labor.

CIX. ad Gallum.

Eſt tibi (ſitque precor, multos creſcatque per annos!)
Pulchra quidem, verum Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant coenacula laurus:
Factus in hac ego ſum jam regione ſenex,
Migrandum eſt, ut mane domi te, Galle, ſalutem;
Et tanti, vel ſi longius illa foret.
Sed tibi non multum eſt, unum ſi praeſto togatum;
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decima te ſaepius hora;
Mane tibi pro me dicet avere liber.

CX. de Catella Publii.

Iſſa eſt paſſere nequior, Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbae.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciae catella Publî.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiamque, gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque ſomnos,
Ut ſuſpiria nulla ſentiantur;

Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla;
Sed blando pede suscitat, toroque
Deponi monet, & rogat levari.
Castae tantus inest pudor catellae:
Ignorat Venerem; nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella:
In qua tam similem videbis Issam,
Ut sit tam similis sibi nec Issa.
Issam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

CXI. ad Velocem.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

CXII. ad Regulum.

Cum tibi sit Sophiae par fama & cura Deorum,
Ingenio pietas nec minor ipsa suo.

Ignoret meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

CXIII. in Prifcum.

Cum te non noffem, dominum regemque vocabam:
Cum bene te novi, jam mihi Prifcus eris.

CXIV. ad Lectorem.

Quaecunque lufi juvenis & puer quondam,
Apinafque noftras, quas nec ipfe jam novi;
Male collocare fi bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, Lector;
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

CXV. ad Fauftinum.

Hos tibi vicinos, Fauftine, Telefphorus hortos
Faenius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hic natae cineres, nomenque facravit,
Quod legis Antullae, dignior ipfe legi,
Et Stygias aequum fuerat pater iffet ad umbras;
Quod quia non licuit, vivat, ut offa colat.

CXVI. Antullae epitaphium.

Hoc nemus aeterno cinerum ſacravit honori
Faenius, & culti jugera pauca ſoli.
Hoc tegitur cito rapta ſuis Antulla ſepulchro:
Hoc erit Antullae miſtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne ſperet agellum:
Perpetuo dominis ſerviet iſte ſuis.

CXVII. in Procillum.

Quaedam me cupit, invide Procille,
Loto candidior puella cycno,
Argento, nive, lilio, liguſtro:
Sed quandam volo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada.
Jam ſuſpendia ſaeva cogitabas:
Si novi bene te, Procille, vives.

CXVIII. in Lupercum.

Occurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, ſubinde dicis,
Cui trades Epigrammatôn libellum,

Lectum

Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt, quod puerum, Luperce, vexes:
Longum eſt, ſi velit ad Pirum venire,
Et ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quaeris, propius petas licebit:
Argi nempe ſoles ſubire letum.
Contra Caeſaris eſt forum taberna,
Scriptis poſtibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poëtas:
Illinc me pete; nec roges Attrectum,
(Hoc nomen dominus gerit tabernae:)
De primo dabit, alterove nido
Raſum pumice, purpuraque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? ſapis, Luperce.

CXIX. ad Caecilianum.

Cui legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Caeciliane, mali.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM

LIBER II.

AD DECIANVM EPISTOLA.

QVID nobis, inquis, cum epiſtola? Parumne tibi praeſtamus, ſi legimus epigrammata? Quid hîc porro dicturus es, quod non poſſis verſibus dicere? Video, quare Tragoedi epiſtolam accipant, quibus pro ſe loqui non licet. Epigrammata curione non egent, & contenta ſunt ſua, id eſt, mala lingua. In quacunque pagina viſum eſt, epiſtolam faciunt. Noli, rogo, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam, & in toga ſaltantem inducere perſonam. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos ſedeo, qui protinus reclamant. Puto, me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, ſi ſcias,

eum qua, & quam longa epiſtola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, ſi qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non laſſi pervenient.

Epigramma I. ad librum ſuum.

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc ſuccincti quae ſint bona diſce libelli:
Hoc primum eſt, brevior quod mihi charta perit,
Deinde, quod haec una peragit librarius hora,
Nec tantum nugis ſerviet iſte meis.
Tertia res haec eſt, quod ſi cui forte legeris,
Sis licet uſque malus, non odioſus eris.
Te conviva leget miſto quincunce; ſed ante
Incipiat poſitus quam tepuiſſe calix.
Eſſe tibi! tanta cautus brevitate videris?
Hei mihi! quam multis ſic quoque longus eris!

II. ad Caeſarem Domitianum.

Creta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Caesar, eras.
Frater Idumaeos meruit cum patre triumphos:
Quae datur ex Cattis laurea, tota tua est.

III. ad Sextum.

Sexte nihil debes; nil debes Sexte, fatemur:
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

IV. in Ammianum.

O quam blandus es, Ammiane, matri!
Quam blanda est tibi mater, Ammiane!
Fratrem te vocat, & soror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non juvat hoc, quod estis, esse?
Lusum creditis hoc, jocumque? non est.
Matrem, quae cupit esse se sororem,
Nec matrem juvat esse, nec sororem.

V. ad Decianum.

Ne valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed duo ſunt, quae nos diſtinguunt, millia paſſûm:
  Quattuor haec fiunt, cum rediturus eam.
Saepe domi non es; cum ſis quoque ſaepe, negaris,
  Vel tantum cauſſis, vel tibi ſaepe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;
  Ut te non videam, quattuor ire piget.

VI. ad Severum.

I nunc, edere me jube libellos:
Lectis vix tibi paginis duabus:
Spectas ἐσχατοκόλλεον, Severe,
Et longas trahis oſcitationes.
Haec ſunt, quae relegente me ſolebas
Raptim ſcribere, ſed Vitellianis.
Haec ſunt ſingula, quae ſinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Haec ſunt, aut meliora, ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craſſior ut ſit umbilico,
Si totus triduo tibi legatur?
Nunquam deliciae ſupiniores.
Laſſus tam cito deficis viator;

Et cum currere debeas Bovillas,
Interjungere quaeris ad Camaenas?
I nunc, edere me jube libellos.

VII. in Attalum.

Declamas belle, cauſſas agis, Attale, belle.
Hiſtorias bellas, carmina bella facis.
Componis belle mimos, epigrammata belle:
Bellus grammaticus, bellus es aſtrologus.
Et belle cantas, & ſaltas, Attale, belle.
Bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.
Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.
Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

VIII. ad Lectorem.

Si qua videbuntur chartis tibi, Lector, in iſtis,
Sive obſcura nimis, ſive Latina parum;
Non meus eſt error: nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi,
Quod ſi non illum, ſed me peccaſſe putabis;
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Iſta tamen mala ſunt: quaſi nos manifeſta negemus!
Haec mala ſunt; ſed tu non meliora facis.

IX. de Naevia.

Scripſi, reſcripſit nil Naevia; non dabit ergo.
Sed puto, quod ſcripſi, legerat; ergo dabit.

X. in Poſthumum.

Baſia dimidio quod das mihi, Poſthume, labro,
Laudo; licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

XI. ad Rufum, de Selio.

Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
Quod ambulator porticum terit ſerus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
Quod paenè terram tangit indecens naſus,
Et dextra pectus pulſat, & comam vellit;
Non ille amici fata luget, aut fratris;
Uterque natus vivit, & precor vivat:
Salva eſt & uxor, ſarcinaeque, ſervique;
Nihil colonus, villicuſque decoxit.
Meroris igitur cauſſa quae? domi coenat.

XII. in Posthumum.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,
Quodque tibi est semper non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper:
Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

XIII. ad Sextum.

Et judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

XIV. de Selio.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
Coenandum quoties jam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosque
Laudat Achileos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
Si quid Phyllirides praestet, & Aesonides.
Hic quoque deceptus Memphitica templa frequentat,
Assidet & cathedris moesta juvenca tuis.

Inde petit centum pendentia tecta columnis:
Illinc Pompei dona, nemusque duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti;
Nec Grylli tenebras, Aeoliamque Lupi,
Nam thermis iterum, cunctis iterumque lavatur:
Omnia cum fecit, sed renuente deo,
Lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
Ad coenam Selium tu, rogo, Taure, voca.

XV. in Hermum.

Quod nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Herme, non superbe.

XVI. in Zoïlum.

Zoïlus aegrotat; faciunt hanc stragula febrem:
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid torus a Nilo, quid sindone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

XVII. ad Ammianum.

Tonſtrix Suburae faucibus ſedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argique letum multus obſidet ſutor.
Sed iſta tonſtrix, Ammiane, non tondet.
Non tondet, inquis? ergo quid facit? radit.

XVIII. in Maximum.

Capto tuam, pudet heu, ſed capto, Maxime, coenam;
Tu captas aliam: jam ſumus ergo pares,
Mane ſalutatum venio; tu diceris iſſe
Ante ſalutatum: jam ſumus ergo pares.
Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo regis;
Tu comes alterius: jam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſervum: jam nolo vicarius eſſe.
Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

XIX. ad Zoïlum.

Felicem fieri credis me, Zoïle, coena:
Felicem coena, Zoïle? deinde tua?

Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoïle, coena facit.

XX. de Paullo.

Carmina Paullus emit: recitat ſua carmina Paullus;
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

XXI. in Poſthumum.

Baſià das aliis; aliis das, Poſthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? elige: malo manum.

XXII. de eodem.

Quid mihi vobiſcum eſt, ô Phoebe, novemque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa jocoſa ſuo.
Dimidiò nobis dare Poſthumus ante ſolebat
Baſia; nunc labro coepit utroque dare.

XXIII. in eumdem.

Non dicam, licet uſque me rogetis,
Quis ſit Poſthumus in meo libello:
Non dicam; quid enim mihi neceſſe eſt

Has offendere basiationes,
Quae se tam bene vindicare possunt?

XXIV. ad Candidum.

Si det iniqua tibi tristem Fortuna reatum,
Squallidus haerebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum excedere terra;
Per freta, per scopulos exsulis ibo comes.
Dat tibi divitias; ecquid sunt ista duorum?
Das partem? multum est; Candide, des aliquid.
Mecum eris ergo miser: quod si Deus ore sereno
Annuerit, felix, Candide, solus eris.

XXV. ad Gallam.

Das nunquam, semper promittis, Galla, roganti;
Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

XXVI. de Naevia, ad Bithynicum.

Quod querulum spirat, quod acerbum Naevia tussit;
Inque tuos mittit sputa subinde sinus:
Jam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Naevia, non moritur.

XXVII. de Selio.

Laudantem Selium, coenae cum retia tendit,
Accipe, ſive legas, ſive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
Hoc volui: facta eſt jam tibi coena, tace.

XXVIII. in Sextillum.

Rideto multum, qui te, Sextille, cinaedum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec paedico es, nec tu, Sextille, fututor;
Calda Vetuſtillae nec tibi bucca placet.
Ex iſtis nihil es, fateor, Sextille: quid ergo es?
Neſcio; ſed tu ſcis res ſupereſſe duas.

XXIX. ad Rufum.

Rufe, vides illum ſubſellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet ſardonychata manus:
Quaeque Tyron toties epotavere lacernae,
Et toga non tactas vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marcellano,
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo.

Non hesterna sedet lunata lingula planta;
Coccina non laesum pingit aluta pedem;
Et numerosa linunt stellantem splenia frontem:
Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

XXX. in Cajum.

Mutua viginti sestertia forte rogabam;
Quae vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur fidusque, vetusque sodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, si caussas egeris, inquit.
Quod peto da, Caï, non peto consilium.

XXXI. ad Marianum.

Saepe ego Chrestillam futui: det quam bene, quaeris?
Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

XXXII. in Ponticum.

Lis mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus homo est.

Vexat ſaepe meum Patrobas confinis agellum;
  Contra libertum Caeſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Laronia ſervum;
  Reſpondes: orba eſt, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſervo ſervitur amico:
  Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

XXXIII. in Philaenim.

Cur non baſio te, Philaeni? calva es.
Cur non baſio te, Philaeni? rufa es.
Cur non baſio te, Philaeni? luſca es.
Te qui baſiat, hic, Philaeni, fellat.

XXXIV. in Gallam.

Cum placeat Phileros, tota tibi dote redemptus,
  Tres pateris natos, Galla, perire fame.
Praeſtatur cano tanta indulgentia cunno,
  Quem nec caſta poteſt jam decuiſſe Venus.
Perpetuam faciant Dî te Philerotis amicam,
  O mater, qua nec Pontia deterior.

XXXV. ad Phoebum.

Cum ſint crura tibi ſimulent quae cornua lunae;
In rhytio poteras, Phoebe, lavare pedes.

XXXVI. ad Pannicum.

Flectere te nolim, ſed nec turbare capillos:
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice; nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida; ſed mens eſt, Pannice, vulſa tibi.

XXXVII. in Caecilianum.

Quidquid ponitur hinc & inde, verris;
Mammas ſuminis, imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenaeque latus, femurque pulli,
Stillantemque alica ſua palumbum:
Haec cum condita ſunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda:

Nos

Nos accumbimus otiofa turba.
Ullus fi pudor eft, repone coenam:
Cras te, Caeciliane, non vocavi.

XXXVIII. in Linum.

Quid mihi reddat ager, quaeris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

XXXIX. quae veftis moechae conveniat.

Coccina famofae donas, & Iantina moechae.
Vis dare quae meruit munera? mitte togam.

XL. in Tongilium.

Uri Tongilius male dicitur hemitritaeo.
Novi hominis mores: efurit, atque fitit.
Subdola tenduntur craffis modo retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Caecuba faccentur, quaeque annus coxit Opimi:
Condantur parco fufca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juffere lavari:
O ftulti, febrem creditis effe? gula eft.

XLI. ad Maximinam puellam edentulam.

Ride, ſi ſapis, ô puella ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella non es;
Nam tres ſunt tibi, Maximina, dentes,
Sed plane piceïque, buxeïque.
Quare ſi ſpeculo, mihique credis,
Debes non aliter timere riſum,
Quam ventum Spanius, manumque Priſcus:
Quam creata timet Fabulla nimbum:
Ceruſſata timet Sabella ſolem.
Vultus induito magis ſeveros,
Quam conjux Priami, nuruſque major.
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et convivia nequiora vita;
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te moeſtae decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem;

Et tantum tragicis vacare Mufis.
At tu, judicium fecuta noftrum,
Plora, fi fapis, ô puella, plora.

XLII. in Zoïlum.

Zoïle, quid folium fubluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoïle, merge caput.

XLIII. in Candidum.

Κοινὰ φίλων haec funt, haec funt tua, Candide, κοινὰ,
Quae tu magniloquus nocte dieque fonas.
Te Lacedaemonio velat toga lota Galefo,
Vel quam fepofito de grege Parma dedit:
At me quae paffa eft furiofi cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima fuam.
Mifit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noftra tribus.
Tu Libycos Indis fufpendis dentibus orbes:
Fulcitur tefta fagina menfa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chryfendeta mulli:
Concolor in noftra, cammare, lance rubes.

Grex tuus Iliaco poterat certare cinaedo:
At mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.
Ex opibus tantis veteri fidoque ſodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

XLIV. in Sextum foeneratorem.

Emi ſeu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puta, quattuorve libras:
Sextus protinus ille foenerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid forte petam, timet, cavetque;
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat:
Septem millia debeo Secundo;
Phoebo quattuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare, cum rogaris:
Quanto durius, ante quam rogeris!

XLV. ad Glyptum.

Quae tibi non ſtabat, praeciſa eſt mentula, Glypte,
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

XLVI. ad Naevolum.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cum breve Sicaniae ver populantur apes;
Sic tua ſuppoſitis pellucent praela lacernis:
Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus;
Atque unam veſtire tribum tua candida poſſunt,
Appula non uno quae grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
(Pro ſcelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
(Quid renuis?) non te, Naevole, ſed tineas?

XLVII. ad Gallum.

Subdola famoſae, moneo, fuge retia moechae,
Laevior ô conchis, Galle, Cytheriacis.
Confides natibus? non eſt paedico maritus.
Quae faciat, duo ſunt: irrumat, aut futuit.

XLVIII. ad Rufum.

Cauponem, laniumque, balneumque,
Tonſorem, tabulamque, calculoſque,

Et paucos, ſed ut eligam, libellos:
Unum non nimium rudem ſodalem,
Et grandem puerum, diuque laevem;
Et caram puero meo puellam;
Haec preſta mihi, Rufe, vel Bitunti;
Et thermas tibi habe Neronianas.

XLIX. de Theleſina.

Uxorem nolo Theleſinam ducere: quare?
Moecha eſt. Sed pueris dat Theleſina: volo.

L. in Lesbiam.

Quod fellas, & aquam potas, nil, Lesbia, peccas;
Qua tibi parte opus eſt, Lesbia, ſumis aquam.

LI. in Hyllum cinaedum.

Unus ſaepe tibi tota denarius arca
Cum ſit, & hic culo tritior, Hylle, tuo:
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi caupo;
Sed ſi quis nimio pene ſurperbus erit.
Infelix venter ſpectat convivia culi;
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

LII. de Dasio balneatore.

Novit loturas Dasius numerare: poposcit
  Mammosam Spatalen pro tribus; illa dedit.

LIII. ad Maximum.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime; non vis:
  Sed fieri si vis, hâc ratione potes.
Liber eris: caenare foris si, Maxime, noles:
  Vejentana tuam si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnae:
  Contentus nostra si potes esse toga:
Si plebeja Venus gemino tibi vincitur asse:
  Si tua non rectus tecta subire potes.
Haec tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
  Liberior Partho vivere rege potes.

LIV. in Linum cinaedum.

Quid de te, Line, suspicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indiciis satis probavit,
Custodem tibi quae dedit spadonem.
Nil nasutius hac maligniusque est.

LV. ad Sextum.

Vis te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum eſt tibi: quod jubes: coleris.
Sed ſi te colo, Sexte, non amabo.

LVI. ad Gallum, de ejus uxore.

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur
Immodicae foedo crimine avaritiae.
Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa
Accipere omnino. Quid ſolet ergo? dare.

LVII. de micropſyco divite.

Hic, quem videtis greſſibus vagis lentum,
Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta,
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipſe Codrus alpha paenulatorum;
Quem grex togatus ſequitur, & capillatus;
Recenſque ſella linteiſque loriſque:
Oppigneravit Claudii modo ad menſam
Vix octo nummis annulum, unde caenaret.

LVIII. in Zoïlum.

exatus pulchre rides mea, Zoïle, trita.
Sunt haec trita quidem, Zoïle; ſed mea ſunt.

IX. de caenatione Caeſaris, quae appellatur Mica.

Iica vocor. Quid ſim, cernis, caenatio parva.
Ex me Caeſareum proſpicis, ecce, tholum.
rangere toros; pete vina; roſas cape; tingere nardo;
Ipſe jubet mortis dememiniſſe Deus.

LX. ad Hyllum.

xorem armati futuis, puer Hylle, tribuni,
Supplicium tantum dum puerile times.
ae tibi, dum ludis, caſtrabere; jam mihi dices,
Non licet hoc: quid, tu quod facis, Hylle, licet?

LXI. in fellatorem malae linguae.

um tibi vernarent dubia lanugine malae,
Lambebat medios improba lingua viros.

Poſtquam triſte caput faſtidia veſpillonum,
Et miſeri meruit taedia carnificis;
Uteris ore aliter, nimiâque aerugine captus;
Adlatras nomem quod tibi cunque datum eſt.
Haereat inguinibus potius tua noxia lingua;
Nam cum fellaret, purior illa fuit.

LXII. ad Labienum.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia vellis;
Quod cincta eſt brevibus mentula tonſa pilis,
Hoc praeſtas, Labiene, tuae (quis neſcit?) amicae.
Cui praeſtas culum, quem, Labiene, pilas?

LXIII. ad Milichum.

Sola tibi fuerant ſeſtertia, Miliche, centum,
Quae tulit e ſacra Leda redempta via,
Miliche, luxuria eſt, ſi tanti dives amares.
Non amo, jam dices: haec mage luxuria eſt.

LXIV. in Laurum.

Dum modo cauſſidicum, dum te modo rhetora fingis,
Et non decernis, Laure, quid eſſe velis:

Peleos, & Priami tranſti, vel Neſtoris annos;
Et fuerat ſerum jam tibi deſinere.
Incipe: tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur, fora litibus omnia fervent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eja age, rumpe moras; quo te ſpectabimus uſque?
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

LXV. in Salejanum.

Cur triſtiorem cernimus Salejanum?
An cauſſa levis eſt? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quae tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Salejane.

LXVI. in Lalagen.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
Annullus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.

Desine jam, Lalage, tristes ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel saeva novacula nudet,
Ut digna speculo fiat imago tuo.

LXVII. ad Posthumum.

Occurris quocunque loco mihi, Posthume, clamas
Protinus, & prima est haec tua vox, quid agis?
Hoc, si me decies una conveneris hora,
Dicis: habes, puto, tu, Posthume, nil quod agas.

LXVIII. ad Olum.

Quod te nomine jam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem:
Totis pilea sarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit,
Quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

LXIX. ad Classicum caenipetam.

Invitum caenare foris te, Classice, dicis.
Si non mentiris, Classice, dispeream.
Ipse quoque ad coenam gaudebat Apicius ire;
Cum caenaret, erat tristior ille domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais: verum est; cogitur & Selius.
En rogat ad coenam Melior te, Classice, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

LXX. in Cotilum.

Non vis in solio prius lavari
Quemquam, Cotile: caussa quae, nisi haec, est?
Undis ne fovearis irrumatis.
Primus te licet abluas, necesse est,
Ante hic mentula, quam caput, lavetur.

LXXI. ad Caecilianum.

Candidius nihil est te, Caeciliane, notavi;
Si quando ex nostris disticha pauca legis,
Protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli.
Haec mihi das, tanquam deteriora legas,

Ut collata magis placeant mea? credimus illud;
Malo tamen recites, Caeciliane, tua.

LXXII. ad Posthumum.

Hesterna factum narratur, Posthume, caenâ,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi percisum, quanto non ipse Latinus
Vilia Panniculi percutit ora sono:
Quodque magis mirum est, auctorem criminis hujus
Caecilium tota rumor in urbe sonat.
Esse negas factum; vis hoc me credere? credo.
Quid quod habet testes, Posthume, Caecilius?

LXXIII. in Lyrim.

Quid faciat, vis scire; Lyris, quid? sobria fellat.

LXXIV. de Saufejo, ad Maternum.

Cinctum togatis post & ante Saufejum,
Quanta reduci Regulus solet turba,
Ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito;
Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.

Hos illi amicos, & greges togatorum,
Fuſciculenus praeſtat, & Faventinus.

LXXV. de Leone.

Verbera ſecuri ſolitus Leo ferre magiſtri,
Inſertamque pati blandus in ora manum,
Dedicit pacem, ſubito feritate reverſa,
Quanta nec in Libycis debuit eſſe jugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quae renovabat humum,
Saevus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet: crudelis, perfide, praedo;
A noſtra pueris parcere diſce lupa.

LXXVI. de Mario.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

LXXVII. ad Coſconium.

Coſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis axibus eſſe potes.

Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marsi, doctique Pedonis
Saepe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis.
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

LXXVIII. ad Caecilianum.

Aestivo serves ubi piscem tempore, quaeris?
In thermis serva, Caeciliane, tuis.

LXXIX. ad Nasicam.

Invitas tunc me, cum scis, Nasica, vocasse;
Excusatum habeas me, rogo: caeno domi.

LXXX. de Fannio.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hic, rogo, non furor est, ne moriare, mori?

LXXXI. ad Zoïlum.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
Dum tamen haec tua sit, Zoïle, sandapila.

LXXXII.

LXXXII. ad Ponticum.

Abſciſſa ſervum quid fingis, Pontice, lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

LXXXIII. de moechi poena.

Foedaſti miſerum, marite, moechum;
Et ſe, qui fuerant prius, requirunt
Trunci naribus, auribuſque vultus.
Credis, te ſatis eſſe vindicatum?
Erras; iſte poteſt & irrumare.

LXXXIV. de Sertorio, ad Rufum.

Mollis erat, faciliſque viris Paeantius heros;
Vulnera ſic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc eſt:
Ex hoc occiſus, Rufe, videtur Eryx.

LXXXV. ad amicum, de praepoſteris donis.

Vimine clauſa levi niveae cuſtodia coctae,
Haec tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod aeſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quereris, raſam tu mihi mitte togam.

LXXXVI. ad Claſſicum.

Quod nec carmine glorior ſupino,
Nec retro lego Sotaden cinaedum;
Nuſquam Graecula quod recantat Echo;
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitare Galliambon:
Non ſum, Claſſice, tam malus poëta.
Quid ſi per graciles vias Petauri
Invitum jubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt, difficiles habere nugas,
Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palaemon;
Me raris juvat auribus placere.

LXXXVII. ad Phoebum.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem ſub aqua, Phoebe, natantis habes.

LXXXVIII. in Mammercum.

Nil recitas, & vis, Mammerce, poëta videri.
Quidquid vis eſto, dummodo nihil recites.

LXXXIX. in Gaurum.

Quod nimio gaudes noctem producere vino,
Ignoſco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod ſcribis Muſis & Appolline nullo;
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quod vomis, Antonî, quod luxuriaris, Apicî;
Quod fellas, vitium dic mihi cujus habes?

XC. ad Quinctilianum.

Quinctiliane, vagae moderator ſumme juventae;
Gloria Romanae, Quinctiliane, togae.
Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus;
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna ſatur, ſit non doctiſſima conjux;
Sit nox cum ſomno, ſit ſine lite dies.

XCI. ad Caefarem Domitianum.

Rerum certa falus, terrarum gloria, Caefar,
Sofpite quo magnos credimus effe deos:
Si feftinatis toties tibi lecta libellis
Detinuere oculos carmina noftra tuos;
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar ut effe trium.
Haec, fi difplicui, fuerint folatia nobis;
Haec fuerint nobis praemia, fi placui.

XCII. ad uxorem.

Natorum mihi jus trium roganti
Mufarum pretium dedit mearum
Solus qui poterat: valebis uxor;
Non debet domini perire munus.

XCIII. ad Regulum.

Primus ubi eft, inquis, cum fit liber ifte fecundus?
Quid faciam, fi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri fi mavis, Regule, primum;
Unum de titulo tollere iota potes.

M. VALERII

MARTIALIS

EPIGRAMMATVM

LIBER III.

Epigramma I. ad Lectorem.

Hoc tibi, quidquid eſt, longinquis mittit ab oris
  Gallia Romanae nomine dicta togae.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
  Illa, vel haec mea ſunt, quae meliora putas.
Plus ſane placeat, domina qui natus in urbe eſt:
  Debet enim Gallum vincere verna liber.

II. ad librum ſuum.

Cujus vis fieri, libelle, munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram cito raptus in culinam,
Cordyllas madida tegas papyro,

Vel thuris, piperisque sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxurieris umbilicis;
Et te purpura delicata velet,
Et coco rubeat superbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

III. ad eundem.

Romam vade liber: si, veneris unde, requiret;
Aemiliae dices de regione viae.
Si, quibus in terris, qua sumus in urbe, rogabit;
Cornelî referas me, licet, esse foro.
Cur absim, quaeret: breviter tu multa fatere;
Non poterat vanae taedia ferre togae.
Si, quando veniet? dicet: responde, Poëta
Exierat, veniet cum citharoedus erit.

IV. ad eundem, ut Julium adeat.

Vis commendari sine me cursurus in Urbem,
Parve liber, multis? an satis unus erit?

Unus erit, mihi crede, ſatis, cui non eris hoſpes,
Julius aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primi quaeres in limine tecti:
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Eſt illi conjux, quae te manibuſque, ſinuque,
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſive hanc, illumve priorem
Videris; hoc dices: Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt; alios commendet epiſtola; peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

V. in mulierem deformem.

Formoſam faciem nigro velamine celas;
Sed non formoſo corpere laedis aquas.
Ipſam crede deam verbis tibi dicere noſtris:
Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

VI. ad Marcellinum.

Lux tibi poſt Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat aetherios ortus haec prima parenti:
Libat florentes haec tibi prima genas.

Magna licet dederit jucundae munera vitae,
Plus nunquam patri praeſtitit illa dies.

VII. de ſportuſa.

Centum miſelli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi,
Quos dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulae receſſerunt,
Nihil ſtropharum eſt: jam ſalarium dandum eſt.

VIII. in Quinctum.

ThaïdaQuinctus amat: quamThaïda? Thaïda luſcam;
Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

IX. in Cinnam.

Verſiculos in me narratur ſcribere Cinna:
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

X. in Philomuſum.

Conſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, perque omnes praeſtitit illa dies,

Luxuriam premeret cum craftina femper egeftas,
Et vitiis effent danda diurna tuis.
Idem te moriens heredem ex affe reliquit:
Exheredavit, te, Philomufe, pater.

XI. ad Quinctum.

Si tua nec Thaïs, nec lufca eft, Quincte, puella;
Cur in te factum diftichon effe putas?
Sed fimile eft aliquid; pro Laïde Thaïda dixi.
Dic mihi, quid fimile eft, Thaïs & Hermione?
Tu tamen es Quinctus: mutemus nomen amantis;
Si non vult Quinctus Thaïda, Sextus amet.

XII. in Fabullum.

Unguentum, fateor, bonum dedifti
Convivis here, fed nihil fcidifti.
Res falfa eft bene olere, & efurire.
Qui non caenat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

XIII. in Naeviam.

Dum non vis piſcem, dum non vis carpere pullos,
Et plus quam patri, Naevia, parcis apro:
Accuſas, rumpiſque coquum, tanquam omnia cruda
Attulerit. Nunquam ſic ego crudus ero.

XIV. in Tuccium, de ſportula.

Romam petebat eſuritor Tuccius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Mulvio.

XV. de Codro.

Plus credit nemo quam tota Codrus in urbe:
Cum ſit tam pauper. Quomodo? caecus amat.

XVI. in cerdonem munerarium.

Das gladiatores, ſutorum regule, cerdo,
Quodque tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.

Lusisti, satis est: sed te, mihi crede, memento
Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

XVII. in Sabidium.

Circumlata diu mensis scriblita secundis,
Urebat nimio saeva calore manus.
Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est;
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

XVIII. ad Maximum.

Perfrixisse tuas questa est praefatio fauces.
Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

XIX. de vipera in ore ursae aheneae.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
Exornant fictae quà platanona ferae.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram mersit in ora manum.
Vipera sed caeco scelerata latebat in aere,
Vivebatque animâ deteriore fera.

Non fenfit puer effe dolos, nifi dente recepto
Dum perit. O facinus falfa quod urfa fuit!

XX. de Canio Rufo.

Dic, Mufa, quid agat Canius meus Rufus?
Utrumne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quae Neroni falfus adftruit fcriptor?
An aemulatur improbi jocos Phaedri?
Lafcivus elegis, an feverus heroïs?
At in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiofus in fchola poëtarum
Lepôre tinctos Attico fales narrat?
Hinc fi receffit, porticum terit templi,
An fpatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatae fole rurfus Europae
Inter tepentes poft meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis, an lavatur Agrippae,
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?

An aeſtuanteis jam profectus ad Bajas,
Piger Lucrino nauculatur in ſtagno?
Vis ſcire quid agat Canius tuus? ridet.

XXI. in crudelem dominum.

Proſcriptum famulus ſervavit fronte notatus;
Non fuit haec domini vita, ſed invidia.

XXII. ad Apicium.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
Et adhuc ſupererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ut famem & ſitim ferre.
Summa venenum potione duxiſti.
Nihil eſt, Apici, te guloſius factum.

XXIII. in quemdam invitatorem.

Omnia cum retro pueris obſonia tradas,
Cur non menſa tibi ponitur a pedibus?

XXIV. de Haruſpice hernioſo.

Vite nocens roſa ſtabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche tuis victima grata ſacris:

Quem Tuſcus mactare deo cum vellet haruſpex,
Dixerat agreſti forte, rudique viro,
Ut cito teſticulos, ſed acuta falce ſecaret
Teter ut immundae carnis abiret odor.
Ipſe ſuper virides aras luctantia pronus
Dum reſecat cultro colla, premitque manu;
Ingens iratis apparuit hernia ſacris:
Occupat hanc ferro ruſticus, atque ſecat;
Hoc ratus antiquos ſacrorum poſcere ritus,
Talibus & fibris numina priſca coli.
Sic modo qui Tuſcus fueras, nunc Gallus haruſpex,
Dum jugulas hircum, factus es ipſe caper.

XXV. ad Fauſtinum, de Sabineio rethore.

Si temperari balneum cupis fervens,
Fauſtine, quod vix Julianus intraret;
Roga, lavetur, rhetorem Sabineium:
Neronianas hic refrigeret thermas.

XXVI. in Candidum.

Praedia ſolus habes, & ſolus, Candide, nummos:
Aurea ſolus habes, myrrhina ſolus habes:

Maſſica ſolus habes, & Opimî Caecuba ſolus:
Et cor ſolus habes, ſolus & ingenium:
Omnia ſolus habes; nec me puta velle negare:
Uxorem ſed habes, Candide, cum populo.

XXVII. in Gallum.

Nunquam me revocas, venias cum ſaepe vocatus:
Ignoſco; nullum ſi modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium eſt utriuſque; quod? inquis.
Et mihi cor non eſt, nec tibi, Galle, pudor.

XXVIII. in Neſtorem.

Auriculam Mario graviter miraris olere!
Tu facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam.

XXIX. in Zoïlum.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoïlus, annullos priores.

XXX. ad Gargilianum.

Sportula nulla datur; gratis conviva recumbis.
Dic mihi; quid Romae, Gargiliane, facis?

Unde tibi togula eſt, & fuſcae penſio cellae?
Unde datur quadrans? unde vir es Chiones?
Cum ratione licet dicas te vivere ſumma:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

XXXI. ad Ruſinum.

Sunt tibi, confiteor, diffuſi jugerà campi,
Urbanique tenent praedia multa Lares;
Et ſervit dominae numeroſus debitor arcae,
Suſtentatque tuas aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Ruſine, minores:
Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.

XXXII. in Matriniam.

Num poſſim vetulam, quaeris Matrinia? poſſum
Et vetulam; ſed tu mortua, non vetula es.
Poſſum Hecubam, poſſum Niobem, Matrinia: ſed ſi
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

XXXIII. Qualem puellam velit poëta.

Ingenuam malo: ſed ſi tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio eſt,

Extremo

Extremo eſt ancilla loco: ſed vincet utramque,
Si facie nobis haec erit ingenua.

XXXIV. in Chionem.

Digna tuo cur ſis, indignaque nomine, dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

XXXV. de piſcibus ſculptis.

Artis Phidiacae toreuma clarum,
Piſces adſpicis! adde aquam, natabunt.

XXXVI. ad Fabianum.

Quod novus & nuper factus tibi praeſtat amicus,
Hoc praeſtare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem;
Per mediumque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decima, vel ſerius, hora
Te ſequar Agrippae, cum laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut ſim tiro tuae ſemper amicitiae?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaque, meaque,
Ut nondum credas me meruiſſe rudem?

XXXVII. in divites irafcentes.

Irafci tantum felices noftis amici.
Non belle facitis: fed juvat hoc facere.

XXXVIII. ad Sextum.

Quae te cauffa trahit, vel quae fiducia Romam,
Sexte? quid aut fperas, aut petis inde? refer.
Cauffas, inquis, agam Cicerone difertius ipfo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateftinus cauffas, & Cajus: utrumque
Noras; fed neutri penfio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis;
Audieris, dices effe Maronis opus.
Infanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi, Nafones, Virgiliofque vides.
Atria magna colam: vix tres, aut quattuor ifta
Res aluit; pallet caetera turba fame.
Quid faciam? fuade: nam certum eft vivere Romae.
Si bonus es, cafu vivere, Sexte, potes.

XXXIX. de Lycori.

Iliaco ſimilem puerum, Fauſtine, miniſtro
Luſca Lycoris amat: quam bene luſca videt!

XL. in Theleſinum.

Mutua quod nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus.
Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

XLI. de lacerta celata.

Inſerta phialae Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

XLII. in Pollam.

Lomento rugas uteri quod condere tentas,
Polla; tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum:
Quod tegitur, majus creditur eſſe malum.

XLIII. in Lentinum.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam subito corvus, qui modo cycnus eras.
Non omneis falles; scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

XLIV. in Ligurinum.

Occurrit tibi nemo quod libenter;
Quod quacunque venis, fuga est, & ingens,
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit, scire cupis? nimis poëta es.
Hoc valde vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipsas medio perusta sole,
Nec sis scorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio, sonas ad aurem;
Piscinam peto, non licet natare;
Ad coenam propero, tenes euntem;

Ad coenam venio, fugas ſedentem;
Laſſus dormio, ſuſcitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

XLV. in eundem.

Fugerit an menſas Phoebus caenamque Thyeſtae,
  Ignoro; fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſque inſtructa ſuperbis;
  Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombos, mullumve bilibrem;
  Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

XLVI. ad Candidum.

Exigis a nobis operam ſine fine togatam.
  Non eo; libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem: multo plus eſſe probabo.
  Vix ego lecticam ſubſequar, ille feret.
In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
  Invalidum eſt nobis, ingeniumque latus.
Quidlibet in cauſſa narraveris; ipſe tacebo:
  At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.

Lis erit; ingenti faciet convitia voce:
  Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, praestabit amicus?
  Quidquid libertus, Candide, non poterit.

XLVII. de Basso, ad Faustinum.

Capena grandi porta qua pluit gutta,
Phrygiumque matris Almo qua lavat ferrum,
Horatiorum qua viret sacer campus,
Et qua pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque laesum Gallici canis dente,
Nondumque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta feno cursor ova portabat.
Urbem petebat Bassus? immo rus ibat.

XLVIII. in Ollum.

Pauperis exſtruxit cellam, ſed vendidit Ollus
Praedia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

XLIX. in invitatorem.

Vejentana mihi miſces, tibi Maſſica ponis:
Olfacere haec malo pocula, quam bibere.

L. ad Ligurinum.

Haec tibi, non alia, eſt ad caenam cauſſa vocandi,
Verſiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Depoſui ſoleas: affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.
Alter porrigitur, dum fercula prima morantur.
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum.
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non ſcombris ſcelerata poëmata donas:
Caenabis ſolus jam, Ligurine, domi.

LI. ad Gallam.

Cum faciem laudo, cum miror crura, manusque;
Dicere, Galla, soles: nuda placebo magis,
Et semper vitas communia balnea nobis.
Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

LII. in Tongilianum.

Emta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
Collatum est decies: rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

LIII. ad Chloen.

Et vultu poteram tuo carere:
Et collo, manibusque, cruribusque;
Et mammis, natibusque, clunibusque;
Et, ne singula persequi laborem,
Tota te poterant, Chloë, carere.

LIV. ad Gallam.

Cum dare non possim, quod poscis, Galla, rogantem:
Multo simplicius, Galla, negare potes.

LV. in Gelliam.

Quod quacunque venis, Cosmum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

LVI. de Cisterna Ravennate.

Sit cisterna mihi, quam vinea, malo Ravennae;
Cum possim multo vendere pluris aquam.

LVII. de eadem.

Callidus imposuit nuper mihi copo Ravennae:
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

LVIII. ad Bassum, de villa Faustini.

Bajana nostri villa, Basse, Faustini,
Non otiosis ordinata myrtetis,

Viduaque platano, tonſilique buxeto,
Ingrata lati ſpatia detinet campi:
Sed rure vero, barbaroque laetatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat teſta ſenibus autumnis.
Hic poſt Novembres, imminente jam Bruma,
Seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vituluſque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba ſordidae cortis;
Argutus anſer, gemmeique pavones,
Nomenque debet quae rubentibus pennis;
Et picta perdix, Numidicaeque guttatae,
Et impiorum Phaſiana Colchorum,
Rhodias ſuperbi feminas premunt galli;
Sonantque turres plauſibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi ſequuntur villicae ſinum porci,
Matremque plenam mollis agnus exſpectat,
Cingunt ſerenum lactei focum vernae,
Et larga feſtos lucet ad lares ſilva.
Non ſegnis albo pallet otio caupo;

Nec perdit oleum lubricus palaeſtrita;
Sed tendit avidis rete ſubdolum turdis,
Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
Et paedagogo non jubente laſcivi
Parere gaudent villico capillati;
Et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis ruſticus ſalutator,
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis: Saſſinate de ſilva
Somniculoſos ille porrigit glires;
Hic vagientem matris hiſpidae foetum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur laetus opere vicinus;
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa:
Veſcuntur omnes, ebrioque non novit
Satur miniſter invidere convivae.
At tu ſub urbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,

Furem Priapo non timente ſecurus.
Et vinitorem farre paſcis urbano,
Pictamque, portas otioſus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longe?

LIX. de ſutore & fullone.

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus:
Fullo dedit Mutinae; nunc ubi caupo dabit?

LX. in Ponticum.

Cum vocor ad coenam, non jam venalis, ut ante,
Cur mihi non eadem, quae tibi, coena datur?
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino:
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt: at mihi cum ſparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur ſine te coeno, cum tecum, Pontice, coenem?
Sportula quod non eſt, proſit; edamus idem.

LXI. in Cinnam.

Esse nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna:
Si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

LXII. in Quinctum.

Centenis quod emis pueros, & saepe ducenis:
Quod sub rege Numa condita vina bibis:
Quod constat decies tibi non spatiosa suppellex:
Libra quod argenti millia quinque rapit:
Aurea quod fundi pretio carruca paratur:
Quod pluris mula est, quam domus emta tibi.
Haec animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris: haec animus, Quincte, pusillus emit.

LXIII. in Cotilum.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo.
Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines:
Balsama qui semper, cinnama semper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
Qui movet in varios brachia vulsa modos:

Inter femineas tota qui luce cathedras
  Desidet, atque aliqua semper in aure sonat:
Qui legit hinc illinc missas, recipitque tabellas:
  Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui scit, quam quis amet: qui per convivia currit:
  Hirpini veteres qui bene novit avos.
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile Bellus?
  Res praetricosa est, Cotile, bellus homo.

LXIV. de Canio Rufo, ad Cassianum.

Sirenas, hilarem navigantium poenam,
Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Ulysses dicitur reliquisse.
Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquisset.

LXV. ad Diadumenum.

Quod spirat tenera malum mordente puella:
  Quod de Corycio quae venit aura croco:
Vinea quod primis floret cum cana racemis:
  Gramina quod redolent, quae modo carpsit ovis:

Quod myrtus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita;
Pallidus Eoo thure, quod ignis olet:
Gleba quod aeſtivo leviter cum ſpargitur imbre:
Quod madidas nardo ſparſa corona comas:
Hoc tua, ſaeve puer Diadumene, baſia fragrant.
Quid, ſi tota dares, illa ſine invidia?

LXVI. in M. Antonium, de Ciceronis caede.

Par ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcîdit vultus enſis uterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos;
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen eſt pejo, quam cauſſa Pothini:
Hic facinus domino praeſtitit, ille ſibi.

LXVII. de pigris nautis.

Ceſſatis, pueri, nihilque môſtis,
Vatreno Raſinaque pigriores;
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos figitis ad celeuſma remos.
Jam prono Phaëtonte ſudat Aethon,
Exarſitque dies, & hora laſſos

Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tutae luditis otium carinae.
Non nautas puto vos, ſed Argonautas.

LXVIII. ad caſtam matronam.

Huc eſt uſque tibi ſcriptus, matrona, libellus.
Cui ſint ſcripta rogas interiora? mihi.
Gymnaſium, thermae, ſtadium eſt hac parte: recede.
Exuimur; nudos parce videre viros.
Hic jam depoſito poſt vina roſaſque pudore,
Quid dicat, neſcit ſaucia Terpſichore.
Schemate nec dubio, ſed aperte nominat illam,
Quam recipit ſexto menſe ſuperba Venus:
Cuſtodem medio ſtatuit quam villicus horto;
Oppoſita ſpectat quam proba virgo manu.
Si bene te novi, longum jam laſſa libellum
Ponebas; totum nunc ſtudioſa legis.

LXIX. ad Coſconium.

Omnia quod ſcribis caſtis epigrammata verbis,
Inque tuis nulla eſt mentula carminibus;
Admi-

Admiror, laudo; nihil eſt te ſanctius uno:
At mea luxuria pagina nulla vacat.
Haec igitur nequam juvenes, facileſque puellae,
Haec ſenior, ſed quem torquet amica, legat.
At tua, Coſconi, venerandaque, ſanctaque verba
A pueris debent, virginibuſque legi.

LXX. ad Scaevinum.

Moechus es Aufidiae, qui vir, Scaevine, fuiſti:
Rivalis fuerat qui tuus, ille vir eſt.
Cur aliena placet tibi, cui ſua non placet uxor?
Nunquid ſecurus non potes arrigere?

LXXI. in Naevolum.

Mentula cum doleat puero; tibi, Naevole, culus:
Non ſum divinus, ſed ſcio quid facias.

LXXII. ad Saufejam.

Vis futui, nec vis mecum, Saufeja, lavari.
Neſcio, quod magnum ſuſpicer eſſe nefas.
Aut tibi pannoſae pendent a pectore mammae:
Aut ſulcos uteri prodere nuda times:

Aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
At aliquid cunni prominet ore tui.
Sed nihil eſt horum; credo, pulcherrima auda es.
Si verum eſt, vitium pejus habes: fatua es.

LXXIII. in Phoebum.

Dormis cum pueris mutoniatis,
Et non ſtat tibi, Phoebe, quod ſtat illis.
Quid vis me, rogo, Phoebe, ſuſpicari?
Mollem credere te virum volebam:
Sed rumor negat eſſe te cinaedum.

LXXIV. in Gargilianum.

Pſilothro faciem levas & dropace calvam.
Nunquid tonſorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certe non potes illos
Reſina, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere calvam:
Hoc fieri cunno, Gargiliane, ſolet.

LXXV. ad Lupercum.

Stare, Luperce, tibi jam pridem mentula desît:
Luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucae faciunt, bulbique salaces;
Improba nec prosunt jam satureja tibi.
Coepisti puras opibus corrumpere buccas.
Sic quoque non vivit sollicitata Venus.
Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit,
Quae non stat, magno stare, Luperce, tibi?

LXXVI. in Bassum.

Arrigis ad vetulas, fastidis, Basse, puellas;
Nec formosa tibi, sed moritura placet.
Hic, rogo, non furor est, non est haec mentula demens;
Cum possis Hecubam, non potes Andromachen.

LXXVII. in Baeticum.

Nec mullus, nec te delectat, Baetice, turdus;
Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec sectae quadra placentae;
Nec Lybye mittit, nec tibi Phasis aves.

Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petaſone voras.
Teque juvant gerres, & pelle melandrya cana;
Reſinata bibis vina, Falerna fugis.
Neſcio, quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe
Suſpicer. Utque enim, Baetice, ſaprofagis?

LXXVIII. ad Paullinum.

Minxiſti currente ſemel, Paulline, carina.
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

LXXIX. in Sertorium.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes:
Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

LXXX. ad Apicium.

De nullo quaereris, nulli maledicis, Apici;
Rumor ait, linguae te tamen eſſe malae.

LXXXI. in Baeticum Gallum, fellatorem.

Quid cum foemineo tibi, Baetice Galle, barathro?
Haec debet medios lambere lingua viros.

Abſciſſa eſt quare Samia tibi mentula teſta,
Si tibi tam gratus, Baetice, cunnus erat?
Caſtrandum caput eſt: nam ſis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis; ore vir es.

LXXXII. in Zoïlum.

Conviva quiſquis Zoïli poteſt eſſe,
Summoenianas coenet inter uxores,
Curtaque Ledae ſobrius bibat teſta:
Hoc eſſe levius, puriuſque contendo.
Jacet occupato galbinatus in lecto,
Cubitiſque trudit hinc & inde convivas,
Effultus oſtro, ſericiſque pulvinis.
Stat exoletus, ſuggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuſpideſque lentiſci;
Et aeſtuanti tenue ventilat frigus
Supina praſino concubina flabello;
Fugatque muſcas myrthea puer virga
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam ſpargit omnibus membris.
Digiti crepantis ſigna novit eunuchus,
Et delicatae ſuſcitator urinae

Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipſe retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anſerum exta lambentes
Partitur apri glandulas palaeſtritis,
Et concubino turturum nates donat;
Ligurumque nobis ſaxa cum miniſtrentur,
Vel cocta fumis muſta Maſſilitanis,
Opimianum morionibus nectar
Cryſtalliniſque myrrhiniſque propinat.
Et Coſmianis ipſe fuſus ampullis,
Non erubeſcit murice aureo nobis
Dividere moechae pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus ſtertit:
Nos accubamus, & ſilentium ronchis
Praeſtare juſſi, nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi faſtus,
Nec vindicare, Rufe, poſſumus: fellat.

LXXXIII. in Coclitem.

Ut faciam breviora mones epigrammata, Cocles;
Fac mihi, quod Chione: non potui brevius.

LXXXIV. in Tongilionem.

Quid narrat tua moecha? non puellam
Dixi, Tongilion: quid ergo? linguam.

LXXXV. in faevum maritum.

Quis tibi perfuafit nares abfcindere moecho?
Non hac peccatum eft parte, marite, tibi.
Stulte, quid egifti? nihil hîc tua perdidit uxor,
Cum fit falva fui mentula Deiphobi.

LXXXVI. ad caftam matronam.

Ne legeres partem lafcivi, cafta, libelli,
Praedixi, & monui, tu tamen, ecce, legis.
Sed fi Panniculum, fi fpectas, cafta, Latinum:
Non funt haec mimis improbiora; lege.

LXXXVII. in Chionem.

Narrat te rumor, Chione, nunquam effe fututam,
Atque nihil cunno purius effe tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris:
Si pudor eft, transfer fubligar in faciem.

LXXXVIII. in fratres fellatores.

Sunt gemini fratres; diverſa ſed inguina lingunt.
Dicite, diſſimiles ſint magis, an ſimiles?

LXXXIX. ad Phoebum.

Utere lactucis, & mollibus utere malvis:
Nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes.

XC. de Galla.

Vult, non vult dare Galla mihi; nec dicere poſſum,
Quod vult, & non vult, quid ſibi Galla velit.

XCI. de Miſitio.

Cum peteret patriae Miſitius arva Ravennae,
Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
Huic comes haerebat domini fugitivus Achillas,
Inſignis forma nequitiaque puer.
Hoc ſteriles ſenſere viri; qua parte cubaret,
Quaerunt; ſed tacitos ſenſit & ille dolos.
Mentitur; credunt: ſomni poſt vina petuntur;
Continuo ferrum noxia turba rapit,

Exciduntque ſenem, ſpondae qui parte jacebat:
Namque puer pluteo vindice tutus erat.
Suppoſitam fama eſt quondam pro virgine cervam;
At nunc pro cervo mentula ſuppoſita eſt.

XCII. ad Gallum.

Ut patiar moechum rogat uxor, Galle; ſed unum
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos.

XCIII. in Vetuſtillam.

Cum tibi trecenti conſules, Vetuſtilla,
Et tres capilli, quatuorque ſint dentes,
Pectus cicadae, cruſculumque formicae:
Rugoſiorem cum geras ſtola frontem,
Et aranearum caſſibus pares mammas:
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguſta,
Meliuſque ranae garriant Ravennates;
Et Adrianus dulcius culex cantet,
Videaſque quantum noctuae vident mane,
Et illud oleas, quod viri capellarum;
Et anatis habeas orropygium macrae,

Senemque Cynicum vincat offeus cunnus:
Cum te lucerna balneator extincta
Admittat inter buftuarias moechas:
Cum Bruma menfem fit tibi per Auguftum,
Regelare nec te peftilentia poffit;
Audes ducentas nuptum ire poft mortes,
Virumque demens cineribus tuis quaeris
Prurire. Quid! farrire fi velit faxum;
Quis conjugem te, quis vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Quod fi cadaver exigis tuum fcalpi;
Sternatur a Coricle clinico lectus,
Thalaffionem qui tuum decet folus;
Uftorque tedas praeferat novae nuptae.
Intrare in iftum fola fax poteft cunnum.

XCIV. in Rufum.

Effe negas coctum leporem, pofcifque flagella:
Mavis, Rufe, coquum fcindere, quam leporem.

XCV. in Naevolum.

Nunquam dicis ave, fed reddis, Naevole, femper.
Quod prior & corvus dicere faepe folet.

Cur hoc exſpectes a me, rogo, Naevole, dicas:
Nam, puto, nec melior, Naevole, nec prior es.
Praemia laudato tribuit mihi Caeſar uterque,
Natorumque dedit jura paterna trium.
Ore legor multo, notumque per oppida nomen
Non exſpectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid; vidit me Roma tribunum;
Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Caeſareo facti ſunt munere cives,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.
Sed paedicaris; ſe pulchre, Naevole, ceves:
Jam jam tu prior es, Naevole: vincis; ave.

XCVI. in Gargilium.

Lingis, non futuis meam puellam,
Et garris quaſi moechus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

XCVII. in Sabellum.

Sit culus tibi quam macer, requiris?
Paedicare potes, Sabelle, culo.

XCVIII. ad Rufum.

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum,
Carmine laesa meo est, laedere & illa potest.

XCIX. ad Cerdonem.

Irasci nostro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non vita est carmine laesa meo.
Innocuos permitte sales; cur ludere nobis
Non liceat, licuit si jugulare tibi?

C. ad Rufum.

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora,
Carmina quem madidum nostra tulisse reor:
Imbribus immodicis coelum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBER IV.

EPIGRAMMA I. de natali Caesaris.

CAESARIS alma dies, & luce ſacratior illa,
Conſcia Dictaeum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor, Pylioque veni numeroſior aevo;
Semper & hoc vultu, vel meliore, nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in auro,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia ſecula luſtro,
Et quae Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidem, Superi, petimus; ſed debita terris,
Pro tanto quae ſunt improba vota Deo?

II. de Horatio ſpectaculorum die indecenter veſtito.

Spectabat modo ſolus inter omneis
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & minor ordo, maximuſque
Sancto cum Duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repente coelo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

III. de nivibus ejuſdem diei.

Adſpice quam denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Caeſaris, inque ſinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootae,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſcivit aquis, & ab aethere ludit;
Suſpicor has pueri Caeſaris eſſe nives.

IV. in Baſſam.

Quod ſiccae redolet palus lacunae,
Crudarum nebulae quod Albularum,

Piſcinae vetus aura quod marinae.
Quod preſſa piger hircus in capella,
Laſſi Bardiacos quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia Sabbatariorum;
Moeſtorum quod anhelitus reorum,
Quod ſpurcae moriens lucerna Ledae,
Quod ceromata faece de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperae cubile,
Mallem, quam quod oles, olere Baſſa.

V. ad Fabianum.

Vir bonus, & pauper, linguaque & pectore verus,
 Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec commeſſator haberi,
 Nec pavidos triſti voce citare reos:
Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
 Nec potes algentes arrigere ad vetulas:
Vendere nec vanos circum pallatia fumos:
 Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphiro.
Unde miſer vives, homo fidus, certus amicus?
 Hoc nihil eſt. Nunquam ſic Philomelus eris.

VI. in Malisianum.

Credi virgine castior pudica,
Et frontis tenerae cupis videri,
Cum sis improbior, Malisiane,
Quam qui compositos metro Tibulli,
In Stellae recitat domo libellos.

VII. ad Hyllum.

Cur here quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti?
Durus tam subito, qui modo mitis eras?
Sed jam caussaris barbamque, annosque, pilosque.
O nox quam longa es, quae facis una senem;
Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuisti,
Dic nobis, hodie qua ratione vir es.

VIII. ad Euphemum.

Prima salutantes atque altera conterit hora:
Exercet raucos tertia caussidicos:
In quinctam varios extendit Roma labores;
Sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palaestris:
Imperat excelsos frangere nona toros.

Hora

Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum,
  Temperat ambroſias cum tua cura dapes;
Et bonus aetherio laxatur nectare Caeſar,
  Ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos: greſſu timet ire licenti
  Ad matutinum noſtra Thalia Jovem.

IX. in Fabullam.

Sotae filia clinici, Fabulla,
Deſerto ſequeris Clitum marito,
Et donas & amas, ἔχεις ἀσώτως.

X. Fauſtino librum mittit.

Dum novus eſt, neque adhuc raſa mihi fronte libellus;
  Pagina dum tangi non bene ſicca timet;
I puer, & caro perfer leve munus amico,
  Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, ſed inſtructus; comitetur Punica librum
  Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multae, Fauſtine, liturae
  Emendare jocos: una litura poteſt.

XI. in Ant. Saturninum.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te miser esse pudet:
Impia Parrhasia movisti bella sub ursa,
Qualia qui Phariae conjugis arma tulit.
Excideratne adeo fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus; & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
Qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.

XII. in Thaidem.

Nulli, Thai, negas; sed si te non pudet istud,
Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

XIII. ad Rufum, de nuptiis Pudentis & Claudiae Peregrinae.

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
Macte esto tedis, ô Hymenaee, tuis.

Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo;
Maſſica Theſeis tam bene vina favis.
Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi;
Nec plus lotus aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reſide Concordia lecto;
Tamque pari ſemper ſit Venus aequa jugo.
Diligat illa ſenem quondam: ſed & ipſa marito,
Tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

XIV. ad Silium Italicum.

Sili Caſtalidum decus ſororum,
Qui perjuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidoſque
Aſtus Hannibalis, leveſque Poenos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paullum ſepoſita ſeveritate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit Pota nequiore talo;
Noſtris otia commoda Camoenis.
Nec torva lege fronte, ſed remiſſa
Laſcivis madidos jocis libellos.

Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

XV. ad Caecilianum.

Mille tibi nummos hesterna nocte roganti
In sex aut septem, Caeciliane, dies,
Non habeo, dixi: sed tu caussatus amici
Adventum, lancem paucaque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

XVI. in Gallum.

Privignum non esse tuae te, Galle, novercae
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Jam nusquam pater est, Galle, noverca domi est.
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipse licet:
Non potes absolvi; nam quae non desinit esse
Post patrem, nunquam, Galle, noverca fuit.

XVII. ad Paullum.

Facere in Lycifcam, Paulle, me jubes verfus.
Quibus illa lectis rubeat, & fit irata.
O Paulle, malus es: irrumare vis folus.

XVIII. de puero ftillicidii glacie jugulato.

Qua vicina pluit Vipfanis porta columnis,
Et madet affiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui rofcida tecta fubibat,
Decidit hyberno praegravis unda gelu.
Cumque peregiffet miferi crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non faeva fibi voluit Fortuna licere?
Aut ubi mors non eft, fi jugulatis aquae?

XIX. de endromide.

Hanc tibi Sequanicae pinguem textricis alumnam,
Quae Lacedaemonium barbara nomen habet;
Sordida, fed gelido non afpernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.

Seu lentum ceroma teris; tepidumve trigona,
Sive harpasta manu pulverulenta rapis;
Plumea seu laxi partiris pondera follis;
Sive levem cursu vincere quaeris Atham;
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subita te premat Iris aqua;
Ridebis ventos hoc munere tectus, & imbres:
Nec sic in Tyria sindone tutus eris.

XX. de Caerellia & Gellia.

Dicit se vetulam, cum sit Caerellia puppa:
Puppam se dicit Gellia, cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Coline, nec illam:
Altera ridicula est, altera putidula.

XXI. de Selio.

Nullos esse deos, inane coelum
Affirmat Selius, probatque; quod se
Factum, dum negat hoc, videt beatum.

XXII. de Cleopatra.

Primos paſſa toros, & adhuc placanda marito,
Merſerat in nitidos ſe Cleopatra lacus,
Dum fugit amplexus; ſed prodidit unda latentem:
Lucebat totis cum tegeretur aquis.
Candida ſic puro numerantur lilia vitro:
Sic prohibet tenuis gemma latere roſas.
Inſilui, merſuſque vadis luctantia carpſi
Baſia: perſpicuae plus vetuiſtis aquae.

XXIII. de Brutiano.

Dum tu lenta nimis, diuque quaeris,
Quis primus tibi, quiſve ſit ſecundus;
Grajum quiſve epigramma comparabit;
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanae ſale luſerit Minervae:
Illi me facias, precor, ſecundum.

XXIV. de Lycori, ad Fabianum.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit: uxori fiat amica meae!

XXV. de litoribus Altinii & Aquileiae.

Aemula Bajanis Altini litora villis,
Et Phaetontei conſcia ſilva rogi,
Quaeque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit ad Euganeos ſola puella lacus;
Et tu Ledaeo felix Aquileja Timavo,
Hic ubi ſeptenas Cyllarus hauſit aquas;
Vos eritis noſtrae portus, requieſque ſenectae,
Si juris fuerint otia noſtra ſui.

XXVI. ad Poſthumum.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Poſthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos:
Ignoſcas: togulam, Poſthume, pluris emo.

XXVII. ad Caesarem.

Saepe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus, ecce, negat: non minus ergo soles.
Quid, quod honorato non sola voce dedisti,
Non alius poterat quae dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Caesar, tanto tu magis ut doleat.

XXVIII. de Chloë.

Donasti tenero, Chloë, Luperco
Hyspanas, Tyriasque, coccinasque
Et lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonichas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novae monetae;
Et quidquid petit usque & usque donas:
Vae glabraria, vae tibi misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

XXIX. ad Pudentem.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis;
Lectoremque frequens lassat & implet opus.

Rara juvant: primis ſic major gratia pomis;
Hibernae pretium ſic meruere roſae.
Sic ſpoliatricem commendat faſtus amicam;
Janua nec juvenem ſemper aperta tenet.
Saepius in libro memoratur Perſius uno,
Quam levis in tota Marſus Amazonide.
Tu quoque de noſtris releges quemcunque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris erit.

XXX. de piſcibus Bajanis.

Bajano procul a lacu monemus,
Piſcator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piſcibus hae natantur undae,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam, qua nihil eſt in orbe majus.
Quid, quod nomen habent, & ad magiſtri
Vocem quiſque ſui venit citatus?
Hoc quondam Lybis improbus profundo,
Dum praedam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente coecus
Captum non potuit videre piſcem;
Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,

Bajanos ſedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede,
Jactis ſimplicibus cibis in undas;
Et piſces venerare dedicatos.

XXXI. ad Hippodamum.

Quod cupis in noſtris dicitque, legique libellis,
Et nonnullus honos creditur eſſe tibi:
Ne valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes averſa fronte ſororum
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit:
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſſit,
Nec pia cum Phoebo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta.
Non ſemper belle dicitur Hippodamus.

XXXII. de ape electro incluſa.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
Ut videatur apis nectare cluſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

XXXIII. ad Sofibianum.

Plena laboratis habeas cum fcrinia libris,
Emittis quare, Sofibiane, nihil?
Edent heredes, inquis, mea carmina: quando?
Tempus erat jam te, Sofibiane, legi.

XXXIV. ad Attalum.

Sordida cum tibi fit, verum tamen, Attale, dixit,
Quifquis te niveam dixit habere togam.

XXXV. de pugna damarum.

Frontibus adverfis molles concurrere damas
Vidimus, & fati forte jacere pari.
Spectavere canes praedam; ftupuitque fuperbus
Venator, cultro nil fupereffe fuo.
Unde leves animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, fic cecidere viri.

XXXVI. ad Olum.

Cana eft barba tibi, nigra eft coma: tingere barbam
Non potes, haec cauffa eft; fed potes, Ole, comam!

XXXVII. ad Afrum.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus:
Ex insulis, fundisque tricies soldûm,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi;
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo melius ista, quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

XXXVIII. ad Gallam.

Galla, nega; satiatur amor, nisi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

XXXIX. ad Charinum.

Argenti genus omne comparasti;
Et solus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopaeque,
Solus Phidiaci toreuma coeli,

Solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi vera Grantiana,
Nec quae Callaïco linuntur auro,
Nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

XL. ad Posthumum.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
Et docti Senecae ter numeranda domus;
Praetulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas;
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
Largus opum: exspecto, Posthume, quid facias.
Nil facis, & serum est alium mihi quaerere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Posthumus imposuit.

XLI. in male recitantem.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis.

XLII. ad Flaccum.

Si quis forte mihi poſſet praeſtare roganti,
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
Niliacis primum pueris naſcatur in oris:
Nequitias tellus ſcit dare nulla magis.
Sit nive candidior: namque in Mareotide fuſca
Pulchrior eſt, quanto rarior iſte color.
Lumina ſideribus certent, molleſque flagellent
Colla comae: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons brevis, atque modus breviter ſit naribus uncis;
Paeſtanis rubeant aemula labra roſis.
Saepe & nolentem cogat, nolitque volentem:
Liberior domino ſaepe ſit ille ſuo.
Et timeat pueros, excludat ſaepe puellas.
Vir reliquis, uni ſit puer ille mihi.
Jam ſcio, nec fallis; nam me quoque judice verum eſt:
Talis erat, dices, noſter Amazonicus.

XLIII. in Coracinum.

Non dixi, Coracine, te cinaedum:
Non ſum tam temerarius, nec audax,

Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinaedum,
Iratam mihi Pontiae lagenam,
Iratum calicem mihi Metili.
Juro per Syrios tibi tumores,
Juro per Berecynthios furores.
Quod dixi tamen, hoc leve & pusillum est;
Quod notum est, quod & ipse non negabis:
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

XLIV. de Vesuvio monte.

Hic est pampineis viridis modo Vesvius umbris:
Presserat hîc madidos nobilis uva lacus.
Haec juga, quam Nysae colles, plus Bacchus amavit:
Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
Haec Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi:
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

XLV. Votum Parthenii ad Phoebum, pro Burro F.

Haec tibi pro nato plena dat laetus acerra,
Phoebe, Palatinus munera Parthenius;
Ut qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certa virginitate ſoror.
Perpętuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longae Bromio, quam tibi, Phoebe, comae.

XLVI. de Sabello.

Saturnalia divitem Sabellum
Fecerunt: merito tumet Sabellus;
Nec quemquam putat eſſe, praedicatque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animoſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabaeque freſſae,
Et thuris, piperiſque tres ſelibrae,
Et Lucanica ventre cum Faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,

Et ficus Libyca gelata testa,
Cum bulbis, cochleisque, caseoque.
Piceno quoque venit a cliente
Parcae cistula non capax olivae,
Et crasso figuli polita coeno
Septenaria synthesis Sagunti,
Hispanae luteum rotae toreuma,
Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem Sabellus.

XLVII. de Phaëtonte encaustico.

Encaustus Phaëthon tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëtonta facis?

XLVIII. in Papilum.

Percidi gaudes; percisus, Papile, ploras:
Cur quae vis fieri, Papile, facta doles?
Poenitet obscoenae pruriginis? an magis illud
Fles, quod percidi, Papile, desieris?

XLIX. ad Flaccum.

Nefcis, crede mihi, quid fint epigrammata, Flacce,
Qui tantum lufus illa jocofque putas.
Ille magis ludit, qui fcribit prandia faevi
Tereos, aut coenam crude Thyefta, tuam:
Aut puero liquidas aptantem Daedalon alas;
Pafcentem Siculas aut Polyphemon aves.
A noftris procul eft omnis vefica libellis,
Mufa nec infano fyrmate noftra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa; fed ifta legunt.

L. in Thaidem.

Quid me, Thai, fenem fubinde dicis?
Nemo eft, Thai, fenex ad irrumandum.

LI. ad Caecilianum.

Cum tibi non effent fex millia, Caeciliane,
Ingenti laxe vectus es hexaphoro.
Poftquam bis decies tribuit Dea caeca, finumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.

Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dî reddant fellam, Caeciliane, tibi.

LII. in Hedylum.

Geftari junctis nifi definis, Hedyle, capris,
Qui modo ficus eras, jam caprificus eris.

LIII. ad Cofmum.

Hunc, quem faepe vides inter penetralia noftrae
Pallados, & templi limina, Cofme, novi,
Cum baculo, peraque fenem: cui cana, putrifque
Stat coma, & in pectus fordida barba cadit:
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Effe putas Cynicum, deceptus imagine falfa.
Non eft hic Cynicus, Cofme: quid ergo? canis.

LIV. ad Colinum.

O cui Tarpejas licuit contingere quercus,
Et meritas prima cingere fronde comas;
Si fapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi femper adeffe putes.

Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obſervant, quem ſtatuere, diem.
Divitior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo,
Lautior & nitido ſis Meliore licet;
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſoſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus una ſecat.

LV. ad Lucium.

Luci, gloria temporum tuorum,
Qui Grajum veterem, Tagumque noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis;
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſae
Ledaeas Lacedaemonis palaeſtras.
Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
Noſtrae nomina duriora terrae
Grato non pudeat referre verſu:
Saevo Bilbilin optimam metallo,
Quae vincit Chalybaſque, Noricoſque;
Et ferro Plateam ſuo ſonantem,
Quam fluctu tenui, ſed inquieto,

Armorum Salo temperator ambit;
Tutelamque, chorofque Rixamarum,
Et convivia fefta Carduarum,
Ex textis Peteron rofis rubentem,
Atque antiqua patrum Theatra Rigas;
Et certos jaculo levi Silaos;
Turgentifque lacus, Petufiaeque,
Et parvae vada pura Vetoniffae,
Et fanctum Baradonis ilicetum,
Per quod vel piger ambulat viator;
Et quae fortibus excolit juvencis
Curvae Manlius arva Matineffae.
Haec tam ruftica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit.
Haec tam ruftica malo, quam Bituntos.

LVI. in Gargilianum.

Munera quod fenibus, viduifque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eft, nihil eft te fpurcius uno,
Qui potes infidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget pifcibus hamus:
Callida fic ftultas decipit efca feras.

Quid ſit largiri, quid ſit donare, docebo.
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

LVII. ad Fauſtinum.

Dum nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quae pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida ſed fervent Nemaei pectora monſtri;
Nec ſatis eſt, Bajas igne calere ſuo.
Ergo ſacri fontes, & litora ſacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma:
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

LVIII. in Gallam.

In tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum.

LIX. de vipera electro incluſa.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gutta feram:

Quae dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit vincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro;
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

LX. de obitis Curiatii.

Ardea solstitio, Castranaque rura petantur,
Quique Cleonaeo sidere fervet ager:
Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cum mors
Venerit, in medio Tiburre Sardinia est.

LXI. in Mancinum.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo laetus ore jactasti.
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emtas lacernas munus esse Pompillae;
Sardonicha verum, lineisque ter cinctum,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Caeliamque jurasti.

Here de theatro, Pollione cantante,
Cum ſubito adires, dum fugis, loquebaris,
Hereditatis tibi trecenta veniſſe,
Et mane centum, & poſt meridiem centum.
Quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere jam crudelis, & ſile tandem.
Aut, ſi tacere lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra, quod velimus audire.

LXII. de Lycori.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

LXIII. de Caerellia.

Dum petit a Baulis mater Caerellia Bajas,
Occidit inſani crimine merſa freti.
Gloria quanta perit vobis! haec monſtra Neroni
Nec quondam juſſae praeſtiteratis aquae.

LXIV. de hortis Julii Martialis.

Julî jugera pauca Martialis,
Hortis Heſperidum beatiora,

Longo Janiculi jugo recumbunt.
Lati collibus imminent recessus;
Et planus modico tumore vertex
Coelo perfruitur sereniore;
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur astris
Celsae culmina delicata villae,
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet aestimare Romam?
Albanos quoque, Tusculosque colles,
Et quodcunque jacet sub urbe frigus:
Fidenas veteres, brevesque Rubras;
Et quod virgineo cruore gaudet,
Annae pomiferum nemus Perannae.
Illic Flaminiae, Salariaeque
Gestator patet, essedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno;
Quem nec rumpere nauticum celeusma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cum sit tam prope Mulvius, sacrumque
Lapsae per Tiberim volent carinae.

Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
Commendat dominus; tuam putabis;
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modo divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Praeneste domate, pendulamque
Uni dedite Setiam colono:
Dum, me judice, praeferantur istis
Julî jugera pauca Martialis.

LXV. de Philaenide.

Oculo Philaenis semper altero plorat.
Quo fiat istud quaeritis modo? lusca est.

LXVI. ad Linum.

Egisti, vitam semper, Line, municipalem:
Qua nihil omnino vilius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis;
Duxit & aestates synthesis una decem.

Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum:
Silva graves turdos exagita dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister;
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica vel duri compressa est nupta coloni,
Incaluit quoties saucia vena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris;
Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo;
Alea sed parcae sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

LXVII. in Praetorem.

Praetorem pauper centum sestertia Gaurus
Orabat cana notus amicitia.
Dicebatque suis haec tantum deesse trecentis,
Ut posset domino plaudere justus eques.
Praetor ait: scis me Scorpo, Thalloque daturum:
Atque utinam centum millia sola darem!

Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcae.
Quod non vis equiti, vis dare, Praetor, equo?

LXVIII. ad Sextum.

Invitas centum quadrantibus, & bene coenas.
Ut coenem invitor, Sexte, an ut invideam?

LXIX. ad Papillum.

Tu Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis,
Papile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus caelebs quater eſſe lagena.
Nec puto, nec credo, Papile; nec ſitio.

LXX. de Ammiano, ad Maronillum.

Nihil Ammiano praeter aridam reſtem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret poſſe quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

LXXI. ad Sempronium Rufum.

Quaero diu totam, Semproni Rufe, per urbem,
Si qua puella neget; nulla puella negat.

Tanquam fas non ſit, tanquam ſit turpe negare,
Tanquam non liceat, nulla puella negat.
Caſta igitur nulla eſt? caſtae ſunt mille: quid ergo
Caſta facit? non dat; non tamen illa negat.

LXXII. ad Quinctum.

Exigis, ut donem noſtros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatue; nec ego.

LXXIII. de Veſtino.

Cum gravis extremas Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas,
Ultima volventes oravit penſa ſorores,
Ut traherent parva ſtamina pulla mora.
Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis;
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes, a luce receſſit:
Seque mori poſt hoc credidit ille ſenem.

LXXIV. de damis.

Adſpicis, imbelles tentent quam fortia damae
Praelia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Caeſar, damis parcere? mitte canes.

LXXV. de Nigrina.

O felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus!
Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio participique viro.
Arſerit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alceſtem fama ſub aſtra ferat.
Tu melius: certo meruiſti pignore vitae,
Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

LXXVI. in avarum amicum.

Millia miſiſti mihi ſex bis ſena petenti:
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

LXXVII. in Zoïlum.

Nunquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque laetus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Caussa est quae subiti, novique voti?
Pendentem volo Zoïlum videre.

LXXVIII. in Afrum.

Condita cum tibi sit jam sexagesima messis,
Et facies multo splendeat alba pilo:
Discurris tota vagus urbe; nec ulla cathedra est,
Cui non mane feras irrequietus ave.
Et sine te nulli fas est prodire Tribuno,
Nec caret officio Consul uterque tuo.
Et sacro decies repetis Pallatia clivo,
Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.
Haec faciant sane juvenes, deformius, Afer,
Omnino nihil est ardelione sene.

LXXIX.

LXXIX. ad Mathonem.

Hoſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis. Impoſui: rus tibi vendo tuum.

LXXX. in Mathonem.

Declamas in febre, Mathon: hanc eſſe phreneſim
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas aeger, declamas hemitritaeus.
Si ſudare aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt. Erras; cum viſcera febris
Exurit, res eſt magna tacere, Mathon.

LXXXI. de Fabulla.

Epigramma noſtrum cum Fabulla legiſſet,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata biſque terque neglexit
Preces amantis. Jam, Fabulla, promitte:
Negare juſſi, pernegare non juſſi.

LXXXII. ad Rufum.

Hos quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos,
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumque ſuorum,
Non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primum legat haec, ſummumve trientem;
Sed ſua cum medius praelia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos; tibi charta plicetur
Altera: diviſum ſic breve fiet opus.

LXXXIII. in Naevolum.

Securo nihil eſt te, Naevole, pejus: eodem
Sollicito nihil eſt, Naevole, te melius.
Securus, nullum reſalutas, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi notus homo eſt.
Sollicitus, donas, dominum regemque ſalutas,
Invitas. Eſto, Naevole, ſollicitus.

LXXXIV. in Thaidem.

Non eſt in populo, nec urbe tota,
A' ſe Thaida qui probet fututam;

Cum multi cupiant rogentque multi.
Tam caſta eſt, rogo, Thais? immo fellat.

LXXXV. in Ponticum.

Nos bibimus vitro, tu murrha, Pontice. Quare?
Probat perſpicuus ne duo vina calix.

LXXXVI. ad librum ſuum.

Si vis auribus Atticis probari,
Exortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiuſque eſt;
Sed nec candidius, benigniuſque.
Si te pectore, ſi tenebit ore,
Nec ronchos metues maligniorum,
Nec ſcombris tunicas dabis moleſtas.
Si damnaverit; ad ſalariorum
Curas ſcrinia protinus licebit,
Inverſa pueris arande charta.

LXXXVII. de Baſſa.

Infantem ſecum ſemper tua Baſſa, Fabulle,
Collocat, & luſus deliciaſque vocat.
Et, quod mireris magis, infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

LXXXVIII. in diſſimulatorem.

Nulla remiſiſti parvo pro munere dona,
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti ſex ſcriptula Septitiani,
Miſſa nec a querulo mappa cliente fuit?
Antipolitano nec quae de ſanguine thynni
Teſta rubet? nec quae coſtana parva gerit?
Nec rugoſarum vimen breve Picenarum?
Dicere te poſſes, ut meminiſſe mei.
Decipies alios verbis, vultuque benigno:
Nam mihi jam notus diſſimulator eris.

LXXXIX. de ruſticatione.

Rure morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus:
Luce Deos oro, famulos poſt arva reviſo;

Partibus atque meis justos indico labores.
Inde lego, Phoebumque cio, Musamque lacesso.
Hinc oleo corpus frico, mollique palaestra
Stringo libens; animo gaudens, ac foenore liber.
Pondero, poto, cano, ludo, lavo, coeno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi,
Haec dat nocturnis nox lucubrata Camoenis.

XC. ad librum.

Ohe, jam satis est, ohe, libelle,
Jam pervenimus usque ad umbilicos;
Tu procedere adhuc, & ire quaeris,
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quae prima quoque pagina peracta est.
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit:
Ohe, jam satis est, ohe, libelle.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM

LIBER V.

Epigramma I. ad Caesarem.

Hoc tibi, Palladiae seu collibus uteris Albae,
Caesar, & hinc Triviam prospicis, inde Thetin:
Seu tua veridicae discunt responsa sorores,
Plana suburbani qua cubat unda freti:
Seu placet Aeneae nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantum accipias; ego te legisse putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruar.

II. ad Lectores.

Matronae, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiae procaciores
Delectant nimium, salesque nudi,
Lascivos lege quatuor libellos;
Quinctus cum Domino liber jocetur:
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

III. ad Domitianum

Accola jam nostrae degis, Germanice, ripae,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Laetus, & attonitus viso modo praeside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos:
Sors mea quam fratris melior; cui tam prope fas est.
Cernere, tam longe quem colit ille deum.

IV. ad Paullum, de Myrtale.

Foetere multo Myrtale solet vino;
Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,

Merumque cauta fronde, non aqua miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra;
Dicas, licebit: Myrtale bibit laurum.

V. ad Sextum.

Sexte, Palatinae cultor facunde Minervae,
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet:
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
Ad Capitollini coeleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

VI. Librum commendat Parthenio.

Si non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſae, Parthenium rogate veſtrum:
Sic te ſerior & beata quondam
Salvo Caeſare finiat ſenectus,
Et ſis invidia favente felix;
Sic Burrus cito ſentiat parentem;

Admittas timidam, brevemque chartam
Intra limina ſanctioris aulae,
Noſti tempora tu Jovis ſereni,
Cum fulget placidus, ſuoque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quod metuas preces iniquas:
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit;
Quae cedro decorata purpuraque
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris iſta, ſed teneto,
Sic tanquam nihil offeras, agaſque.
Si novi dominum novem ſororum;
Ultro purpureum petet libellum.

VII. de Roma poſt incendium reſtaurata.

Qualiter Aſſyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties ſecula vixit avis:
Taliter exuta eſt veterem nova Roma ſenectam,
Et ſumpſit vultus praeſidis ipſa ſui.
Jam precor oblitus noſtrae, Vulcane, querelae,
Parce: ſumus Martis turba, ſed & Veneris.

Parce, pater: ſic Lemniacis laſciva catenis
  Ignoſcat conjux, & patienter amet.

VIII. de Phaſide.

Edictum domini deique noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo Phaſis in theatro,
Phaſis purpureis ruber lacernis,
Et jactat tumido ſuperbus ore:
Tandem commodius licet ſedere,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris;
Turba non premimur, nec inquinamur.
Haec & talia dum refert ſupinus,
Illas purpureas & arrogantes
Juſſit ſurgere Lectius lacernas.

IX. in Symmachum.

Languebam: ſed tu comitatus protinus ad me
  Veniſti centum, Symmache, diſcipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatae.
  Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

X. ad Regulum, de fama Poëtarum.

Eſſe quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
Et ſua quod rarus tempora lector amat?
Hi ſunt invidiae nimirum, Regule, mores;
Praeferat antiquos ſemper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompei quaerimus umbram:
Sic laudant Catuli vilia templa ſenes.
Ennius eſt lectus ſalvo tibi, Roma, Marone;
Et ſua riſerunt ſecula Maeonidem.
Rara coronato plauſere theatra Menandro:
Norat Naſonem ſola Corinna ſuum.
Vos tamen, ô noſtri, ne feſtinate, libelli:
Si poſt fata venit gloria, non propero.

XI. de Stella.

Sardonichas, ſmaragdos, adamantes, jaſpidas uno
Verſat in articulo Stella, Severe, meus.
Multis in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: inde eſt haec, puto, culta manus.

XII. de eodem.

Quod nutantia fronte perticata
Geſtat pondera Maſthlion ſuperbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quod pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Uno cum digito, vel hoc, vel illo,
Portet Stella meus decem puellas.

XIII. in Calliſtratum.

Sum, fateor, ſemperque fni, Calliſtrate, pauper;
Sed non obſcurus, nec male notus eques,
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic eſt;
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaque Niliacae ſervit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuque ſumus; ſed quod ſum, non potes eſſe.
Tu quod es, e populo quilibet eſſe poteſt.

XIV. de Nannejo.

Sedere primo ſolitus in gradu ſemper,
Tunc cum liceret occupare, Nannejus,
Bis excitatus terque tranſtulit caſtra;
Et inter ipſas paene tertius ſellas
Poſt Cajumque Luciumque conſedit.
Illinc cucullo proſpicit caput tectus,
Oculoque ludos ſpectat indecens uno.
Et hinc miſer dejectus in viam tranſit,
Subſellioque ſemifultus extremo,
Et male receptus altero genu, jactat:
Equiti ſedere, Lectioque ſe ſtare.

XV. ad Caeſarem Domitianum.

Quinctus noſtrorum liber eſt, Auguſte, jocorum,
Et queritur laeſus carmine nemo meo.
Gaudet honorato ſed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen haec proſunt, quamvis venerantia multos?
Non proſint: ſane me tamen iſta juvant.

XVI. ad Lectorem.

Seria cum possim, quod delectantia malim
  Scribere, tu caussa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
  Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
  Sollicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
  Et fiet vario sordidus aere sinus.
At nunc conviva est, commissatorque libellus,
  Et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
  Cum minium vati munus Alexis erat.
Belle, inquis, dixti; satis est: laudibus usque.
  Dissimulas? facies me puto caussidicum.

XVII. in Gelliam.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina magna;
  Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
  Nubere; nupsisti, Gellia, cistifero.

XVIII. ad Quinctianum.

Quod tibi Decembri menſe, quo volant mappae,
Gracileſque ligulae, cereique, chartaeque,
Et acuta ſenibus teſta cum Damaſcenis,
Praeter libellos vernulas nihil miſi:
Fortaſſe avarus videor, aut inhumanus.
Odi doloſas munerum & malas arteis.
Imitantur hamos dona: namque quis neſcit,
Avidum vorata decipi ſcarum muſca?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis eſt pauper.

XIX. ad Caeſarem Domitianum.

Si qua fides veri, praeferri, maxime Caeſar,
Temporibus poſſunt ſecula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit ſpectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior & major quo ſub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leve, ſit licet unum,
Quod colit ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes veteri fidoque ſodali?
  Aut quem proſequitur non alienus eques?
Saturnalitiae ligulam miſiſſe ſelibrae,
  Flammataeve togae ſcriptula tota decem,
Luxuria eſt, tumidique vocant haec munera regis:
  Qui crepet aureolos, forſitan unus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Caeſar, amicus.
  Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Jamdudum tacito rides, Germanice, naſo:
  Utile quod nobis, do tibi conſilium.

XX. ad Julium Martialem.

Si tecum mihi, care Martialis,
Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus otioſum,
Et verae pariter vacare vitae:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triſte
Noſſemus, nec imagines ſuperbas:
Sed geſtatio, fabulae, libelli,
Campus, porticus, umbra, virgo, thermae;
Haec eſſent loca ſemper, hi labores.

Nunc vivit fibi neuter, heu, bonofque
Soles effugere, atque abire fentit;
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quifquam vivere cum fciat, moratur?

XXI. de Apollonio.

Quinctum pro Decimo, pro Craffo, Regule, Macrum
Ante falutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque fuo refalutat nomine. Quantum
Cura, laborque poteft! fcripfit, & edidicit.

XXII. ad Paullum.

Mane domi nifi te volui, meruique videre,
Sint mihi, Paulle, tuae longius Exquiliae.
Sed Tiburtinae fum proximus accola pilae,
Qua videt antiquum ruftica Flora Jovem.
Alta Suburrani vincenda eft femita clivi,
Et nunquam ficco fordida faxa gradu:
Vixque datur longas mulorum rumpere mandras,
Quaeque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te poft mille labores,
Paulle, negat laffo janitor effe domi.

Exitus hinc operis vani, togulaeque madentis;
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos.
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

XXIII. ad Bassum.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
Jura theatralis dum siluere loci.
Quae postquam placidi Censoris cura renasci
Jussit, & Oceanum certior audit eques:
Non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites; & te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullae sunt, Basse, lacernae:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

XXIV. de Hermete.

Hermes Martia seculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes & gladiator, & magister;
Hermes turba sui tremorque ludi;
Hermes, quem timet Helius, sed unum;
Hermes cui cadit Advolans, sed uni;

Hermes vincere, nec ferire doctus;
Hermes suppofititius fibi ipfi;
Hermes divitiae locariorum;
Hermes cura laborque ludiarum;
Hermes belligera fuperbus hafta;
Hermes aequoreo minax tridente;
Hermes caffide languida timendus;
Hermes gloria Martis univerfi;
Hermes omnia folus, & ter unus.

XXV. de Chaereftrato.

Quadringenta tibi non funt, Chaereftrate, furge:
Lectius ecce venit; fta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, difcedentemque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famaeque damus, populifque loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
Spargere, & effufo permaduiffe croco?
Quam non fenfuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi nafus ubique micet?

O fruſtra locuples, ô diſſimulator amici,
Haec legis, & laudas? quae tibi fama perit?

XXVI. ad Codrum.

Quod alpha dixi, Codre, poenulatorum
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si forte bilem movit hic tibi verſus,
Dicas licebit beta me togatorum.

XXVII. in fictum equitem.

Ingenium, ſtudiumque tibi, moreſque, genuſque
Sunt equitis, fateor: cetera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Ut ſedeas viſo pallidus Oceano.

XXVIII. ad Aulum, de Mamerco.

Ut bene loquatur, ſentiatque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis.
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Nervas, comitate Rufones,
Probitate Macros, aequitate Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos:
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.

Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

XXIX. ad Gelliam.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides, ſi verum, lux mea, narras.
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

XXX. ad Varonem.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra;
Differ opus; nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut Elegia comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quae tibi menſe ſuo.
Commodius niſi forte tibi, potiuſque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

XXXI. de ludo puerorum cum juvencis.

Adſpice, quam placidis inſultet turba juvencis,
Et ſua quam facilis pondera taurus amet.

Cornibus hic pendet ſummis, vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget: non eſſet arena
Tutior, & poterant fallere plana magis.
Nec trepidant geſtus; & de diſcrimine palmae
Securus puer eſt, ſollicitumque pecus.

XXXII. ad Fauſtinum, de Criſpo.

Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? ſibi.

XXXIII. in Cauſſidicum.

Carpere cauſſidicus fertur mea carmina; qui ſit
Neſcio: ſi ſciero, vae tibi, cauſſidice.

XXXIV. Epitaphium Erotii, ad Frontonem & Flaccillam parentes.

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla, puellam
Oſcula commendo deliciaſque meas:
Parvula ne nigras horreſcat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigioſa canis.

ſmpletura fuit ſextae modo frigora brumae,
Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat laſciva patronos,
Et nomen blaeſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa, nec illi
Terra gravis fueris; non fuit illa tibi.

XXXV. de Euclide.

Dum ſibi redire de Patrenſibus fundis
Ducena clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de ſuburbano,
Longumque pulchra ſtemma repetit a Leda,
Et ſuſcitanti Lectio reluctatur;
Equiti ſuperbo, nobili, locupleti,
Cecidit repente magna de ſinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

XXXVI. ad Fauſtinum.

Laudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello
Diſſimulat, quaſi nil debeat: impoſuit.

XXXVII. de Erotio puella.

Puella ſenibus dulcior mihi cycnis,
Agna Galeſi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior ſtagni;
Cui nec lapillos praeferas Erythraeos,
Nec modo politum pecudis Indicae dentem,
Niveſque primas, liliumque non tactum:
Quae crine vicit Baetici gregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitellam:
Fragravit ore, quod roſarium Paeſti;
Quod Atticarum prima mella cerarum;
Quod ſuccinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis ſciurus, & frequens phoenix:
Adhuc recenti tepet Erotion buſto,
Quam peſſimorum lex avara fatorum
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Noſtros amores, gaudiumque, luſuſque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Paetus,
Pectuſque pulſans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulae pudet mortem?

Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortius poteſt Paeto?
Ducenties accepit, & tamen vivit.

XXXVIII. in Calliodorum.

Calliodorus habet cenſum (quis neſcit?) equeſtrem,
Sexte; ſed & fratrem Calliodorus habet:
Quadragenta ſecat, qui dicit σῦκα μέριζε:
Uno credis equo poſſe ſedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Unus cum ſitis; duo, Calliodore, ſedetis.
Surge: ſoloeciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledae: cum fratre ſedere
Non potes; alternis, Calliodore, ſede.

XXXIX. in Charinum.

Supremas tibi trecies in anno
Signanti tabulas, Charine, miſi
Hybleis madidas thymis placentas.
Defeci: miſere jam, Charine.

Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua, quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculoſque, ſacculumque.
Croeſo divitior licet fuiſſem,
Iro pauperior forem, Charine,
Si conchen toties meam comeſſes.

XL. ad Artemidorum.

Pinxiſti Venerem: colis, Artemidore, Minervam;
Et miraris, opus diſplicuiſſe tuum?

XLI. in Didymum.

Spadone cum ſis eviratior fluxo,
Et concubino mollior Celaeneo,
Quem ſectus ululat matris entheae Gallus,
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeaſque, & Idus, fibulaſque, cenſuſque;
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

XLII. Amicis quod datur, non perire.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Prosternet patrios impia flamma Lares.
Debito usuram pariter, sortemque negabit:
Non reddet sterilis semina jacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus exstructas obruet unda rates.
Extra fortunam est quidquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

XLIII. de Thaide & Lecania.

Thais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quae ratio est? emptos haec habet, illa suos.

XLIV. in Dentonem.

Quid factum est, rogo, quid repente factum est?
Ad caenam mihi, Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater ausus es negare.
Sed nec respicis, & fugis sequentem;
Quem thermis modo quaerere, & theatris,
Et conclavibus omnibus solebas.

Sic est: captus es unctiore caena,
Et major rapuit canem culina
Jam te: sed cito cognitum & relictum
Cum fastidierit popina dives,
Antiquae venies ad ossa caenae.

XLV. in Bassum.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam;
Istud quod non est, dicere Bassa solet.

XLVI. ad Diadumenum.

Basia dum nolo, nisi quae luctantia carpsi;
Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
Ut te saepe rogem, caedo, Diadumene, saepe.
Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

XLVII. de Philone.

Nunquam se caenasse domi Philo jurat; & hoc est:
Non caenat, quoties nemo vocavit eum.

XLVIII. de Encolpo.

Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpus domino, nec prohibente tamen.

Permiſit, flevitque Pudens: ſic ceſſit habenis
Audaci queſtus de Phaëtonte pater.
Talis raptus Hylas, talis deprenſus Achilles
Depoſuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu nec propera, brevibus nec crede capillis;
Tardaque, pro tanto munere, barba veni.

XLIX. ad Labienum.

Vidiſſem modo forte cum ſedentem
Solum te, Labiene; tres putavi:
Calvae me numerus tuae fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decere poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec ullus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cum prandia miſit Imperator;
Cum panariolis tribus rediſti.
Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites cenſeo porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, periſti.

L. in Charopinum.

Coeno domi quoties, niſi te, Charopine, vocavi,
Protinus ingentes ſunt inimicitiae;
Meque petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil eſt hac, Charopine, gula.
Deſine, jam noſtram, precor, obſervare culinam;
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

LI. ad Rufum.

Hic qui libellis praegravem gerit laevam,
Notariorum quem premit chorus levis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epiſtoliſque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque,
Exprimere, Rufe, fidiculae licet cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non poteſt Graecum,
Si fingere iſtud me putas, ſalutemus.

LII. in Posthumum.

Quae mihi praestiteris memini, semperque tenebo,
Cur igitur taceo, Posthume? tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat: dixerat ipse mihi.
Non belle quaedam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dona
Auctoris pereunt garrulitate sui.

LIII. ad Bassum.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice Thyestem?
Quo tibi vel Nioben, Basse, vel Andromachen?
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion; vel, si non placet hic, Phaëthon.

LIV. de rhetore Appollonio.

Extemporalis factus est meus rhetor:
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

LV. de aquila portante Jovem.

Dic mihi, quem portes, volucrum regina? Tonantem.
Nulla manu quare fulmina geſtat? amat.
Quo calet igne deus? pueri. Cur mitis aperto
Reſpicis ore Jovem? de Ganymede loquor.

LVI. ad Lupum.

Cui credas, Lupe, filium magiſtro,
Quaeris ſollicitus diu, rogaſque.
Omnes grammaticoſque, rhetoreſque
Devites, moneo: nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis,
Famae Tutilium ſuae relinquat.
Si verſus facit, abdices Poëtam.
Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac, diſcat citharoedus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
Praeconem facias, vel architectum.

LVII. ad Cinnam.

Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Saepe etiam ſervum ſic reſaluto meum.

LVIII. ad Poſthumum.

Cras te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras iſtud, Poſthume, quando venit?
Quam longe eſt cras iſtud, ubi eſt? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armenioſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Néſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Poſthume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, Poſthume, vixit heri.

LIX. ad Stellam.

Quod non argentum, quod non tibi mittimus aurum;
Hoc facimus cauſſa, Stella diſerte, tua.
Quiſquis magna dedit, voluit ſibi magna remitti:
Fictilibus noſtris exoneratus eris.

LX. ad detrectatorem.

Allatres licet usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacessas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quattuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac a scabie tenemus ungues.

LXI. in Marianum.

Crispulus iste quis est, uxori semper adhaeret
Qui, Mariane, tuae? Crispulus iste quis est,
Nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem,
Et sellam cubito dexteriore premit?
Per cujus digitos currit levis annulus omnes;
Crura gerit nullo qui violata pilo.
Nil mihi respondes? uxoris res agit, inquis,
Iste meae: sane certus & asper homo est;

Procuratorem vultu qui praeferat ipſo:
  Acrior hoc Chius non erit Aufidius.
O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini!
  Te ſucceſſurum credo ego Panniculo.
Res uxoris agit, res ullas Criſpulus iſte?
  Res non uxoris, res agit ipſe tuas.

LXII. ad hoſpites.

Jure tuo noſtris maneas licet, hoſpes, in hortis,
  Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex;
  Nam mea jam digitum ſuſtulit hoſpitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos,
  Putris & abrupta faſcia reſte jacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus:
  Emi hortos; plus eſt: inſtrue tu; minus eſt.

LXIII. ad Ponticum.

Quid ſentis, inquis, de noſtris, Marce, libellis?
  Sic me ſollicitus, Pontice, ſaepe rogas.
Admiror; ſtupeo; nihil eſt perfectius illis;
  Ipſe tuo cedit Regulus ingenio.

Hoc ſentis? inquis: faciat tibi ſic bene Caeſar,
Sic Capitolinus Jupiter: immo tibi.

LXIV. ad ſuos miniſtros.

Sextantes, Calliſte, duos infunde Falerni:
Tu ſuper aeſtivas, Alcime, ſolve nives.
Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Laſſenturque roſis tempora ſutilibus.
Jam vicina jubent nos vivere Mauſolea,
Cum doceant ipſos poſſe perire deos.

LXV. ad Caeſarem.

Aſtra, polumque dedit, quamvis obſtante noverca,
Alcidae Nemeae terror, & Arcas aper;
Et caſtigatum Libyae ceroma paleſtrae;
Et gravis in Siculo pulvere fuſus Eryx:
Silvarumque tremor, tacita qui fraude ſolebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
Iſta tuae, Caeſar, quota pars ſpectatur arenae?
Dat majora novus praelia mane dies.
Quot graviora cadunt Nemaeo pondera monſtro?
Quot tua Maenalios collocat haſta ſues?

Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi,
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.
Saepe licet Grajae numeretur bellua Lernae,
Improba Niliacis quod facit Hydra feris?
Pro meritis coelum tantis, Auguſte, dederunt
Alcidae cito dî: ſed tibi ſero dabunt.

LXVI. in Pontilianum.

Saepe ſalutatus, nunquam prior ipſe ſalutas:
Sic erit aeternum, Pontiliane, vale.

LXVII. de hirundine.

Hibernos peterent ſolito cum more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reverſae,
Et profugam volucres diripuere ſuae.
Sero dedit poenas: diſcerpi noxia mater
Debuerat; ſed tunc, cum laceravit Ityn.

LXVIII. ad Lesbiam.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, miſi:
Ut ſcires, quanto ſit tua flava magis.

LXIX. in Marcum Antonium.

Antoni Phario nil obje&ure Pothino,
Et levius tabula, quam Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid proſunt ſacrae pretioſa ſilentia linguae?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

LXX. de Syriſco, ad Maximum.

Infuſum ſibi nuper a patrono
Plenum, Maxime, centies Syriſcus
In ſellariolis vagus popinis
Circa balnea quattuor peregit.
O quanta eſt gula, centies comeſſe!
Quanto major adhuc, nec accubare!

LXXI. ad Fauſtinum.

Humida qua gelidas ſummittit Trebula valles,
Et viridis Cancri menſibus alget ager;

Rura Cleoneo nunquam temerata Leone,
Et domus Aeolio ſemper amica Noto,
Te, Fauſtine, vocant: longas his exige meſſes
Collibus; hibernum jam tibi Tibur erit.

LXXII. ad Rufum, de origine Bacchi.

Qui potuit Bacchi matrem dixiſſe Tonantem,
Ille poteſt Semelen dicere, Rufe, patrem.

LXXIII. ad Theodorum.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna cauſſa eſt:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

LXXIV. de Pompeio & filiis.

Pompeios juvenes Aſia atque Europa, ſed ipſum
Terra tegit Libyes, ſi tamen ulla tegit.
Quid mirum toto ſi ſpargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

LXXV. ad Quinctum.

Quae legis caussa nupsit tibi Laelia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

LXXVI. ad Cinnam.

Profecit poto Mithridates saepe veneno,
Toxica ne possent saeva nocere sibi.
Tu quoque cavisti coenando tam male semper,
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

LXXVII. ad Marullum.

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auricula.

LXXVIII. ad Turanium

Si tristi domicoenio laboras,
Turani, potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles προπίνειν,
Viles Cappadocae, gravesque porri:
Divisis cybium latebit ovis:
Ponetur digitis tenendus ustis

Nigra coliculus virens patella,
Algentem modo qui reliquit hortum;
Et pultem niveam premens botellus:
Et pallens faba cum rubente lardo.
Menſae munera ſi voles ſecundae,
Marcentes tibi porrigentur uvae,
Et nomen pira quae ferunt Syrorum;
Et quas docta Neapòlis creavit,
Lento caſtaneae vapore toſtae:
Vinum tu facies bonum bibendo.
Poſt haec omnia forte ſi movebit
Bacchus, quam ſolet, eſuritionem;
Succurrent tibi nobiles olivae,
Piceni modo quas tulere rami,
Et fervens cicer, & tepens lupinus.
Parva eſt coenula (quis poteſt negare?)
Sed finges nihil, audieſve fictum,
Et vultu placidus tuo recumbes;
Nec craſſum dominus leget volumen:
Nec de Gadibus improbis puellae
Vibrabunt ſine fine prurientes
Laſcivos docilî tremore lumbos:

Sed, quod non grave ſit, nec inficetum,
Parvi tibia condyli ſonabit.
Haec eſt coenula: Claudiam ſequeris;
Quam nobis cupis eſſe tu priorem.

LXXIX. in Zoïlum.

Undecies una ſurrexti, Zoïle, coena;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis undecies:
Sudor inhaeret madida ne veſte retentus,
Et laxam tenuis laederet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoïle, coeno?
Frigus enim magnum ſyntheſis una facit.

LXXX. ad Severum.

Non totam mihi ſi vacabis horam,
Dones, & licet imputes, Sevère,
Dum noſtras legis, exigiſque nugas.
Durum eſt perdere ferias: rogamus,
Jacturam patiaris hanc, feraſque.
Quod ſi legeris ipſe cum diſerto
(Sed numquid ſumus improbi?) Secundo:
Plus multo tibi debiturus hic eſt,

Quam debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit,
Quem cenſoria cum meo Severo
Docti lima momorderit Secundi.

LXXXI. ad Aemilianum.

Semper eris pauper, ſi pauper es, Aemiliane,
Dantur opes nulli nunc niſi divitibus.

LXXXII. in Gaurum.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſperdas, Gaure: puſillus homo es.

LXXXIII. ad Dindymum.

Inſequeris, fugio; fugis, inſequor; haec mihi mens eſt:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

LXXXIV. ad Gallam.

Jam triſtis nucibus puer relictis,
Clamoſo revocatur a magiſtro;
Et blando male proditus fritillo,
Arcana modo raptus e popina,
Aedilem rogat udus aleator.
Saturnalia tranſiere tota;
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quae ſolebas.
Sane ſic abeat meus December.
Scis certe, puto, veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBER VI.

EPIGRAMMA I. ad Julium Martialem.

SEXTVS mittitur hic tibi libellus,
Imprimis mihi care Martialis:
Quem ſi terſeris aure diligenti,
Audebit minus anxius tremenſque
Magnas Caeſaris in manus venire.

II. ad Caeſarem Domitianum.

Luſus erat ſacrae connubia fallere tedae;
Luſus & immeritos exſecuiſſe mares.
Utraque tu prohibes, Caeſar, populiſque futuris
Succurris, naſci quos ſine fraude jubes.

Nec ſpado jam, nec moechus erit, te praeſide, quiſquam:
At prius (ô mores!) & ſpado moechus erat.

III. Adulatorium.

Cenſor maxime, principumque princeps,
Cum tot jam tibi debeat triumphos,
Tot naſcentia templa, tot renata,
Tot ſpectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quod pudica eſt.

IV. de filio Domitiani.

Naſcere, Dardanio promiſſum nomen Iülo,
Vera Deûm ſoboles: naſcere, magne puer.
Cui pater aeternas poſt ſecula tradat habenas;
Quique regas orbem cum ſeniore ſenex.
Ipſa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phrixi Julia nebit ovem.

V. ad Caecilianum.

Ruſtica mercatus multis ſum praedia nummis:
Mutua des centum, Caeciliane, rogo.

Nil mihi refpondes? tacitum te dicere credo,
Non reddes: ideo, Caeciliane, rogo.

VI. ad Lupercum, de Paulla.

Comoedi tres funt: fed amat tua Paulla, Luperce,
Quattuor; & κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

VII. de Thelefina.

Julia lex populis ex quo, Fauftine, renata eft,
Atque intrare domos juffa pudicitia:
Aut minus, aut certe non plus, tricefima lux eft;
Et nubit decimo jam Thelefina viro.
Quae nubit toties, non nubit: adultera lege eft.
Offendor moecha fimpliciore minus.

VIII. ad Severum.

Praetores duo, quattuor tribuni,
Septem cauffidici, decem poëtae,
Cujufdam modo nuptias petebant
A quodam fene: non moratus ille
Praeconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

IX. ad Laevinum.

In Pompejano dormis, Laevine, theatro;
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

X. Petit latenter a Domitiano pecuniam.

Pauca Jovem nuper cum millia forte rogarem;
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; ſed millia nobis
Nulla dedit: pudet, heu; pauca rogâſſe Jovem.
At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
Quam placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis;
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, ô noſtri dic conſcia Virgo Tonantis,
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego; ſic breviter poſita mihi Gorgone Pallas:
Quae nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

XI. in Marcum.

Quod non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes,
Miraris, Pylades, Marce, bibebat idem.

Nec melior rhombus, turdusve dabatur Oresti:
  Sed par, atque eadem coena duobus erat.
Tu Lucrina voras; me pascit aquosa Peloris:
  Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
  Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Ut praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Orestem.
  Hoc non fit verbis, Marce. ut ameris, ama.

XII. de Fabulla.

Jurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: numquid illa, Paulle, pejerat?

XIII. de statua Juliae.

Quis te Phidiaco formatam, Julia, caelo:
  Vel quis Palladiae non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
  Et placido fulget vivus in ore liquor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
  Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis;
  A te Juno petat Ceston, & ipsa Venus.

XIV. in Laberium.

Verſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
Verſus ſcribere quis poteſt diſertos?
Non ſcribat, Laberi: virum putabo.

XV. de formica electro incluſa.

Dum Phaëtontea formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
Sic modo quae fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

XVI. ad Priapum.

Tu qui pene viros terres, & falce cinaedos,
Jugera ſepoſiti pauca tuere loci.
Sic tua non intrent vetuli pomaria fures;
Sed puer, aut longis pulchra puella comis.

XVII. in Cinnamum.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna, barbariſmus?

Tu ſi Furius ante dictus eſſes,
Fur iſta ratione dicereris.

XVIII. Epitaphium Salonini, ad Priſcum.

Sancta Salonini terris requieſcit Iberis,
  Qua melior Stygias non videt umbra domos,
Sed lugere nefas: nam qui te, Priſce, reliquit,
  Vivit, qua voluit vivere parte magis.

XIX. in Poſthumum cauſſidicum.

Non de vi, neque caede, nec veneno,
Sed lis eſt mihi de tribus capellis:
Vicini queror has abeſſe furto.
Hoc judex ſibi poſtulat probari:
Tu Cannas, Mithridatitumque bellum,
Et perjuria punici furoris,
Et Sullas, Marioſque, Mucioſque
Magna voce ſonas, manuque tota.
Jam dic, Poſthume, de tribus capellis.

XX. in Phoebum.

Mutua te centum ſeſtertia, Phoebe, rogavi;
Cum mihi dixiſſes: exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phoebe, nega.

XXI. de nuptiis Stellae & Iantidos.

Perpetuam Stellae dum jungit Ianthida vati
Laeta Venus, dixit: plus dare non potui.
Haec coram domina; ſed nequius illud in aurem:
Tu ne quid pecces, exitioſe, vide.
Saepe ego laſcivum Martem furibunda cecidi,
Legitimos iſſet cum vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nulla me pellice laeſit:
Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
Dixit, & arcano percuſſit pectora loro.
Plaga juvat: ſed tu jam, dea, caede duos.

XXII. in Proculinam.

Quod nubis, Proculina, concubino,
Et moechum modo nunc facis maritum,

Ne lex Julia te natare poſſit:
Non nubis, Proculina, ſed fateris.

XXIII. in Lesbiam.

Stare jubes noſtrum ſemper tibi, Lesbia, penem;
Crede mihi, non eſt mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus, blandis & vocibus inſtes,
Contra te facies imperioſa tua eſt.

XXIV. de Chariſiano.

Nil laſcivius eſt Chariſiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

XXV. ad Marcellinum.

Marcelline, boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit Urſa jugo:
Ille vetus pro te patriuſque quod optat amicus,
Accipe, & haec memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enſes ſaevaque tela ferat.
Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
Tu potes & patriae miles, & eſſe decus.

XXVI. de Sotade.

Periclitatur capite Sotades noſter.
Reum putatis eſſe Sotadem? non eſt.
Arrigere deſit poſſe Sotades: lingit.

XXVII. ad Nepotem.

Bis vicine Nepos (nam tu quoque proxima Florae
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Eſt tibi, quae patria ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternae nata pudicitiae.
Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno;
Et potius plenos aere relinque cados.
Sit pia, ſit locuples; ſed potet filia muſtum:
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Caecuba non ſolos vindemia nutriat orbos;
Poſſunt & patres vivere, crede mihi.

XXVIII. Epitaphium Glauciae.

Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciae breves patroni,

Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Juncto Flaminiae jacet ſepulcro:
Caſtus moribus, innocens pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis-ſenis modo meſſibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas, Viator.

XXIX. de eodem.

Non de plebe domus, nec avarae verna cataſtae,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cum poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formaeque datum. Quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis eſt aetas, & rara ſenectus:
Quidquid ames, cupias non placuiſſe nimis.

XXX. in Paetum.

Sex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,
Cum dixti mihi; ſume, tolle, dono:
Deberem tibi, Paete, pro ducentis.

At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel novem Kalendas:
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Paete, perdidisti.

XXXI. in Charidemum.

Uxorem, Charideme, tuam scis ipse, sinisque
A medico futui: vis sine febre mori.

XXXII. de morte Othonis.

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forsitan & posset vincere mollis Otho:
Damnavit multo staturum sanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Caesare major:
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

XXXIII. in Sabellum.

Nil miserabilius, Matho, paedicone Sabello
Vidisti, quo nil laetius ante fuit.
Furta, fugae, mortes servorum, incendia, luctus
Affligunt hominem. Tam miser, & futuit.

XXXIV. ad Diadumenum.

Basia da nobis, Diadumene, pressa. Quot inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes;
Et maris Aegei sparsas per littora conchas;
Et quae Cecropio monte vagantur apes;
Quaeque sonant pleno vocesque manusque theatro,
Cum populus subiti Caesaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

XXXV. ad Caecilianum.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti
Arbiter invitus, Caeciliane, dedit.
At tu multa diu dicis, vitreisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam:
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Caeciliane, bibas.

XXXVI. ad Papilum.

Mentula tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus,
Ut possis, quoties arrigis, olfacere.

XXXVII. in Charinum.

Secti podicis uſque ad umbilicum
Nullas reliquias habet Charinus;
Et prurit tamen uſque ad umbilicum.
O quanta ſcabie miſer laborat!
Culum non habet, eſt tamen cinaedus.

XXXVIII. de Regulo filio Reguli.

Aſpicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
  Regulus auditum laudet & ipſe patrem?
Maternoſque ſinus viſo genitore relinquat,
  Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Jam clamor, centumque viri, denſumque coronae
  Vulgus, & infanti Julia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic pulvere gaudet:
  Sic vitulus molli praelia fronte cupit.
Dî ſervate, precor, matri ſua vota, patrique,
  Audiat ut natum Regulus, illa duos.

XXXIX. in Cinnam.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem
Non liberorum: nam nec tuus quiſquam,

Nec eſt amici, filiuſve vicini;
Sed in grabatis tegetibuſque concepti,
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe coci Santrae.
At ille ſima nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici palaeſtritae.
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat,
Quicunque lippum novit & videt Damam?
Quartus cinaeda fronte, candido vultu,
Ex concubino natus eſt tibi Lygdo.
Proecide, ſi vis, filium; nefas non eſt.
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quae ſic moventur, ut ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Cyrthae?
Duae ſorores, illa nigra, & haec rufa,
Croti choraulae, villicique ſunt Carpi.
Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreſus, Dindymuſque non eſſet.

XL. ad Lycorim.

Foemina praeferri potuit tibi nulla, Lycori,
Praeferri Glycerae foemina nulla poteſt.
Haec erit hoc,quod tu: tu non potes eſſe,quod haec eſt.
Tempora quid faciunt! hanc volo: te volui.

XLI. in Poëtam raucum.

Qui recitat lana fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

XLII. de Thermis Etruſci, ad Oppianum.

Etruſci niſi thermulis lavaris,
Illotus morieris, Oppiane.
Nullae ſic tibi blandientur undae:
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa, fervidique
Fluctus paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phoebi vada, principeſque Bajae.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum:
Lux ipſa eſt ibi longior, dieſque
Nullo tardius a loco recedit.

Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa,
Quae Phryx & Libys altius cecidit.
Siccos pinguis onyx anhelat aeſtus,
Et flamma tenui calent Ophitae.
Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Cruda Virgine, Marciave mergi:
Quae tam candida, tam ſerena lucet,
Ut nullas ibi ſuſpiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me ſupina
Jamdudum quaſi negligenter audis:
Illotus morieris, Oppiane.

XLIII. ad Caſtricum.

Dum tibi felices indulgent, Caſtrice, Bajae,
Canaque ſulfureis Nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et caſa jugeribus non oneroſa ſuis.
Hîc mihi Bajani ſoles, molliſque Lucrinus;
Hîc veſtrae mihi ſunt, Caſtrice, divitiae.

Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias:
Nunc Urbi vicina juvant, facilesque recessus;
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

XLIV. in Calliodorum.

Festive credis te, Calliodore, jocari;
Te solum multo permaduisse sale.
Omnibus adrides; dicteria dicis in omnes:
Sic te convivam posse placere putas.
At si ego non belle, sed vere dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

XLV. in nuptias Lygdi & Laectoriae.

Lusistis, satis est; lascivi nubito cunni:
Permissa est vobis non nisi casta Venus.
Haec est casta Venus? nubet Laectoria Lygdo:
Turpior uxor erit, quam modo moecha fuit.

XLVI. ad Catianum.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facis.

XLVII. ad Iantida Nympham.

Nympha, meo Stellae quae fonte domeftica puro
Laberis, & domini gemmea tecta fubis:
Sive Numae conjux Triviae te mifit ab antro;
Sive Camoenarum de grege nona venis:
Exfolvit votis hac fe tibi virgine porca
Marcus, furtivam quod bibit aeger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da fecura tui: fit mihi fana fitis.

XLVIII. in Pomponium.

Quod tam grande fophos clamat tibi turba togata;
Non tu, Pomponi, coena diferta tua eft.

XLIX. Priapus loquitur.

Non fum de fragili dolatus ulmo;
Nec quae ftat rigida fupina vena,
De ligno mihi quolibet columna eft,
Sed viva generata de cupreffo:
Quae nec fecula centies peracta,
Nec longae cariem timet fenectae.

Hanc, tu quiſquis es, ô malus, timeto:
Nam ſi vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite laeſeris racemos;
Naſcetur, licet hoc velis negare,
Inſerta tibi ficus a cupreſſo.

L. de Theleſino.

Cum coleret puros pauper Theleſinus amores,
Errabat gelida ſordidus in togula.
Obſcoenos poſtquam coepit curare cinaedos,
Argentum, menſas, praedia ſolus emit.
Vis fieri dives, Bithynice? conſcius eſto.
Nil tibi, vel minimum, baſia pura dabunt.

LI. ad Lupercum.

Quod conviváris ſine me tam ſaepe, Luperce,
Inveni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcor licet uſque voces, mittaſque, rogeſque.
Quid facies, inquis? quid faciam? veniam.

LII. Epitaphium Pantagathi tonsoris.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorque sui,
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas:
Sis licet, ut debes, tellus placata, levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

LIII. de Andragora.

Lotus nobiscum est, hilaris coenavit, & idem
Inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitae mortis caussam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

LIV. ad Aulum, de Sextiliano.

Tantos & tantas si dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miser.
Quid sibi vult, inquis? dicam, quid suspicer esse.
Tantos & tantas Sextilianus amas.

LV. in Coracinum.

Quod ſemper caſiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis ſuperbae
Fragras plumbea Nicerotiana;
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quam bene olere, nil olere.

LVI. in Charidemum.

Quod tibi crura rigent ſetis, & pectora villis;
Verba putas famae te, Charideme, dare.
Exſtirpa, mihi crede, pilos de corpore toto;
Teque pilare tuas teſtificare nates.
Quae ratio eſt, inquis? ſcis multos dicere multa.
Fac paedicari te, Charideme, putent.

LVII. in Phoebum.

Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos,
Et tegitur pictis ſordida calva comis.
Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:
Radere te melius ſpongia, Phoebe, poteſt.

LVIII. ad Aulum Pudentem.

Cernere Parrhafios dum te juvat, Aule, Triones
Cominus, & Getici fidera pigra poli!
O quam paene tibi Stygias ergo raptus ad undas,
Elyfiae vidi nubila fufca plagae!
Quamvis laffa tuos quaerebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificae ducunt non pulla forores
Stamina, nec furdos vox habet ifta deos:
Sofpite me fofpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili premia magnus eques.

LIX. in Baccaram.

Et dolet, & queritur, fibi non contingere frigus
Propter fexcentas Baccara gaufapinas:
Optat & obfcuras luces, ventofque, nivefque;
Odit & hibernos, fi tepuere, dies.
Quid fecere mali noftrae tibi, faeva, lacernae,
Tollere de fcapulis quas levis aura poteft?
Quanto fimplicius, quanto eft humanius illud;
Menfe vel Augufto fumere gaufapinas?

LX. de Pompillo, ad Faustinum.

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum.
Sic leve flavorum valeat genus Usipiorum,
Quisquis & Ausonium non amat imperium
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
Sed famae non est hoc, mihi crede, satis.
Quam multi tineas pascunt blattasque diserti!
Et redimunt soli carmina docta coci?
Nescio quid plus est, quod donet secula chartis:
Victurus genium debet habere liber.

LXI. in invidum.

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos;
Meque sinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

LXII. ad Oppianum.

Amisit pater unicum Silanus;
Cessas mittere munera, Oppiane?

Heu crudele nefas, malaeque Parcae!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

LXIII. ad Marianum.

Scis te captari; ſcis hunc, qui captat, avarum;
Et ſcis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis heredem, ſtulte, ſupremis
Scribis, & eſſe tuo vis, furioſe, loco.
Munera magna tamen miſit; ſed miſit in hamo:
Et piſcatorem piſcis amare poteſt!
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

LXIV. in detractorem.

Cum ſis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice conjux;
Sed patris ad ſpeculum tonſi, matriſque togatae
Filius, & ſponſam poſſit te ſponſa vocare:
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam

Non aſpernantur proceres urbiſque, forique:
Quas & perpetui dignantur ſcrinia Silî,
Et repetit toties facundo Regulus ore;
Quique videt propius magni certamina Circi
Laudat Aventinae vicinus Sura Dianae:
Ipſe etiam tanto dominus ſub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Caeſar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenae.
Ne valeam, ſi non multo ſapit altius illud,
Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, naſiſque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes praeterea, quos nullus noverit, in me
Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas.
At ſi quid noſtrae tibi bilis inuſſerit ardor,
Vivet; & haerebit, totoque legetur in orbe;
Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.
Sit placidus licet, & lambat digitoſque, manuſque;
Si dolor, & bilis, ſi juſta coëgerit ira,

Urſus erit. Vacua dentes in pelle fatiges,
Et tàcitam quaeras, quam poſſis rodere, carnem.

LXV. ad Tuccam.

Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam.
Tucca, ſolet fieri: denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum eſt. Solet hoc quoque, Tucca, licetque:
Si breviora probas, diſticha ſola legas.
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi; ſcribere, Tucca, mihi.

LXVI. de praecone puellam vendente.

Famae non nimium bonae puellam,
Quales in media ſedent Suburra,
Vendebat modo praeco Gellianus.
Parvo cum pretio diu liceret,
Dum puram cupit approbare cunctis,
Attraxit prope ſe manu negantem,
Et bis terque quaterque baſiavit.
Quid profecerit oſculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

LXVII. ad Pannicum, de Gellia uxore.

Cur tantum eunuchos habeat tua Gellia, quaeris,
Pannice? vult futui, Gellia, nec parere.

LXVIII. de morte Eutychi pueri.

Flete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Najades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Bajanas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce latus.
Hic tibi curarum ſocius, blandumque levamen,
Hic amor, hic noſtri vatis Alexis erat.
Nunquid te vitreis nudum laſciva ſub undis
Vidit, & Alcidae Nympha remiſit Hylan?
An dea foemineum jam negligit Hermaphroditum
Amplexu teneri ſollicitata viri?
Quidquid id eſt, ſubitae quaecunque eſt cauſſa rapinae;
Sit precor, & tellus mitis, & unda tibi.

LXIX. ad Catullum, de Baſſa.

Non miror, quod potat aquam tua Baſſa, Catulle;
Miror, quod Baſſi filia potat aquam.

LXX. ad Martianum.

Sexagefima, Martiane, meffis
Acta eft, &, puta, jam fecunda Cottae;
Nec fe taedia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno:
Oftendit digitum, fed impudicum
Alconti, Dafioque, Symmachoque.
At noftri bene computentur anni,
Et, quantum tetricae tulere febres,
Aut langor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore feparentur:
Infantes fumus, & fenes videmur.
Aetatem Priamique, Neftorifque,
Longam qui putat effe, Martiane,
Multum decipiturque, fallíturque.
Non eft vivere, fed valere, vita.

LXXI. de Thelethufa.

Edere lafcivos ad Baetica crufmata geftus,
Et Gaditanis ludere docta modis,

Tendere quae tremulum Pelian, Hecubaeque maritum
Poſſet ad Hectoreos ſollicitare toros:
Urit, & excruciat dominum Telethuſa priorem:
Vendidit ancillam; nunc redimit dominam.

LXXII. de fure Cilice.

Fur notae nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle, in horto
Praeter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vacua manu redire,
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

LXXIII. in Priapum Hilari.

Non rudis indocta fecit me falce colonus:
Diſpenſatoris nobile cernis opus.
Nam Caeretani cultor ditiſſimus agri
Hos Hilarus colles, & juga laeta tenet.
Adſpice, quam certo videar non ligneus ore,
Nec devota focis inguinis arma geram:
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupreſſo
Phidiaca rigeat mentula digna manu.

Vicini, moneo, ſanctum celebrate Priapum,
Et bis ſeptenis parcite jugeribus.

LXXIV. ad Eſculanum.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam trifilem ſemitactus unguento,
Foditque tonſis ora laxa lentiſcis;
Mentitur, Eſculane: non habet dentes.

LXXV. in Pontiam.

Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentae,
Sive femur leporis, ſive quid his ſimile;
Buccellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, ſed nec edam.

LXXVI. Epitaphium Fuſci.

Ille ſacri lateris cuſtos, Martiſque togati,
Credita cui ſummi caſtra fuere ducis;
Hîc ſitus eſt Fuſcus. Licet hoc, Fortuna, fateri:
Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.
Grande jugum domita Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix poſſidet umbra nemus.

LXXVII. in Afrum.

Cum ſis tam pauper, quam nec miſerabilis Irus;
Tam juvenis, quam nec Partenopoeus erat;
Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum ſex onus eſſe juvat?
Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
Quam nudus medio ſi ſpatiere foro.
Non aliter monſtratur Atlas cum compare ginno,
Quaeque vehit ſimilem bellua nigra Libyn.
Invidioſa tibi quam ſit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

LXXVIII. ad Aulum, de Phrige luſco.

Potor nobilis, Aule, lumine uno
Luſcus Phrix erat, alterque lippus:
Huic Heras medicus, bibas caveto;
Vinum ſi biberis, nihil videbis.
Ridens Phrix oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebros jubet. Exitum requiris?
Vinum Phrix, oculus bibit venenum.

LXXIX. ad Lupum.

Triſtis es, & felix; ſciat hoc Fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

LXXX. ad Caeſarem, de roſis hybernis.

Ut nova dona tibi, Caeſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas,
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuae:
Tantus veris honos, & odorae gratia Florae,
Tantaque Paeſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſſumque, oculoſque ferebat,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanae juſſus jam cedere brumae,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

LXXXI. in Charidemum.

Iratus tanquam populo, Charideme, lavaris:
Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.
Nec caput hîc vellem ſic te, Charideme, lavare.
Et caput ecce lavas: inguina malo laves.

LXXXII. ad Rufum.

Quidam me modo, Rufe, diligenter
Infpectum velut emptor, aut lanifta,
Cum vultu, digitoque fubnotaffet,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus nequitias jocofque novit
Aurem qui modo non habet Batavam?
Subrifi modice, levique nutu
Me, quem dixerat effe, non negavi,
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Refpondi: quia fum malus Poëta.
Hoc ne faepius accidat Poëtae,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

LXXXIII. ad Caefarem.

Quantum follicito fortuna parentis Etrufco,
  Tantum, fumme ducum, debet uterque tibi.
Nam tu miffa tua revocafti fulmina dextra:
  Hos cuperem mores ignibus effe Jovis.
Si tua fit fummo, Caefar, natura Tonanti,
  Utetur toto fulmine rara manus.

Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

LXXXIV. de Philippo.

Octaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite; furis.

LXXXV. in mortem Rufi Camonii.

Editur heu; ſextus ſine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine laevo
Viſa tibi, cineres reddit & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas orbata Bononia Rufo;
Et reſonet tota planctus in Aemilia.
Heu qualis pietas! heu quam brevis occidit aetas!
Viderat Alphei praemia quinque modo.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus,
Tu ſolitus totos, Rufe, tenere jocos.
Accipe cum fletu moeſti breve carmen amici,
Atque haec abſentis thura fuiſſe puta.

LXXXVI. in bibentes aquam calidam.

Setinum, dominaeque nives, denſique trientes;
  Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
  Qui mavult haeres divitis eſſe Midae,
Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tàgumque,
  Et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

LXXXVII. ad Caeſarem.

Dì tibi dent, & tu, Caeſar, quaecunque mereris:
Dì mihi dent, & tu, quae volo, ſi merui.

LXXXVIII. ad Caecilianum.

Mane ſalutavi vero te nomine caſu;
  Nec dixi dominum, Caeciliane, meum.
Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?
  Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

LXXXIX. de Panareto potore.

Cum peteret ſeram media jam nocte matellam
  Arguto madidus pollice Panaretus:

Spole-

Spoletina data eſt, ſed quam ſiccaverat ipſe;
Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.
Ille fide ſumma teſtae ſua vina remenſus,
Reddidit oenophori pondera plena ſui.
Miraris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
Deſine mirari, Rufe: merum biberat.

XC. de Gellia.

Moechum Gellia non habet, niſi unum.
Turpe eſt hoc magis: uxor eſt duorum.

XCI. in Zoïlum.

Sancta ducis ſummi prohibet cenſura, vetatque
Moechari: gaude, Zoïle, non futuis.

XCII. in Ammianum.

Caelatus tibi cum ſit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis: bibis venenum.

XCIII. de Thaïde.

Tam male Thaïs olet, quam non fullonis avari
Teſta vetus, media ſed modo fracta via:

Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
Non detracta cani Transtyberina cutis:
Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo;
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Deposita quoties balnea veste petit;
Psilotro viret: aut acida latet oblita creta:
Aut tegitur pingui terque quaterque faba.
Cum bene se tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cum fecit, Thaïda Thaïs olet.

XCIV. de Calpetiano.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu cum coenat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic coenat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immo suum.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATVM

LIBER VII.

Epigramma I. ad Domitianum, de lorica.

Accipe belligerae crudum thoraca Minervae,
  Ipſa Meduſaeae quem timet ira comae.
Dum vacat haec, Caeſar, poterit lorica vocari:
  Pectore cum ſacro ſederit, aegis erit.

II. de eadem.

Invia Sarmaticis Domini lorica ſagittis,
  Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Aetolae ſecuram cuſpidis ictus
  Texuit innumeri lubricus unguis apri:
Felix ſorte tua! ſacrum cui tangere pectus
  Fas erit, & noſtri mente calere Dei.

I comes, & magnos illaesa merere triumphos,
Palmataeque ducem, sed cito, redde togae.

III. ad Pontilianum.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

IV. de Oppiano.

Esset, Castrice, cum mali coloris,
Versus scribere coepit Oppianus.

V. ad Caesarem Domitianum.

Si desiderium, Caesar, populique, patrumque
Respicis, & Latiae gaudia vera togae;
Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

VI. de fama reditus Domitiani.

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Caesar jam parat ire vias?

Certus abeſt auctor; ſed vox hoc nunciat omnis:
Credo tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartae:
Martia laurigera cuſpide pila virent.
Rurſus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictuſque tua, Caeſar, in urbe ſonas.
Sed jam laetitiae quo ſit fiducia major,
Sarmaticae laurûs nuncius ipſe veni.

VII. ad Caeſarem Domitianum.

Hiberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et ungularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidae gentis
Te, ſumme mundi rector, & parens orbis:
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis & animis ſumus, Caeſar:
Adeoque mentes omnium tenes unus,
Ut ipſa magni turba neſciat Circi,
Utrumne currat Paſſarinus, an Tigris.

VIII. de reditu Domitiani.

Nunc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite Muſae:
  Victor ab Othryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December:
  Jam licet ingenti dicere voce, venit.
Felix ſorte tua! Poteras non cedere Jano,
  Gaudia ſi nobis, quae dabit ille, dares.
Feſta coronatus ludet convitia miles,
  Inter laurigeros cum comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Caeſar,
  Si tibi: ſi luſus ipſe triumphus amat.

IX. de Caſcelio.

Cum ſexaginta numeret Caſcelius annos,
  Ingenioſus homo eſt: quando diſertus erit?

X. in Olum.

Paedicatur Eros, fellat Linus: Ole, quid ad te,
  De cute quid faciant ille, vel ille ſua?
Centenis futuit Matho millibus: Ole, quid ad te?
  Non tu propterea ſed Matho pauper erit.

In lucem coenat Sertorius: Ole, quid ad te?
Cum liceat tota ſtertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
Aſſem ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud diſſimulas ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curae convenit eſſe tuae.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credit, & hoc.
Uxor moecha tibi eſt: hoc ad te pertinet, Ole.
Poſcit jam dotem filia grandis; & hoc.
Dicere quindecies poteram quod pertinet ad te:
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

XI. ad Aulum Pudentem.

Cogis me calamo, manuque noſtra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amaſque,
Qui vis archetypas habere nugas!

XII. ad Fauſtinum.

Sic me fronte legat Dominus, Fauſtine, ſerena,
Excipiatque meos qua ſolet aure jocos:

Ut mea nec juſte quos odit pagina laedit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt? Cupiant cum quidam noſtra videri,
Si qua Lycambeo ſanguine tela madent!
Vipereumque vomant noſtro ſub nomine virus,
Qui Phoebi radios ferre diemque negant.
Ludimus innocui; ſcis hoc bene: juro potentis
Per genium Famae, Caſtaliumque gregem;
Perque tuas aures, magni mihi numinis inſtar,
Lector inhumana liber ab invidia.

XIII. de Lycoride.

Dum Tiburtinis albeſcere ſolibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. Quid Tyburis alti
Aura valet! parvo tempore nigra redit.

XIV. ad Aulum, de luctu ſuae puellae.

Accidit infandum noſtrae ſcelus, Aule, puellae;
Amiſit luſus, deliciaſque ſuas:
Non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis paſſeris orba ſui:

Vel Stellae cantata meo, quas flevit Ianthis,
Cujus in Elyſio nigra columba volat!
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus iſtis;
Nec dominae pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum ſeſquipedalis erat.

XV. ad Arginum Ianthidos.

Quis puer hic nitidis abſiſtit Ianthidos undis,
Et fugit ad Dominam Najada? numquid Hylas?
O bene, quod ſilva colitur Tirynthius iſta,
Et quod amatrices tam prope ſervat aquas!
Securus licet hos fontes, Argine, miniſtres:
Nil facient Nymphae; ne velit ipſe, cave.

XVI. ad Regulum.

Aera domi non ſunt: ſupereſt hoc, Regule, ſolum,
Ut tua vendamus munera: numquid emis?

XVII. ad bibliothecam Julii Martialis.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem;

Inter carmina ſanctiora ſi quis
Laſcivae fuerit locus Thaliae,
Hos nido licet inſeras vel imo,
Septem quos tibi mittimus libellos
Auctoris calamo ſui notatos:
Haec illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo;
Quae cantaberis orbe nota toto,
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Juli bibliotheca Martialis.

XVIII. in Gallam.

Cum tibi ſit facies, de qua nec foemina poſſit
Dicere; cum corpus nulla litura notet:
Cur te tam rarus cupiat repetatque fututor,
Miraris? vitium eſt non leve, Galla, tibi.
Acceſſi quoties ad opus, miſtiſque movemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipſa taces.
Dî facerent ut tu loquereris, & ipſe taceret:
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem; namque hoc non inutile dicit
Symmachus & riſum res movet iſta ſimul.

Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni?
Cum ſonat hic, cui non mentula menſque cadit?
Dic aliquid ſaltem, clamoſoque obſtrepe cunno;
Et ſi adeo muta es, diſce vel inde loqui.

XIX. de fragmento Argus.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Haec fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneae quondam potuere ruinae
Frangere, nec Scythici triſtior ira freti,
Secula vicerunt: ſed quamvis ceſſerit annis,
Sanctior eſt ſalva parva tabella rate.

XX. in Sanctram.

Nihil eſt miſerius, nec guloſius Sanctra
Rectam vocatus cum cucurrit ad coenam,
Quam tot diebus noctibuſque captavit;
Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubeſcit pejerare de turdo,
Er oſtreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentae ſordidam linit mappam,

Illic & uvae collocantur ollares,
Et Punicorum pauca grana malorum,
Et excavatae pellis indecens vulvae,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti spondylos sinu condit,
Et devorato capite turturem truncum;
Colligere longa turpe nec putat dextra
Analecta, quidquid & canes reliquerunt.
Nec esculenta sufficit gulae praeda;
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Haec per ducentas cum domum tulit scalas,
Seque obserata clusit anxius cella,
Gulosus ille postero die vendit.

XXI. in natalem Lucani.

Haec est illa dies, quae magni conscia partûs,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullaque invisior umbra:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

XXII. de eodem.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
  Lux redit: Aonidum turba, favete ſacris.
Haec meruit, cum te terris, Lucane, dediſſet,
  Mixtus Caſtaliae Baetis ut eſſet aquae.

XXIII. de eodem.

Phoebe, veni; ſed quantus eras, cum bella canenti,
  Ipſe dares Latiae plectra ſecunda lyrae.
Quid tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
  Saepe colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

XXIV. in maledicum.

Cum Juvenale meo quae me committere tentas,
  Quid non audebis, perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odiſſet Oreſtes:
  Theſea Pirithoi deſtituiſſet amor.
Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
  Et Ledae poteras diſſociare genus.
Hoc tibi pro meritis & talibus imprecor auſis;
  Ut facias illud, quod, puto, lingua facis.

XXV. in malum Poëtam.

Dulcia cum tantum ſcribas epigrammata ſemper,
Et ceruſſata candidiora cute;
Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis
Gutta ſit; ô demens! vis tamen illa legi.
Nec cibus ipſe juvat morſu fraudatus aceti;
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.
Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas;
Nam mihi, quae novit pungere, Chia ſapit.

XXVI. Scazonta mittit ad Apollinarem.

Apollinarem conveni meum, Scazon;
Et ſi vocabit (ne moleſtus accedas)
Hoc qualecunque, cujus aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis ut favore ſuſtentet.
Quanto mearum, ſcis, amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

XXVII. de apro ſibi a Dextro miſſo.

Tuſcae glandis aper populator, & illice multa
Jam piger, Aetolae fama ſecunda ferae,
Quem meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter,
Praeda jacet noſtris invidioſa focis.
Pingueſcant madido tetri nidore Penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & arcano mixta Falerna garo.
Ad dominum redeas; noſter te non capit ignis
Conturbator aper: vilius eſurio.

XXVIII. ad Fuſcum.

Sic Tiburtinae creſcat tibi ſylva Dianae,
Et properet caeſum ſaepe redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona muſta lacus:
Sic fora mirentur, ſic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius praeſtat tibi parva December,
Excipe, ſed certa, quos legis, aure jocos.

Scire libet verum: res eſt haec ardua: ſed tu,
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

XXIX. ad Teſtilum puerum.

Teſtile Victoris tormentum dulce Voconi,
Quo nemo eſt toto notior orbe puer:
Sic etiam poſitis formoſus amere capillis;
Et placeat vati nulla puella tuo:
Paulliſper domini doctos ſepone libellos;
Carmina victori dum lego pauca tuo.
Et Mecoenati Maro cum cantaret Alexin,
Nota tamen Marſi fuſca Melenis erat.

XXX. in Caeliam.

Das Parthis, das Germanis, das, Caelia, Dacis;
Nec Cilicum ſpernis, Cappadocumque toros.
Et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor
Navigat, a rubris & niger Indus aquis.
Nec recutitorum fugis inguina Judaeorum;
Nec te Sarmatico tranſit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum ſis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet?

XXXI.

XXXI. ad Regulum.

Raucae cortis aves, & ova matrum,
Et flavas medio vapore Chias,
Et fetum querulae rudem capellae,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis
De noſtro tibi rure miſſa credis?
O quam, Regule, diligenter erras?
Nil noſtri, niſi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
Aut rus marmore tertio notatum,
Aut Tuſci tibi, Tuſculive mittunt;
Id tota mihi naſcitur Suburra.

XXXII. ad Atticum.

Attice, facundae renovas qui nomina gentis,
Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiae comitatur turba Minervae:
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At juvenes alios fracta colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordidus unctor opes.

Non pila, non follis, non te paganica thermis
Praeparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:
Vara nec injecto ceromate brachia tendis;
Non harpaſta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tantum prope virginis undas,
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area ſervit,
Ludere, cum liceat currere, pigritia eſt.

XXXIII. in Cinnam.

Sordidior coeno cum ſit toga, calceus autem
Candidior prima ſit tibi, Cinna, nive:
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

XXXIV. ad Severum, de Charino.

Quo poſſit fieri modo, Severe,
Ut vir peſſimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, ſed cito. Quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus, ecce, de malignis,

Qui ſic rancidulo loquatur ore.
Ut quid tu Domini, Deique noſtri
Praefers muneribus Neronianas?
Thermas praefero balneis cinaedi.

XXXV. ad Lecaniam.

Inguina ſuccinctus nigra tibi ſervus aluta
Stat, quoties calidis tota foveris aquis.
Sed meus, ut de me taceam, Lecania, ſervus,
Judaeum nulla ſub cute pondus habet.
Et nudi tecum juveneſque ſeneſque lavantur.
An ſola eſt ſervi mentula vera tui?
Ecquid foemineos ſequeris, matrona, receſſus?
Secretuſque tua, cunne, lavaris aqua?

XXXVI. ad Stellam.

Cum pluvias, madidumque Jovem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis;
Plurima, quae poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreae ſtridore December;
Stella, tegis villam; non tegis agricolam.

XXXVII. ad Caſtricum, de theta.

Noſti mortiferum Quaeſtoris, Caſtrice, ſignum?
Eſt operae pretium diſcere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
Lethalem juguli juſſerat eſſe notam.
Turpis ab inviſo pendebat ſtiria naſo,
Cum flaret madida fauce December atrox.
Collegae tenuere manus: quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

XXXVIII. ad Poliphemum.

Tantus es, & talis noſtri, Polypheme, Severi,
Ut te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus: quod ſi fera monſtra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

XXXIX. de Caelio.

Diſcurſus varios, vagumque mane,
Et faſtus, & ave potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret,
Coepit fingere Caelius podagram:

Quam dum vult nimis approbare veram.
Et ſanas linit, obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioſo:
(Quantum cura poteſt, & ars doloris!)
Deſit fingere Caelius podagram.

XL. Epitaphium Etruſci patris.

Hic jacet ille ſenex Auguſta notus in aula,
Pectore non humili paſſus utrumque Deum:
Natorum pietas ſanctis quem conjugis umbris
Miſcuit Elyſium poſſidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventa;
Hic prope ter ſenas vixit Olympiadas.
Sed feſtinatis raptum tibi credidit annis,
Adſpexit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

XLI. ad Sempronium Tuccam.

Coſmicus eſſe tibi, Semproni Tucca, videris.
Coſmica Sempronî, tam mala, quam bona ſunt.

XLII. ad Caſtricum.

Muneribus cupiat ſi quis contendere tecum
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
Nos tenues in utroque ſumus, vincique parati:
Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaeris?
Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

XLIII. in Cinnam.

Primum eſt, ut praeſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde ſequens, ut cito, Cinna, neges.
Diligo praeſtantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec praeſtas, nec cito, Cinna, negas.

XLIV. ad Q. Ovidium, de imagine Maximi Caeſonii.

Maximus ille tuus, Ovidii, Caeſonius hic eſt:
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit; ſed tu damnare Neronem
Auſus es, & profugi, non tua fata ſequi.

Aequora per Scyllae magnus comes exſulis iſti;
Qui modo nolueras Conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hoc praeſens, venturaque turba, fuiſſe
Illi te, Senecae quod fuit ille ſuo.

XLV. ad eundem.

Facundi Senecae potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic eſt Maximus ille, quem frequenti
Felix littera pagina ſalutat
Hunc tu per Siculas ſecutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Spreviſti Domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas.
Haeſit qui comes exſuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Haeſiſti comes exſuli Neronis.

XLVI. ad Priſcum.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Maeonioque cupis doctius ore loqui,
Excrucias multis pariter me teque diebus;
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Divitibus poteris Muſas, elegoſque ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

XLVII. ad Licinium Suram.

Doctorum Licini celeberrime Sura virorum,
Cujus priſca graves lingua reduxit avos:
Redderis (heu) quanto fatorum munere nobis,
Guſtata Laethes poenè remiſſus aqua:
Perdiderant jam vota metum, ſecuraque flebant
Triſtia cum lacrymis; jamque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit, & frueris poſteritate tua.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

XLVIII. de Annio.

Cum menſas habeat fere trecentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatae, volantque lances.
Has vobis epulas habete, lauti;
Nos offendimur ambulante coena.

XLIX. ad Severum.

Parva ſuburbani munuſcula mittimus horti:
Faucibus ova tuis; poma, Severe, gulae.

L. ad fontem Ianthidos.

Fons dominae, regina loci, quo gaudet Ianthis,
Gloria conſpicuae delitiumque domûs:
Cum tua tot niveis ornetur ripa miniſtris,
Et Ganymedeo luceat unda choro:
Quid facit Alcides ſilva ſacratus in iſta?
Tam vicina tibi cur tenet antra Deus?
Numquid Nympharum notos obſervat amores,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylae?

LI. ad Urbicum.

Mercari noſtras ſi te piget, Urbice, nugas;
Et laſciva tamen carmina noſſe libet:
Pompeium queras (& noſtri forſitan) Auctum,
Ultoris prima Martis in aede ſedet.
Jure madens, varioque togae limatus in uſu,
Non lector meus hic, Urbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatque libellos:
Ut pereat chartis littera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri;
Sed famae mavult ille favere meae.
Hunc licet a decima (nec enim ſatis ante vacabit)
Sollicites: capiet coenula parva duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille ſonabit;
Et cum, jam ſatis eſt, dixeris, ille leget.

LII. ad Auctum.

Gratum eſt, quod Celeri noſtros legis, Aucte, libellos;
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.

Major me tanto reverentia turbat; & aures,
Non auditoris, judicis eſſe puto.

LIII. in Umbrum.

Omnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quae tibi quinque dies;
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix;
Semodiuſque fabae cum vimine Picenarum,
Et Laletanae nigra lagena ſapae:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Lybicae fici pondere teſta gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quae grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

LIV. in Naſidienum.

Semper mane mihi de me mera ſomnia narras,
Quae moveant animum, ſollicitentque meum.
Jam prior ad fecem, ſed & haec vindemia venit;
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas

Consumpsi salsasque molas, & thuris acervos:
Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
Aut vigila, aut dormi, Nasidiene, tibi.

LV. in Chrestum.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
Nec nobis dederis, remiserisque;
Credam te satis esse liberalem.
Sed si reddis Apitio, Lupoque,
Et Gallo, Titioque, Caesioque,
Linges non mihi (nam proba, & puella est)
Sed quae de Solymis venit perustis
Damnatam modo mentulam tributi.

LVI. ad Rabirium.

Astra polumque pia cepisti mente, Rabiri,
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,
Has petat a nostro Pisa Tonante manus.

LVII. de Achilla.

Caftora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat; nunc erit Hippodamus.

LVIII. ad Gallam.

Jam fex aut feptem nupfifti, Galla, cinaedis:
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque fimillima loro
Inguina, nec laffa ftare coacta manu;
Deferis imbelles thalamos, mollemque maritum,
Rurfus & in fimiles decidis ufque toros.
Quaere aliquem Curios, femper Fabiofque loquentem,
Hirfutum, & dura rufticitate trucem,
Invenies; fed habet triftis quoque turba cinaedos.
Difficile eft vero nubere, Galla, viro.

LIX. ad Titum, de Caeciliano.

Non coenat fine apro nofter, Tite, Caecilianus,
Bellum convivam Caecilianus habet.

LX. ad Jovem Capitolinum.

Tarpeiae venerande rector aulae,
Quem salvo duce credimus Tonantem,
Cum votis sibi quisque te fatiget,
Et poscat dare, quae Dei potestis:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti,
Ne succensueris velut superbo.
Te pro Caesare debeo rogare,
Pro me debeo Caesarem rogare.

LXI. ad Germanicum Caesarem.

Abstulerat totam temerarius institor urbem,
  Inque suo nullum limine limen erat.
Jussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
  Et, modo quae fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila est praecincta lagenis:
  Nec Praetor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densa nec caeca novacula turba:
  Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant.
  Nunc Roma est; nuper magna taberna fuit.

LXII. in Amillum.

Reclufis foribus grandes percidis, Amille;
Et te deprendi, cum facis ifta, cupis;
Ne quid liberti narrent, fervique paterni,
Et niger obliqua garrulitate cliens.
Non paedicari qui fe teftatur, Amille,
Illud faepe facit, quod fine tefte facit.

LXIII. de Silio Italico.

Perpetui nunquam moritura volumina Silî
Qui legis, & latia carmina digna toga;
Pierios tantum vati placuiffe receffus
Credis, & Aoniae Bacchica ferta comae?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hafta virorum.
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Poftquam bis-fenis ingentem fafcibus annum
Rexerat, afferto qui facer orbe fuit;
Emeritos Mufis, & Phoebo tradidit annos,
Proque fuo celebrat nunc Helicona foro.

LXIV. in Cinnamum.

Qui tonſor fueras tota notiſſimus urbe,
Et poſt hoc dominae munere factus eques,
Sicanas urbes, Aetnaeaque regna petiſti,
Cinname, cum fugeres triſtia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix & fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magiſter,
Non Cynicus, non tu Stoïcus eſſe potes;
Vendere nec vocem Siculis plauſumque theatris.
Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

LXV. in Gargilianum.

Lis te bis decimae numerantem frigora brumae
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens! viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

LXVI. de Labieno.

Haeredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit,
Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

LXVII.

LXVII. in Philaenim.

Paedicat pueros tribas Philaenis,
Et tentigine faevior mariti
Undenas vorat in die puellas.
Harpafto quoque fubligata ludit,
Et flavefcit haphe, graveifque draucis
Halteras facili rotat lacerto;
Et putri lutulenta de palaeftra
Uncti verbere vapulat magiftri.
Nec coenat prius, aut recumbit ante
Quam feptem vomuit meros deunces:
Ad quos fas fibi tunc putat redire,
Cum coliphia fexdecim comedit.
Poft haec omnia; cum libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum virile;
Sed plane medias vorat puellas.
Dî mentem tibi dent tuam, Philaeni,
Cunnum lingere quae putas virile.

LXVIII. ad Inftantium Rufum.

Commendare meas, Inftanti Rufe, Camoenas
Parce precor focero: feria forfan amat.

Quod ſi laſcivos admittit & ille libellos,
Haec ego vel Curio Fabricioque legam.

LXIX. de Theophila.

Haec eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cujus Cecropia pectora dote madent.
Hanc ſibi jure petat magni ſenis Atticus hortus,
Nec minus eſſe ſuam Stoïca turba velit.
Vivet opus quodcunque per has emiſeris aures,
Tam non foemineum nec populare ſapit:
Non tua Pantaenis nimium ſe praeferat illi,
Quamvis Pierio ſit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudabit amatrix:
Caſtior haec, & non doctior illa fuit.

LXX. in Philaenim.

Ipſarum tribadum tribas, Philaeni,
Recte, quam futuis, vocas amicam.

LXXI. de familia ficoſa.

Ficoſa eſt uxor, ficoſus & ipſe maritus:
Filia ficoſa eſt, & gener, atque nepos.

Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager?

LXXII. ad Paullum.

Gratus sic tibi, Paulle, sit December;
Nec vani triplices, brevesque mappae,
Nec thuris veniant leves selibrae;
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius juvat, capitque.
Sic vincas Noviumque, Publiumque,
Mandris & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Unctae det favor arbiter coronae,
Nec laudet Polybi magis sinistras.
Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quae madent veneno:
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, sed usque, clames:
Non scripsit meus ista Martialis.

LXXIII. ad Maximum.

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianae,
Et tua patricius culmina Vicus habet:
Hinc viduae Cybeles, illinc sacraria Vestae;
Inde Novum, Veterem prospicis inde Jovem.
Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram?
Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

LXXIV. Pro Caro & Norbana votum.

Cyllenes coelique decus, facunde minister,
Aurea cui torto virga dracone viret:
Sic tibi lascivi non desit copia furti,
Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales;
Maternaeque sacris ornentur frondibus Idus,
Et senior parca mole prematur avus:
Hunc semper Norbana diem cum conjuge Caro
Laeta colat, primis quo coïere toris.
Hic pius antistes Sophiae sua dona ministrat:
Hic te thure vocat, fidus & ipse Jovi.

LXXV. in anum deformem.

Vis futui gratis, cum sis deformis, anusque.
Res perridicula est: vis dare, nec dare vis.

LXXVI. ad Philomusum.

Quod te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse: non amaris.

LXXVII. in Tuccam.

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam; nam vis vendere, non legere.

LXXVIII. in Papilum.

Cum Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si coenas, conchis inuncta tibi est;
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
Mittis. Habes nec cor, Papile, nec genium.

LXXIX. ad Severum.

Potavi modo conſulare vinum,
Quaeris quam vetus atque liberale?
Ipſo Conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Severe, Conſul.

LXXX. ad Fauſtinum, ut libellos ſuos Marcellino mittat.

Quatenus Othriſios jam pax Romana Triones
Temperat, & tetricae conticuere tubae:
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere: jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi parva tui munuſcula quaeris amici
Commendare: ferat carmina noſtra puer;
Non qualis Geticae ſatiatus lacte juvencae
Sarmatica rigido ludit in amne rota:
Sed Mitylenaei roſeus mangonis ephebus,
Vel non caeſus adhuc matre jubente Lacon.
At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

LXXXI. ad Lausum.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt; Lause: liber bonus est.

LXXXII. de Menophilo.

Menophili penem tam grandis fibula vestit,
Ut sit comoedis omnibus una satis.
Hunc ego credideram (nam saepe lavamur in unum)
Sollicitum voci parcere, Flacce, suae:
Dum ludit media populo spectante palaestra,
Delapsa est misero fibula; verpus erat.

LXXXIII. de Eutrapelo.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,]
Expungitque genas; altera barba subit.

LXXXIV. ad librum.

Dum mea Caecilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu;
I liber ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem:
Haec loca perdomitis gentibus ille tenet.

Parva dabis caro, ſed dulcia, dona ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

LXXXV. ad Sabellum.

Quod non inſulſe ſcribis tetraſticha quaedam;
Diſticha quod belle pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror: facile eſt epigramma, Sabelle,
Scribere; ſed librum ſcribere difficile eſt.

LXXXVI. in Sextum.

Ad natalitias dapes vocabar,
Eſſem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repente factum eſt?
Poſt tot pignora noſtra, poſt tot annos,
Quod ſum praeteritus vetus ſodalis?
Sed cauſſam ſcio; nulla venit a me
Hiſpani tibi libra poſtulati;
Nec tenuis toga, nec rudes lacernae;
Non eſt ſportula, quae negociatur:
Poſcis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi: vapulet vocator.

LXXXVII. de se.

Si meus aurita gaudet glaucopide Flaccus,
Si fruitur trifti Canius Aethiope;
Publius exiguae fi flagrat amore catellae;
Si Cronius fimilem cercopithecon amat;
Delectat Marium fi perniciofus ichneumon;
Pica falutatrix fi tibi, Laufe, placet;
Si gelidum collo nectit Gratilla draconem;
Lufciniae tumulum fi Thelefina dedit:
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycae,
Qui videt haec dominis monftra placere fuis.

LXXXVIII. ad Laufum.

Fertur habere meos, fi vera eft fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna fuas.
Me legit omnis ibi fenior, juvenifque, puerque,
Et coram tetrico cafta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam fi mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipfo protinus ore bibunt:
Quam meus Hifpano fi me Tagus impleat auro,
Pafcat & Hybla meas, pafcat Hymettos apes.

Nonnihil ergo ſumus, nec blandae murmure linguae
Decipimur. Credam jam puto, Lauſe, tibi.

LXXXIX. Apollinari mittit coronam roſeam.

I felix roſa, mollibuſque ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris;
Quas tu nectere candidas, ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

XC. ad Creticum.

Jactat inaequalem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Aequales ſcribit libros Calvinus, & Umber.
Aequalis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

XCI. ad Juvenalem.

De noſtro facunde tibi Juvenalis agello
Saturnalitias mittimus, ecce, nuces.
Caetera laſcivis donavit poma puellis
Mentula cuſtodis luxurioſa Dei.

XCII. in Baccaram.

Si quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigida triſtis me voce Secundus:
Audis; ſed neſcis, Baccara, quia ſit opus.
Penſio te coram petitur clareque, palamque:
Audis; ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidaſque mihi tritaſque lacernas:
Audis; ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere ne poſſis, Baccara, quid ſit opus.

XCIII. ad Narniam.

Narnia, ſulfureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo.
Quid tam ſaepe meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lenta detinuiſſe mora?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto;
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

XCIV. de Papilo.

Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat;
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

XCV. in Linum.

Bruma eſt, & riget horridus December;
Audes tu tamen oſculo nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis graviuſque, ſaeviuſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec uxor,
Blandis filia nec rudis labellis,
Sed tu dulcior, elegantiorque;
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies, rigetque barba,
Qualem forficibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Centum occurrere malo cunnilingis;
Et Gallum timeo minus recentem.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque;

Hibernas, Line, basiationes
In mensem, rogo, differas Aprilem.

XCVI. Epitaphium Urbici pueri.

Conditus hîc ego sum Bassi dolor Urbicus infans,
Cui genus & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricae cum mala pensa Deae.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit aetas?
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
Sic ad Lethaeas, nisi Nestore serior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

XCVII. ad librum, de Caesio Sabino.

Nosti si bene Caesium, libelle,
Montanae decus Umbriae Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis haec, vel occupato:
Instent mille licet premantque curae,
Nostris carminibus tamen vacabit.
Mam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.

O quantum tibi nominis paratur!
O quae gloria! Quam frequens amator!
Te convivia, te forum ſonabit,
Aedes, compita, porticus, tabernae.
Uni mitteris, omnibus legeris.

XCVIII. ad Caſtorem.

Omnia, Caſtor, emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

XCIX. ad Criſpinum.

Sic placidum videas ſemper, Criſpine, Tonantem;
Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet:
Carmina Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula;
(Namque ſolent ſacra Caeſaris aure frui:)
Dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
Temporibus praeſtat nonnihil iſte tuis.
Nec Marſo nimium minor eſt, doctoque Catullo.
Hoc ſatis eſt ipſi; caetera mando Deo.

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBER VIII.

Imp. Domitiano, Caesari Augusto, Germanico, Dacico, Val. Martialis S.

OMNES quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant; & puto, propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat; quam quidem aliqua jocorum mixtura variare tentavimus, ne caelesti verecundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare possunt, quam nos satiare, omnis versus ingeret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque & supremae fortunae viris ita scri-

pta sint, ut mimicam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam lasciva loqui, quam solent, cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit, meminerit non nisi religiosa purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

EPIGRAMMA I. ad librum suum.

Laurigeros Domini liber intrature Penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Caesariana veni.

II. ad Janum.

Fastorum genitor, parensque Ianus
Victorem modo cum videret Istri,
Tot vultus sibi non satis putavit,
Optavitque oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus omni,
Terrarum domino, Deoque rerum

Pro-

Promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Jane pater, tuam rogamus.

III. ad Musam.

Quinque satis fuerant; nam sex, septemve libelli,
Est nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis: jam plus nihil addere nobis
Fama potest; teritur noster ubique liber.
Et cum rupta situ Messalae saxa jacebunt,
Altaque cum Licinî marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram, cum sic respondit nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos?
Aspera vel paribus bella tonare modis?
Praelegat ut tumidus rauca te voce magister,
Oderit & grandis virgo, bonusque puer?
Scribant illa graves nimium, nimiumque severi,
Quos media miseros nocte lucerna videt.

At tu Romano lepidos ſale tinge libellos;
Agnoſcat mores vita legarque ſuos.
Anguſta cantare licet videaris avena,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

IV. ad Germanicum.

Quantus, iô, Latias mundi conventus ad aras
Suſcipit, & ſolvit pro Duce vota ſuo!
Nam non haec hominum, Germanice, gaudia tantum,
Sed faciunt ipſi nunc, puto, ſacra Dei.

V. ad Macrum.

Dum donas, Macer, annullos puellis;
Deſiſti, Macer, annulos habere.

VI. in Euctum.

Archetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti.
Ficta Saguntino cymbia mala luto.
Argenti furioſa ſui cum ſtemmata narrat.
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteae fuerant haec pocula menſae:
Ferret ut haec, muros ſtruxit Apollo lyra.

Hoc cratere ferox commisit praelia Rhoecus
  Cum Lapithis; pugna debile cernis opus.
Hi duo longaevo censentur Nestore fundi:
  Pollice de Pylio trita columna nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri jussit amicis
  Largius Aeacides vividiusque merum.
Hac propinavit Bytyae pulcherrima Dido
  In patera, Phrygio cum data coena viro est.
Miratus fueris, cum prisca toreumata multum,
  In Priami calathis Astyanacta bibes.

VII. in Cinnam.

Hoc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, diserte,
  Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modo clepsydras ingenti voce petisti
  Quattuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

VIII. ad Janum, de reditu Caesaris.

Principium des, Jane, licet velocibus annis,
  Et revoces vultu secula longa tuo:
Te primum pia thura rogent, te vota salutent;
  Purpura te felix, te colat omnis honos:

Tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit urbi,
Menſe tuo reducem, Jane, videre Deum.

IX. ad Quinctum, de Hyla.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidium.
Accipe quamprimum: brevis eſt occaſio lucri.
Si fuerit caecus, nil tibi ſolvet Hylas.

X. de Baſſo.

Emit lacernas millibus decem Baſſus
Tyrias coloris optimi; lucrifecit.
Adeo bene emit, inquis, immo non ſolvit.

XI. ad Caeſarem.

Perveniſſe tuum jam te ſcit Rhenus in urbem:
Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getaſque
Laetitiae clamor terruit ipſe novae.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic, Caeſar, amavit;
Te quoque jam non plus, ut velit ipſa, poteſt.

XII. ad Priſcum.

Uxorem quare locupletem ducere nolim,
Quaeritis? Uxori nubere nolo meae.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fiunt foemina virque pares.

XIII. ad Gargilianum.

Morio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

XIV. in crudelem amicum.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus;
Hibernis objecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles: & ſine foede diem.
At mihi cella datur non tota clauſa feneſtra,
In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuae tutior hoſpes ero.

XV. ad Caesarem.

Dum nova Pannonici numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem;
Dat populus, dat gratus eques, dat thura ſenatus,
Et ditant Latias tertia dona tribûs.
Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor iſta tuae laurea pacis erit,
Quod tibi de ſancta credis pietate tuorum.
Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos.

XVI. in Ciperum.

Piſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſſas agis, & ducenta quaeris;
Sed conſumis, & uſque mutuaris.
A piſtore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

XVII. ad Sextum.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia cauſſam:
Miſiſti nummos quot mihi? mille: quid eſt?

Narrasti nihil, inquis, & a te perdita caussa est:
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

XVIII. ad Cirinium.

Si tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Vel mecum possis, vel prior ipse legi:
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Carior ut mea sit, quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos posset cum superare modos;
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

XIX. de Cinna.

Pauper videri Cinna vult; & est pauper.

XX. ad Varum.

Cum facias versus nulla non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: non sapis, atque sapis.

XXI. in adventum Caefaris.

Phofphore, redde diem: quid gaudia noftra moraris?
  Caefare venturo, Phofphore, redde diem.
Roma rogat. Placidi numquid te pigra Bootae
  Plauftra vehunt, lento quod nimis igne venis?
Ledaeo poteras abducere Cyllaron aftro:
  Ipfe fuo cedet nunc tibi Caftor equo.
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus & Aethon
  Frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidae non cedunt fidera luci,
  Et cupit Aufonium luna videre ducem.
Jam, Caefar, vel nocte veni: ftent aftra licebit;
  Non deerit populo te veniente dies.

XXII. in Gallicum.

Invitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
  Hybrida fim, fi das, Gallice, verba mihi.

XXIII. ad Rufticum.

Effe tibi videor faevus, nimiumque gulofus,
  Qui propter coenam, Ruftice, caedo cocum?

Si levis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

XXIV. ad Caeſarem.

Si quid forte petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta, dato.
Et ſi non dederis, Caeſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura, preceſque Jovem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

XXV. in Oppianum.

Vidiſti ſemel, Oppiane, tantum
Aegrum me male: ſaepe te videbo.

XXVI. ad Caeſarem Domitianum.

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
Delitias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erithraeos tua, Caeſar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiaſque dei.

Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

XXVII. ad Gaurum.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſeníque,
Si ſapis, & ſentis, hic tibi ait: morere.

XXVIII. de toga ſibi a Parthenio donata.

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama, decuſque gregis?
Appula Ledaei tibi floruit herba Phalanti,
Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?
An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Baetis in Heſperia te quoque lavit aqua?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem pius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amiclaeo decuit livere veneno;
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiaeque columbae;
Cedet Erythraeis eruta gemma vadis.

Sed licet haec primis nivibus ſint aemula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego praetulerim Babylonica picta ſuperbe
Texta, Semiramia quae variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro;
Aeolium dones ſi mihi, Phrixe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatina noſtra lacerna toga!

XXIX. de diſtichis.

Diſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodeſt brevitas, dic mihi, ſi liber eſt?

XXX. de ſpectaculo Scaevolae.

Qui nunc Caeſareae luſus ſpectatur arenae,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, poenaque fruatur
Fortis & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextrae
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris:
Quod niſi rapta foret nolenti poena, parabat
Saevior in laſſos ire ſiniſtra focos.

Scire piget, poſt tale decus: quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

XXXI. in Dentonem.

Neſcio quid de te non belle, Dento, fateris,
Conjuge qui ducta jura paterna petis.
Sed jam ſupplicibus Dominum laſſare libellis
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deſerta uxore, diuque
Tres quaeris natos, quattuor invenies.

XXXII. de columba Aretullae.

Aera per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullae blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus niſi inobſervata maneret,
Permiſſaque diu nollet abire fuga.
Si meliora piae fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Haec a Sardois tibi forſitan exſulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

XXXIII. ad Paullum, de phiala.

De Praetoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialae nomen habere jubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri
Bractea, de fulcro (quod reor eſſe) tuo?
Illa poteſt culicem longe ſentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguae volitat ſuſpenſa vapore lucernae;
Et leviter fuſo rumpitur iſta mero.
Hoc linitur ſputo Jani caryota Kalendis,
Quam fert cum parvo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo:
Plena magis nimio lilia ſole cadunt.
Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
Tam leve nec bombix pendulus urget opus.
Craſſior in facie vetulae ſtat creta Fabullae:
Craſſior offenſae bulla tumeſcit aquae.
Fortior & tortos ſervat veſica capillos,
Et mutat Latias ſpuma Batava comas.

Hac cute Ledaeo veſtitur pullus in ovo:
  Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere poſſes?
  Mittere cum poſſes vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere poſſes?
  Denique cum poſſes mittere, Paulle, nihil?

XXXIV. in Jactatorem.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
  Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

XXXV. in peſſimos conjuges.

Cum ſitis ſimiles, pareſque vita,
Uxor peſſima, peſſimus maritus:
Miror, non bene convenire vobis.

XXXVI. ad Auguſtum Caeſarem.

Regia pyramidum, Caeſar, miracula ride:
  Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiae labor eſt Mareoticus aulae?
  Clarius in toto nil videt orbe dies.

Septenos pariter credas assurgere montes:
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
Aethera sic intrat, nitidis ut conditus astris
Inferiore tonet nube serenus apex;
Et prius arcano satietur lumine Phoebi,
Nascentis Circe quam videt ora patris.
Haec, Auguste, tamen, quae vertice sidera pulsat,
Par domus est coelo: sed minor est domino.

XXXVII. ad Polycarmum.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuisse putas?
Debuit haec, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

XXXVIII. ad Meliorem.

Qui praestat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat:
At si quis dare nomini relicto
Post Manes, tumulumque perseverat,
Quaerit quid, nisi parcius dolere?

Refert ſis bonus, an velis videri.
Praeſtas hoc, Melior, ſciente fama,
Qui ſolennibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blaeſi;
Et de munifica profuſus arca
Ad natalitium diem colendum,
Scribarum memori piaeque turbae
Quod donas, facis ipſe Blaeſianum.
Hoc longum, tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

XXXIX. ad Domitianum.

Qui Pallatinae caperet convivia menſae,
Ambroſiaſque dapes, non erat ante locus.
Hic haurire decet ſacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedea pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ſerus conviva Tonantis.
At tu ſi properas Jupiter, ipſe veni.

XL. ad Priapum.

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,

Ex

Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et ſilvam domini focis reſerves.
Si defecerit haec, & ipſe lignum es.

XLI. ad Fauſtinum.

Triſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quae medio brumae mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
Me certe triſtem fecit Athenagoras.

XLII. ad Mathonem.

Si te ſportula major ad beatos
Non corruperit, ut ſolet: licebit
De noſtro, Matho, centies laveris.

XLIII. in Fabium & Chreſtillam.

Effert uxores Fabius, Chreſtilla maritos,
Funereamque toris quaſſat uterque facem.
Victores committe, Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

XLIV. ad Titullum.

Titulle, moneo, vive ſemper, hoc ſerum eſt
Sub Paedagogo coeperis licet, ſerum eſt.
At tu, miſer Titulle, nec ſenex vivis;
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mane ſudas urbis oſculis udus,
Foroque triplici ſparſus ante equos omneis,
Aedemque Martis, & Coloſſos Auguſti,
Curris per omnes tertiaſque, quinctaſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt:
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginae Kalendarum:
Jurabit haeres, te nihil reliquiſſe,
Supraque pluteum te jacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Flentes ſuperbus baſiabit eunuchos;
Tuoque triſtis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet prima.

XLV. ad Flaccum, de reditu Prifci Terentii.

Prifcus ab Aetnaeis mihi, Flacce, Terentius oris
  Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento fplendefcat turbida lino
  Amphora centeno Confule facta minor.
Continget nox quando meis tum candida menfis?
  Tam jufto dabitur quando calere mero?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
  Luxuriae fiet tam bona cauffa meae.

XLVI. ad Ceftum puerum.

Quanta tua eft probitas, quanta eft infantia formae,
  Cefte puer, puero caftior Hyppolito!
Te fecum Diana velit, Dorofque natare:
  Te Cybele totum mallet habere Phryga.
Tu Ganymedeo poteras fuccedere lecto,
  Sed durus domino bafia fola dares:
Felix quae tenerum vexabit fponfa maritum,
  Et quae te faciet prima puella virum!

XLVII. in varie ſe tondentem.

Pars maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt;
Pars vulſa eſt: unum quis putet eſſe caput?

XLVIII. de abolla Criſpini.

Neſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
Non hoc Criſpinus, te ſed abolla rogat.
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes;
Nec niſi deliciis convenit iſte color.
Si te praeda juvat foedique inſania lucri,
Qua poſſis melius fallere, ſume togam.

XLIX. de Aſpro.

Formoſam plane, ſed caecus, diligit Aſper.
Plus ergo, ut res eſt, quam videt Aſper amat.

L. ad Caeſarem.

Quanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaque nox ſuperis omnibus illa fuit;

Qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem:
Tanta tuas, Caeſar, celebrant convivia laurus;
Exhilarant ipſos gaudia noſtrà deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populuſque, patreſque;
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dediſti!
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

LI. de Inſtantii Rufi phiala.

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris haec manus eſt, an, Polyclete, tua?
Liveſcit nulla caligine fuſca, nec odit.
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minus flavo radiant electra metallo;
Et niveum felix puſtula vincit ebur.
Materiae non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani vellere Phrixi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violaverit, & tu
Ipſe tua paſci vite, Lyaee, velis.

Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore sonat.
Sic Methymaeo gavisus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus:
Ceste decus mensae, misce Setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis Instantî littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat;
Servabor dominae, Rufe, triente tuo.
Si dubia est, septunce trahar: si fallit amantem,
Ut jugulem curas nomen utrumque bibam.

LII. ad Cedicianum.

Tonsorem puerum, sed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Drusorum cui contigêre barbae,
Aequandas semel in genas rogatus,
Rufo, Cediciane, commodavi.
Dum jussus repetit pilos eosdem,

Cenſura ſpeculi manum regente;
Expingitque cutem, facitque longam
Detonſis epaphaereſim capillis,
Barbatus mihi tonſor eſt reverſus.

LIII. in Catullam.

Formoſiſſima quae fuere, vel ſunt,
Sed viliſſima quae fuere, vel ſunt.
O quam te fieri; Catulla, vellem
Formoſam minus, aut magis pudicam!

LIV. ad Caeſarem.

Magna licet toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipſe tui,
Diligeris populo non propter praemia, Caeſar;
Propter te populus praemia, Caeſar, amat.

LV. ad eundem, de leone.

Auditur quantum Maſſyla per avia murmur,
Innumero quoties ſilva leone furit;
Pallidus attonitos ad Poena mapalia paſtor
Cum revocat tauros, & ſine mente pecus:

Tantus in Aufonia fremuit modo terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat.
Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſparſit honorem,
Aurea lunatae cum ſtetit unda jubae!
Grandia quam decuit latum venabula pectus,
Quantaque de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria ſilvis?
A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An mágis Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe, feram?

LVI. ad Flaccum.

Temporibus noſtris aetas cum cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint Mecaenates, non deerunt, Flacce, Marones;
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miſerae vicina Cremonae,
Flebat & abductas Tityrus aeger oves:

Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus esto,
Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra Falerna manu;
Et libata dabat roseis carchesia labris,
Quae poterant ipsum sollicitare Jovem.
Excidit attonito pinguis Galathea Poëtae,
Thestylis & rubras messibus usta genas,
Protinus Italiam concepit, & ARMA VIRVMQVE,
Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marsosque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecaenatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.

LVII. de Picente.

Treis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum,
Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
Oris, & aggesta contumulavit humo.

Offa licet quondam defuncti non legat haeres:
Hoc fibi jam Picens praeftitit officium.

LVIII. in Artemidorum.

Cum tibi tam craffae fint, Artemidore, lacernae;
Poffim te Sagarim jure vocare meum.

LIX. in furem lufcum.

Adfpicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa fub attrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput; nihil eft furacius illo;
Non fuit Autolyci tam piperata manus.
Hunc tu convivam cautus fervare memento:
Tunc furit, atque ofculo lufcus utroque videt.
Pocula follicitii perdunt ligulafque miniftri,
Et latet in tepido plurima mappa finu.
Lapfa nec a cubito fubducere pallia nefcit,
Et tectus lenis faepe duabus abit,
Nec dormitantem vernam fraudare lacerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invafit; puerum tunc arte dolofa
Circuit, & foleas furripit ipfe fuas.

LX. in Claudiam.

Summa Palatini poteras aequare Coloffi,
Si fieres brevior, Claudia, fefquipedem.

LXI. ad Severum, de Charino.

Livet Charinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quaerit altos, unde pendeat, ramos.
Non jam quod orbe cantor & legor toto;
Nec umbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quod fub urbe rus habemus aeftivum,
Vehimurque mulis, non, ut ante, conductis.
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, & fuburbanum.

LXII. de Picente.

Scribit in averfa Picens epigrammata charta;
Et dolet, averfo quod facit illa deo.

LXIII. de Aulo.

Theftylon Aulus amat; fed nec minus ardet Alexin:
Forfitan & noftrum fic Hyacinthon amat.

I nunc, & dubita, vates an diligat ipſos,
Delicias vatum cum meus Aulus amet.

LXIV. in Clytum.

Ut poſcas, Clyte, munus, exigaſque,
Uno naſceris octies in anno;
Et ſolas puto, treiſve, quattuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi laevior licebit
Tritis littoris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco;
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modo lactis alligati;
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtoriſve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod ſi ludis adhuc, ſemelque naſci
Uno jam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

LXV. ad Domitianum.

Hîc ubi Fortunae Reducis fulgentia late
Templa nitent, felix area nuper erat:
Hîc ftetit Arctoi formofus pulvere belli
Purpureum fundens Caefar ab ore jubar:
Hîc lauro redimita comas, & candida cultu
Roma falutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum teftantur & altera dona:
Stat facer, & domitis gentibus arcus ovat.
Hîc gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immenfis aureus ipfe jugis.
Haec eft digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

LXVI. de Silii confulatu.

Augufto pia thura, victimafque
Pro noftro date Silio, Camoenae.
Bis fenos jubet en redire fafces
Nato confule, nobilique virga
Vatis Caftaliam domum fonare.
Rerum prima falus & una Caefar,

Gaudenti fupereft adhuc quod optet
Felix purpura, tertiufque conful.
Pompejo dederit licet fenatus,
Et Caefar genero facros honores:
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina, Silius frequentes
Mavult fic numerare confulatus.

LXVII. in Caecilianum.

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat, & tu
Jam conviva mihi, Caeciliane, venis.
Cum modo diftulerint raucae vadimonia quartae,
Et Floralitias laffet arena feras;
Curre, age, & illotos revoca, Callifte, miniftros:
Sternantur lecti; Caeciliane, fede.
Caldam pofcis aquam; nondum mihi frigida venit:
Alget adhuc nudo clufa culina foco.
Mane veni potius: nam cur te quincta moretur?
Ut jentes fero; Caeciliane, venis.

LXVIII. ad Entellum.

Qui Corcyraei vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuae praeferat Ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perſpicua vivit vindemia gemma,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Foemineum lucet ſic per bombycina corpus;
Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre jubetur hyems.

LXIX. in Vacerram.

Miraris veteres, Vacerra, ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus, Vacerra: tanti
Non eſt, ut placeam tibi, perire.

LXX. de Nerva.

Quanta quies, placidi tanta eſt facundia Nervae;
Sed cohibet vires ingeniumque pudor.

Cum ficcare facram largo Permeffida poffet
Ore, verecundam maluit effe fitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus, famae nec dare vela fuae.
Sed tamen hunc noftri fcit temporis effe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

LXXI. in Pofthumianum.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumae
Mififti ante annos, Pofthumiane, decem.
Speranti plures (nam ftare, aut crefcere debent
Munera) venerunt plufve, minufve duae.
Tertius & quartus multo inferiora tulerunt.
Libra fuit quincto Septiciana: quid eft?
Beffalem ad fcutulam fexto pervenimus anno:
Poft hunc in cotula rafa felibra data eft.
Octavus ligulam mifit fextante minorem:
Nonus acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis decimus jam non habet annus:
Quattuor ad libras, Pofthumiane, redi.

LXXII.

LXXII. ad librum ſuum.

Nondum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi, libelle:
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti paterna Narbo Votieni,
Ad leges jubet, annuoſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus!

LXXIII. ad Inſtantium.

Inſtanti, quo nec ſincerior alter habetur
Pectore, nec nivea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtrae vires animoſque Thaliae,
Et victura petis carmina; da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit, laſcive Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli;
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.

Non me Peligni, nec ſpernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

LXXIV. in malum medicum.

Hoplomachus nunc es; fueras ophthalmicus ante:
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

LXXV. de Gallo Lingono.

Dum repetit ſera conductos nocte Penates
Lingonus a Tecta Flaminiaque recens;
Depulit offenſo vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moveret?
Ingenti domino ſervulus unus erat,
Tam macer, ut minimam poſſet vix ferre lacernam
Succurrit miſero caſus, opemque tulit.
Quattuor inſcripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus ſubmiſſa voce precatur,
Ut quocunque velint corpus inane ferant.
Permutatur onus; ſtipataque tollitur alte
Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.

Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui merito dici, mortue Galle, poteſt.

LXXVI. in Gallicum.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogaſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

LXXVII. ad Liberum.

Liber amicorum dulciſſima cura tuorum;
Liber in aeterna vivere digne roſa:
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ſerta caput.
Candida nigreſcant vetulo cryſtalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui ſic vel medio finitus vixit in aevo,
Longior huic facta eſt, quam data vita fuit.

LXXVIII. de ludis Stellae.

Quos cuperet Phlegraea ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyaee, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! ô pietas! & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
Quid numerem currus, ter denaque praemia palmae,
Quae dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Caeſar, tanto ſuperantur honore,
Quod ſpectatorem te tua laurus habet.

LXXIX. in Fabullam.

Omnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſque foediores:

Has ducis comites, trahisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

LXXX. ad Domitianum.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Caesar, secula cana mori:
Cum veteres Latiae ritus renoventur arenae,
Et pugnet virtus simpliciore manu.
Sic priscis servatur honos te praeside templis,
Et casa tam culto sub Jove nomen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora;
Debentur, quae sunt, quaeque fuere, tibi.

LXXXI. de Gellia.

Non per mystica sacra Dindymenes,
Nec per Niliacae bovem juvencae,
Nullos denique per deos, deasque
Jurat Gellia; sed per uniones.
Hos amplectitur, hos perosculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
Hos natis amat acrius duobus.

His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu, quam bene nunc, Papiriane,
Annaei faceret manus Sereni!

LXXXII. ad Domitianum.

Dante tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
  Nos quoque quod Domino carmina parva damus;
Poſſe Deum rebus pariter, Muſiſque vacare
  Scimus; & haec etiam ſerta placere tibi.
Fer vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
  Nos tua cura prior, delitiaeque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phoebi:
  Fiat & ex edera civica noſtra tibi.